

Vilniaus universitetas

TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS

POLITIKOS IR MEDIJŲ MAGISTRO PROGRAMA

TERESĖ ŠKUTAITĖ

II kurso studentė

**EMOCINIAI NARATYVAI POLITINĖJE KOMUNIKACIJOJE COVID-19 PANDEMIJOS
KONTEKSTE**

MAGISTRO DARBAS

Darbo vadovė: dr. V. Rimaitė-Beržiūnienė

Vilnius, 2023

BIBLIOGRAFINIO APRAŠO LAPAS

Škutaitė T. Emociniai naratyvai politinėje komunikacijoje COVID-19 pandemijos kontekste: Politikos ir medijų specialybės magistro darbas / VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovė dr. V. Rimaitė-Beržiūnienė – V., 2022. – 68 p., 110 169 spaudos ženklai su tarpais, neskaitant išnašų.

Reikšminiai žodžiai: emocijų politika, emociniai naratyvai, emocijos, kultūrinė emocijų politika, politinė komunikacija, krizių valdymo komunikacija.

Šiame darbe nagrinėjami 17-osios LR Vyriausybės atstovų kuriami emociniai naratyvai viešojoje politinėje komunikacijoje COVID-19 pandemijos kontekste. Minėti emociniai naratyvai analizuojami, pasitelkiant Saros Ahmed kultūrinės emocijų politikos prieigą ir diskurso analizės instrumentus. Analizės uždavinius apima siekis ištirti, kokie emociniai naratyvai buvo naudojami politinių lyderių komunikacijoje ir kaip Lietuvos politikai juos įveiklino, siekdami kontroliuoti visuomenę COVID-19 pandemijos kontekste.

Analizėje naudoti medžiagos šaltiniai apima politikų sugeneruotus pasisakymus viešojoje erdvėje – žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose. Atliktas tyrimas atskleidžia, kad per pirmąjį mėnesį nuo pandemijos pradžios LR Vyriausybės atstovai savo viešojoje komunikacijoje naudojo tris pagrindinius emocinius naratyvus – kovos, neklusnumo ir vienybės, įveiklintus per įvairias kalbinės raiškos priemones.

Turinys

Įvadas	4
1. Emociniai naratyvai kaip galios įrankis politinėje komunikacijoje	10
1.1. Emocinių naratyvų ir politinės komunikacijos sąveika	10
1.2. Emocinių naratyvų svarba siekiant kontroliuoti populiaciją krizinėse situacijose	13
1.3. Kultūrinė emocijų politika – galios įrankis politikų komunikacijoje	15
2. Diskurso analizė kaip prieiga emociniams naratyvams tirti	18
2.1. Diskurso samprata.....	18
2.2. Diskursinės gairės emociniams naratyvams tirti.....	20
2.3. Tyrimo dizainas	24
3. Diskurso analizė, ieškant emocinių naratyvų COVID-19 pandemijos kontekste	27
3.1. Medžiagos atranka	27
3.2. Analizės komponentų klasifikavimas	29
3.3. Emocinių komponentų analizės rezultatų interpretavimas	33
3.4. Emocinių naratyvų struktūravimas ir konceptualizavimas	41
Išvados	45
Literatūros ir šaltinių sąrašas	48
Priedai	69
Summary	83

Įvadas

Viena svarbiausių dedamųjų valstybinio lygmens krizių valdymo procese – politikų komunikacija. Pastebima, jog, vertinant pasirinktos komunikacinės strategijos efektyvumą, kartu su tradicinėmis priemonėmis vis didesnę reikšmę įgyja politikų komunikuojami emociniai naratyvai. Neužtikrinus efektyvios ir daugialypės viešosios komunikacijos krizės metu, gali išaugti visuomenės nepasitikėjimas demokratinėmis institucijomis, kilti socialinė įtampa, virstanti į pilietinio pasipriešinimo formas ir poliarizaciją valstybėje¹. Todėl emocinis faktorius tampa ženklia dedamąja krizių valdymo komunikacijoje – konstruojami emociniai naratyvai daro įtaką visuomenės atsakui į ekstremalios padėties sąlygas ir valdžios veiksmų vertinimui. COVID-19 pandemijos padariniai iliustravo šiuos procesus Lietuvoje ir pasaulyje.

Darbo problema. COVID-19 pandemijos kontekste Lietuvos viešajame diskurse ypatingą svarbą įgijo mokslas. Ženkliai padaugėjo virusologų bei kitų medicinos ekspertų pasisakymų, įvedami pandeminiai apribojamai buvo grindžiami moksliniais faktais bei skaičiavimais. Institucinėje komunikacijoje žmonės buvo kviečiami pasitikėti mokslu, remtis medicinos pasaulio autoritetais. Tačiau kartu politikų komunikacijoje buvo pastebima daug emocinių naratyvų apraiškų. Tyrimai rodo, jog, siekdami motyvuoti žmones kovai su virusu, Europos Sąjungos valstybių politiniai lyderiai savo komunikacijoje naudojo skirtingus emocinius naratyvus – nuo baimės iki empatijos retorikos². Pastebimas ir bendras emocionalumo didėjimas viešajame diskurse – tarpvalstybinė socialinio tinklo „Twitter“ įrašų analizė atskleidė, jog nuo COVID-19 pandemijos pradžios žymiai išaugo vartojamų emocinių pasakymų skaičius³. Šiuo atveju ryškėja situacijos paradoksalumas, o kartu ir darbo problemiškas – COVID-19 pandemija valdoma priemonėmis, pagrįstomis mokslu, bet politikų komunikacijoje, siekiant pristatyti pandemijos valdymo priemones ir kontroliuoti populiaciją pandeminiame būvyje, svarbų vaidmenį suvaidina emociniai naratyvai, kurie pasitelkiami už pandemijos valdymą atsakingų politikų komunikacijoje. Remiantis šia praktiniame lygmenyje išryškėjusia problema, keliamas ir **pagrindinis tyrimo klausimas** – kaip emociniai naratyvai buvo įveiklinami 17-osios LR Vyriausybės atstovų politinėje komunikacijoje COVID-19 pandemijos kontekste.

Literatūros apžvalga. Tradicinėje krizių valdymo komunikacijos literatūroje galima rasti emocijų politikos analizės apraiškų. Viena reikšmingiausių teorinių prieigų šiame lauke – Timothy W. Coombs'o „Situacinė krizių komunikacijos teorija“ (SKKT). Autorius apibrėžė, kad esminis

¹ Alessandro Lovari, Lucia D'Ambrosi and Shannon A Bowen, „Re-connecting Voices. The (New) Strategic Role of Public Sector Communication After Covid-19 Crisis.“ *Partecipazione e Conflitto*, 13(2), (2020), 971.

² Tobias Widmann, "Fear, Hope, and COVID-19: Emotional Elite Rhetoric and Its Impact on the Public During the First Wave of the COVID-19 Pandemic." *Political Psychology*, (2022), 844.

³ Hannah Metzler et al., „Collective Emotions During the COVID-19 Outbreak.“ *Emotion* (2022), 5.

krizių ar nepaprastųjų situacijų bruožas – polinkis suinteresuotoms pusėms įvykius interpretuoti subjektyviai, todėl sprendimų priėmėjų atsakas turi būti pritaikytas konkrečioms situacijoms. Mokslininkas sugrupavo krizes pagal atsakomybės lygio ir reputacinės grėsmės dydžius ir konstatavo, jog pasirinkti atsako krizei strategiją galima tik įvertinus šiuos parametrus⁴. T. Coombs’as vėlesniuose tyrimuose integravo emocijų analizę į klasikinę savo teoriją bei ištyrė, jog krize suinteresuotų šalių emocinis krizės vertinimas tiesiogiai lemia tai, kokia dalis atsakomybės už žalą tenka organizacijos valdančiosioms struktūroms⁵.

Moderni politinė komunikacija apima vis daugiau skirtingų mediumų bei strategijų. Tai atsispindi ir šios srities tyrimuose – akademikai, analizuodami viešąją politikų komunikaciją, ieško nebe tik tradicinių teorijų atspindžių praktikoje, bet ir naujų aspektų, tokių, kaip emociniai naratyvai. Autoriai ne tik pripažįsta emocijų svarbą (komunikaciniuose) krizių valdymo procesuose, bet įvardija ir konkrečias emocijas. Pavyzdžiui, Peter’is M. Sandman’as teigia, kad viena reikšmingiausių emocijų krizių valdymo komunikacijoje – baimė. Per didelis baimės lygis visuomenėje gali paskatinti perdėtą paniką bei chaosą, tačiau visai neįsąsądami baimės žmonės linkę neįvertinti krizės atneštų grėsmių bei nepaisyti politikų skleidžiamų krizės valdymo komunikacinių žinučių⁶.

Derek’as Edwards’as išplečia emocijų analizės komunikacijoje lauką, pristatydamas emocinio diskurso sąvoką – tai konkrečių emocijų įveiklinimas politinėje komunikacijoje, siejant jas su tam tikrais įvykiais, konceptais ar socialiniais santykiais. Sekant šia koncepcija, emociniai diskursai gali tapti efektyviu įrankiu viešojoje komunikacijoje, siekiant konkrečių politinių tikslų⁷.

Mokslinėje literatūroje taip pat atkreipiamas dėmesys, jog, siekiant formuoti emocinius diskursus, dažnai pasitelkiami politinės manipuliacijos metodai. Lauras Bielinis šį reiškinį apibrėžė kaip technologiją, kuria bandoma diegti politinius-socialinius mitus į masių sąmonę, siekiant konkrečių politinių tikslų, kaip, pavyzdžiui, valdžios išlaikymo ar perrinkimo, populiacijos kontrolės⁸. Andrius Šuminas ištyrė, kad politinė manipuliacija plačiai paplitusi šiuolaikinės politinės komunikacijos procesuose, siekiant pirmiausia paveikti rinkėjų emocijas. Autorius taip pat įrodė, jog, pasitelkdami emocinius naratyvus savo retorikoje, Lietuvos politikai naudoja tokius

⁴ Timothy W. Coombs, „Situational Theory of Crisis: Situational Crisis Communication Theory and Corporate Reputation,“ kn. *The Handbook of Communication and Corporate Reputation*, sud. Carrol E. Craig, (Hoboken: John Wiley & Sons, 2013), 270.

⁵ Timothy W. Coombs ir Sherry J. Holladay, „An Exploratory Study of Stakeholder Emotions: Affect and Crises,“ kn. *The effect of affect in organizational settings* (Bingley: Emerald Group Publishing Limited, 2005), 275.

⁶ Peter M. Sandman, „Crisis Communication Best Practices: Some Quibbles and Additions.“ *Journal of Applied Communication Research*, 34(3), (2006), 258.

⁷ Derek Edwards, *Discourse and Cognition* (London: Sage, 1997), 170.

⁸ Lauras Bielinis, *Prezidento Rinkimų Anatomija: 2002 Metų Prezidento Rinkimai Lietuvoje* (Vilnius: Versus Aureus, 2003), 117.

politinės manipuliacijos mechanizmus, kaip mitų konstravimas ar neigiamų etikečių klijavimas⁹. Remiantis A. Šumino tyrimu, galima daryti prielaidą, jog emociniai naratyvai politinėje komunikacijoje taip pat gali tapti įrankiu politikams, siekiantiems populiacijos kontrolės.

Emocijų vaidmuo taip pat analizuojamas ir COVID-19 komunikacijos kontekste. Autoriai sutinka, jog politikų viešųjų ryšių sprendimai, valdant COVID-19 pandemiją, turi tiesioginį ryšį su visuomenės emocine būkle bei iš dalies lemia tai, kaip žmonės priima pandemijos atneštus iššūkius, o skirtingos komunikacinės strategijos veda link skirtingų padarinių visuomenės psichologiniam gerbūviui¹⁰.

Vakarų pasaulio valstybių lyderių komunikacijos strategijose galima rasti minėtų teorinių įžvalgų atspindžių. Nicola's De Martini Ugolotti's analizavo, kokius emocinius naratyvus konstruoja Didžiosios Britanijos politikai pandeminiame diskurse. Iširta, jog valstybės lyderiai savo komunikacijoje COVID-19 virusą vaizduoja kaip piktą, pavojingą, nematomą priešą bei kviečia visuomenę vienyti kovai iš patriotinių paskatų¹¹. Tačiau kartu pastebima, jog panašių tyrimų trūksta – emociniai naratyvai, užkoduoti politikų komunikacijoje, COVID-19 pandemijos kontekste nagrinėti mažai.

Politinės komunikacijos ir emocijų lauko dinamika COVID-19 pandemijos kontekste nagrinėta ir Lietuvoje. Didelis dėmesys šiuose tyrimuose skiriamas žiniasklaidos vaidmeniui. Danguolė Kalinauskaitė ir Auksė Aleksandravičiūtė-Šviažienė ištyrė, kad pandemijos metu žiniasklaidoje stipriai vyravo „erzulio komunikacija“, pasižyminti emocijomis persmelktais naratyvais bei neigiama informacija¹². Tačiau pastebima, jog autorės analizavo tik žiniasklaidos formuojamas antraštes, o ne konkrečių politinių veikėjų komunikaciją. Rasa Bortkevičiūtė ir kt. pristatė bendrą Lietuvos valdžios atsako į pandemiją vertinimą ir poveikio viešajam valdymui analizę, tačiau tyrime analizuojami tik instituciniai-prevenciniai veiksmai¹³. Jurgita Jurkevičienė ir Raminta Bičkutė išanalizavo LR Prezidento Gitano Nausėdos politinę komunikaciją COVID-19 pandemijos kontekste. Šiame tyrime galima rasti emocinių naratyvų apraiškų, kadangi tyrėjos konstatuoja, jog LR Prezidento komunikacijoje pastebimos empatija grįstos žinutės, kurių tikslas –

⁹ Andrius Šuminas, „Manipuliacija Politinėje Komunikacijoje“, (Magistro darbas, Vilniaus universitetas, Komunikacijos fakultetas, 2010), 32.

¹⁰ Wen-Ying Sylvia Chou ir Alexandra Budenz, „Considering Emotion in COVID-19 Vaccine Communication: Addressing Vaccine Hesitancy and Fostering Vaccine Confidence.“ *Health communication*, 35.14, (2020), 1783.

¹¹ Nicola De Martini Ugolotti, „We Are in This Together“: Covid-19, The Politics of Emotions and the Borders of Humanity.“ *Discover Society*, (2020), 2.

¹² Danguolė Kalinauskaitė ir Auksė Aleksandravičiūtė-Šviažienė, „Antraštės COVID-19 Pandemijos Kontekste: Erzulio Komunikacija.“ *Darbai ir dienos*, (2020), 187.

¹³ Rasa Bortkevičiūtė et al., *Nuo Greitų Pergalių prie Skaudžių Sralaimėjimų: Lietuvos Viešosios Politikos Atsakas į COVID-19 Pandemiją ir šios Krizės Valdymas* (Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2020).

nuraminti visuomenę¹⁴. Tačiau pastebėtina, kad detalesnė emocinių naratyvų analizė G. Nausėdos komunikacijai atlikta nebuvo. Apibendrinant galima teigti, kad Lietuvoje vykdytiems tyrimams COVID-19 lauke daugiausia dėmesio buvo skirta bendram viešojo sektoriaus atsakui į pandemiją, institucinę komunikaciją. Pastebima, kad Lietuvos politinių lyderių kuriami emociniai naratyvai pirmosios COVID-19 pandemijos bangos kontekste nuodugniai nagrinėti nebuvo, todėl šis darbas papildytų atliktų tyrimų lauką, o kartu atskleistų, kokią naudą politinei komunikacijai gali suteikti emocinių naratyvų naudojimas ir ar ši komunikacinė priemonė gali tapti įrankiu valstybių vadovams siekiant populiacijos kontrolės.

Emocinių naratyvų konstravimas ir įveiklinimas politinėje krizių valdymo komunikacijoje – mažai Lietuvoje nagrinėta tema. Todėl šis tyrimas itin aktualus politinės komunikacijos strategams, politikams bei valdžios institucijoms, siekiančioms efektyviai komunikuoti ir sėkmingai mobilizuoti visuomenę valstybinių krizių metu, pasitelkiant emocinius naratyvus. Darbas taip pat aktualus tolimesnėms akademinėms diskusijomis – papildys atliktus tyrimus krizių valdymo komunikacijos bei politinės psichologijos srityse.

Darbo tikslai ir uždaviniai. Remiantis iškelta problema, formuluojamas pagrindinis darbo tikslas – ištirti, kaip 17-osios LR Vyriausybės atstovų kuriami emociniai naratyvai buvo įveikinti vykdant politinę komunikaciją COVID-19 pandemijos kontekste.

Darbo tikslui pasiekti keliami šie uždaviniai:

1. Išnagrinėjus literatūrą, apimančią emocijų vaidmenį politinės komunikacijos procesuose, suformuluoti teorinį darbo pagrindą;
2. Remiantis teorinėmis prielaidomis, suformuluoti darbo metodologinę strategiją, grįstą kultūrinės emocijų politikos teorija ir diskurso analizės metodais;
3. Ištirti pasirinktą 17-osios LR Vyriausybės atstovų komunikuojamą medžiagą COVID-19 pandemijos kontekste, siekiant identifikuoti kuriamus emocinius naratyvus, naudojant diskurso analizės metodus;
4. Remiantis teoriniu darbo pagrindu ir empirinio tyrimo rezultatais, įvertinti, ar identifikuoti emociniai naratyvai gali būti įveikinti siekiant populiacijos kontrolės.

Teorinis pagrindas. Pagrindinė darbo teorinė prieiga – Sara'os Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorija. Ši prieiga analizuoja emocijų kolektyvizaciją – tiria žmonių grupėms būdingų

¹⁴ Jurgita Jurkevičienė ir Raminta Bičkutė, „Politikos Lyderio Krizių Komunikacija Socialiniuose Tinkluose COVID-19 Pandemijos Laikotarpiu.“ *Public Policy and Administration*, 21.3, (2022), 241.

emocijų reikšmę ir jų veikimą¹⁵. Teorijoje taip pat atskleidžiami emocinių naratyvų kūrimo bei jų aktualizavimo politikoje mechanizmai. Svarbu pabrėžti, jog autorė taip pat įvardija emocinių naratyvų kūrimą kaip vieną iš priemonių, politikams padedančią valdyti mases¹⁶.

S. Ahmed teorija plačiausiai naudojama analizuojant emociškai motyvuotą įvairių rasinių, seksualinių ar etninių mažumų diskriminaciją. Tačiau ši prieiga pritaikoma ir COVID-19 kontekste, kadangi pandeminiame diskurse taip pat gausu „jie – mes“ priešpriešų. Pastebima, jog pandeminiame politiniame komunikacijoje buvo formuojami į S. Ahmed konceptualizuotus atvejus panašūs naratyvai, kuriuose koronavirusas lyginamas su priešu, prieš kurį visuomenė turi kovoti, skirstant žmones į tam tikras grupes: pritariančius pandeminiams ribojimams ir aktyviai jiems oponuojančius. S. Ahmed teoriniame priegijoje taip pat svarbi galios samprata bei emocinių naratyvų įveiklinimas, siekiant konkrečių politinių tikslų, tokių kaip populiacijos kontrolė. Šio tyrimo rėmuose S. Ahmed teorija leidžia atskleisti, kaip Lietuvos politikai instrumentalizavo emocinius naratyvus, siekdami kontroliuoti Lietuvos visuomenę COVID-19 pandemijos kontekste.

Metodologija. Šis magistrinis darbas – kokybinio pobūdžio tyrimas. Teorijos taikymui ir praktiniam tyrimui pasitelktas diskurso analizės metodas, derinant jį su S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorinėmis implikacijomis. LR Vyriausybės atstovų komunikuojamų emocinių naratyvų tyrimas leidžia atrasti, kaip šių naratyvų instrumentalizavimas padeda politikams komunikuoti su visuomene COVID-19 pandemijos kontekste, kokių tikslų pasiekti, ir atsakyti į probleminį darbo klausimą.

Analizuojama medžiaga apima LR Ministro Pirmininko Sauliaus Skvernelio ir sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos pranešimus spaudai bei įrašus socialiniuose tinkluose pirmosios pandemijos bangos pradžioje, nuo 2020 m. vasario 26 d., kuomet dėl COVID-19 pandemijos grėsmės LR Vyriausybė šalyje paskelbė ekstremalią situaciją, iki kovo 26 d., kada šalyje buvo pirmąkart pratęstas karantinas.

Atrinktuose tekstuose diskurso analizės metodu ieškoma ne tik tiesioginių, bet ir giluminių / paslėptų reikšmių, galinčių vesti į emocinius naratyvus. Siekiant analizuoti LR Vyriausybės atstovų komunikaciją galimų emocinių naratyvų rėmuose, ieškoma konkrečių kalbinių priemonių, kurios savyje talpina emociškas prasmes. Tai įvairūs jausmus nusakantys žodžiai (*baimė, pyktis, gėda, nerimas, džiaugsmas, viltis ir t. t.*), galintys turėti tapatumą su emociškais naratyvais. Taip pat siekiama identifikuoti įvairias natūraliai keliančias emocijų frazes, kurioms kalbėtojas suteikia specifines teigiamas arba neigiamas konotacijas COVID-19 pandemijos kontekste. Politikų kalbą emocišškai dar labiau akcentuoja skirtumą tarp „savęs“ ir „kito“ išryškinančios perskyros,

¹⁵ Sara Ahmed, *The Cultural Politics of Emotion* (London: Routledge, 2013), 8.

¹⁶ Ibid, 13.

lingvistiniai markeriai – žodžiai, pabrėžiantys laiką bei reiškinių intensyvumą (*nesibaigiantis karantinas, nėra laiko delsti, itin griežti ribojimai ir t. t.*). Taip pat tekstuose ieškoma metaforų, meninių raiškos priemonių, jungiančių reikšmes su emociniais naratyvais. Šios priemonės emociniams naratyvams suteikia vaizdingumo, jas konceptualizuoja. Išanalizavus medžiagą, ji sugrupuojama į emocinius naratyvus, kurie konceptualizuojami bei interpretuojami pandeminiame kontekste ir per populiacijos kontrolės žvilgsnį. Pagrindinis atspirties taškas struktūrizuojant konkrečius emocinius naratyvus – S. Ahmed teorinėje prieigoje nurodytos metodologinės gairės, kaip atpažinti ir dekonstruoti emocinius naratyvus politinėje kalboje.

Darbo struktūra formuojama iš 3 pagrindinių dalių. Pirmiausia atliekama teorinė apžvalga, gryninami pagrindiniai teoriniai atspirties taškai, remiantis S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos prieiga. Teorinėje apžvalgoje taip pat gilinamasi į tai, ką naujo emocinių naratyvų analizė leidžia apčiuopti politinėje komunikacijoje, kokį ryšį emociniai naratyvai turi su galios santykiais, atsižvelgiant į populiacijos kontrolę. Metodologinėje darbo dalyje diskurso analizė pristatoma kaip įrankis emociniams naratyvams tirti, taip pat įvedama emocinio diskurso sąvoka, aptariamos metodologinės tokio tipo diskurso tyrimo gairės. Galiausiai, pristatoma ir dalimis apžvelgta darbo metodologinė strategija. Empirinėje darbo dalyje atliekama LR Vyriausybės atstovų komunikuojamos medžiagos diskurso analizė, kuria siekiama iširti, kokie emociniai naratyvai buvo kuriami viešajame pandeminiame diskurse ir kaip jie buvo įveiklinami, politikams siekiant sau palankių tikslų, populiacijos kontrolės. Galiausiai, pateikiami analizės rezultatai, iš jų kylančios išvados, rekomendacijos tolimesnei akademiniai diskusijai šiame akademiniame lauke.

1. Emociniai naratyvai kaip galios įrankis politinėje komunikacijoje

Šioje darbo dalyje pristatoma emocijų naratyvų sąvoka, analizuojamas jų santykis su politikų viešąja komunikacija, aptariamos pagrindinės funkcijos, kurias gali išpildyti emociniai naratyvai. Taip pat išskleidžiama ir konceptualizuojama S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorija, aptariamas jos santykis su pagrindinėmis galios koncepcijomis, atsižvelgiant į populiacijos kontrolę. Analizuojamos teorijos tampa atspirties tašku pagrindinėms šio darbo teorinėms prielaidoms.

1.1. Emocijų naratyvų ir politinės komunikacijos sąveika

Emocijų analizės ištakas galima atrasti dar Antikos laikų literatūroje. Pavyzdžiui, Edward'as Meredith'as Cope'as ir John'as Edwin'as Sandys'as, tyrinėdami Aristotelio darbus, pastebi, jog šis mąstytojas emocijas (*patosā*) išskyrė kaip vieną reikšmingiausių retorikos meno dedamųjų¹⁷. Į diskusiją apie emocijų prigimtį įvairiais amžiais taip pat įsitraukė tokie mąstytojai, kaip René Descartes'as ar Jean'as Pol'is Sartre'as. Philippe'as Cabestan'as, tyrinėjęs šių klasikų darbus, pastebi mąstytojų sutarimą, kad emocijas galima apibrėžti kaip individo reakcijas į kūniškus pokyčius, sukeltus kitų objektų ar asmenų¹⁸. Galima teigti, jog emocijos nusako tai, kaip žmonės vertina šiuos pokyčius. Taigi, remiantis emocijų politikos teoretike S. Ahmed, emocijas galima kategorizuoti kaip reaktyvų psichologinį reiškinį, kadangi jos dažnu atveju nusako individo reakciją į išorės dirgiklius¹⁹.

Nors emocijas galima įvardinti kaip psichologinį fenomeną, politikos mokslų lauke šis reiškinys taip pat sulaukia vis daugiau tyrėjų dėmesio įvairiuose kontekstuose. Pavyzdžiui, emocijos dažnai tyrinėjamos, analizuojant politikų viešosios komunikacijos strategijas. Tačiau emocijos politinėje komunikacijoje dažnu atveju pasireiškia ne tik konkrečiomis kalbinėmis priemonėmis, bet kuriamais kontekstualiais naratyvais – pasakojimais. Remiantis S. Ahmed teoriniu modeliu ir praktiniais politinės komunikacijos pavyzdžiais, galima teigti, kad emocijos kalboje savo prigimtimi yra naratyvios²⁰. Praktoje apstu pavyzdžių, antrinančių akademikės požiūriui – Italijos kraštutinių dešiniųjų lyderių komunikacijos analizė COVID-19 kontekste atskleidė, jog šie politikai savo žinutėse imigrantų atžvilgiu naudoja daug baimės retorikos, kurios tikslas – ne tik baimės, kaip savaiminės emocijos skleidimas, bet ir platesnio emocijomis grįsto naratyvo apie imigrantus

¹⁷ Edward Meredith Cope ir John Edwin Sandys, *Aristotle: Rhetoric. Vol. 2.* (Cambridge: Cambridge University Press, 2010), 234.

¹⁸ Philippe Cabestan, „What is it to Move Oneself Emotionally? Emotion and Affectivity According to Jean-Paul Sartre.“ *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 3.1, (2004), 85.

¹⁹ Ahmed, *The Cultural Politics of Emotion*, 8.

²⁰ Ahmed, 10.

kūrimas, siekiant konkrečių politinių tikslų²¹. S. Ahmed taip pat pastebi, jog ypač neigiamos emocijos politinėje kalboje dažnai tampa dedamąja emocinių naratyvų, nukreiptų prieš tam tikras visuomenės grupes, dalimi²². Dėl šių priežasčių emociniai naratyvai politinėje komunikacijoje – pagrindinis šio tyrimo fokusas, kuris tampa svarbus tiek praktine, tiek teorine prasme.

Akademiniam lauke naratyvų sąvoka yra itin plati. Priklausomai nuo pasirinkto žiūros taško, šis konceptas gali įgyti daug skirtingų reikšmių. Todėl prieš pereinant prie emocinių naratyvų analizės politinėje komunikacijoje privalu apibrėžti, kas šiame darbe laikytina naratyvais.

Molly Patterson ir Kristen Renwick Monroe konstatavo, jog naratyvas politikos mokslų rėmuose – kontekstualizuotas pasakojimas, kuris padeda žmonėms suvokti faktus ir interpretuoti realybę²³. Šiai naratyvo definicijai politiniame kontekste taip pat svarbūs keli esminiai bruožai.

Autoriai akcentuoja, kad naratyvui pirmiausia reikalingas agentas, kūrėjas. Tai reiškia, jog kiekvienas naratyvas, įskaitant ir šiame darbe analizuojamus emocinius naratyvus, yra perteikiamas per konkretaus agento žiūros tašką. Jo vaidmuo – pristatyti poziciją, paaiškinti auditorijai, kas aptariamame naratyve svarbu, teisinga, o kas – ne²⁴.

Mokslininkai taip pat pabrėžia, jog naratyve minimi įvykiai neprivalo būti tikri, tačiau jie turi turėti specifinę eigą bei priežasties-pasekmės ryšį. Būtent naratyvo eiga suponuoja pasakotojo požiūrį į pristatomus įvykius, atspindi agento pasakotojo pasaulėžiūrą, ideologines nuostatas²⁵.

Galiausiai, svarbu išskirti, kad naratyvai neprivalo atspindėti objektyvią realybę – dažnu atveju jie yra persmelkti fikcijos elementų. Autoriai sutinka, jog šiuo klausimu naratyvai supanašėja su pasakojimais – juose galima rasti teatralizuotų elementų: staigių „siužeto“ vingių, tiesioginių ar numanomų konfliktų, priešpriešų, emocinės kalbos apraiškų²⁶.

Tokie su teatriniais elementais maišyti, emociškai akcentuoti naratyvai gali būti laikomi emociniais. Anot S. Ahmed, naratyvas tampa emociniu tuomet, kai jis siūlo tam tikrą, paremtą emocijomis reakciją į mus supančią realybę, objektus ar žmones²⁷.

Pastebima, jog emociniai naratyvai – plačiai paplitusi priemonė viešojoje komunikacijoje, kuri yra ypač svarbi analizuojant įvairius politinius reiškinius, siekiant suprasti bei tinkamai

²¹ Eugenia Blasetti and Emma Garzonio, „The Social Representation of Migrants During the Covid-19 Pandemic. An Italian Case Study on Hostile Narratives and Visual Political Communication.“ *Perspectivas de la Comunicación*, 15.2, (2022), 169.

²² Ahmed, 10.

²³ Molly Patterson ir Kristen Renwick Monroe, „Narrative in Political Science.“ *Annual Review of Political Science*, 1.1, (1998), 317.

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid.

²⁷ Ahmed, 4.

interpretuoti politinius faktus ir realybę. Iš emocinių naratyvų gali būti formuojamas politinis diskursas. Sutinkama, kad efektyviai politinėje komunikacijoje įveiklinti naratyvai yra gera priemonė, padedanti politikams siekti savo tikslų – visuomenės nuomonės formavimo tam tikrais klausimais ar politinės mobilizacijos. Tačiau emociniai naratyvai politikos mokslų lauke tyrinėti pradėti sąlyginai neseniai, pastaraisiais dešimtmečiais. Tobias'as Widmann'as pastebi, kad poreikis analizuoti emocinius naratyvus gali būti siejamas su tuo, jog *post-tiesos* epochoje nebegalima vertinti politinių reiškinių vien tik per technokratinį žiūros tašką, svarbu matyti ir emocinį lygį, ir jame siūlomas gilumines reikšmes²⁸.

Galima teigti, jog emocinių naratyvų paplitimas politinėje komunikacijoje taip pat sietinas su kraštutinės dešinės pažiūros rinkėjams atstovaujančiais politiniais judėjimais. T. Widmann'as šią koreliaciją aiškina argumentuodamas tuo, kad lingvistiškai emociškai akcentuota kalba turi daug panašumų, lyginant ją su neapykantos kalba²⁹. Akademiko analizė taip pat atskleidžia, jog tarptautinių santykių lauke vis daugiau populistinėms jėgoms atstovaujančių politikų renkasi savo retoriką papildyti emociniais naratyvais, siekdami pritraukti daugiau palaikytojų savo politiniams judėjimams³⁰.

Tokią tendenciją savo darbuose išskiria ir S. Ahmed, kuri kaip pavyzdį pateikia prieš imigrantus iš trečiųjų šalių kuriamus emocinius naratyvus: kraštutinei dešinei atstovaujančių politikų pasakojimuose imigrantai dažnu atveju pozicionuojami kaip „nelegalūs“, „pavojingi“, „keliantys grėsmę“ Vakarų visuomenėms. Tokia kalbine logika naratyvų kūrėjai skatina savo auditoriją į migrantus žvelgti su baime ir kuria tarp jų bei tarp vietinių gyventojų dirbtines „jie – mes“ perskyras³¹.

Galima teigti, kad nors emociniai naratyvai neprivalo būti populistiniai, populistų kuriami naratyvai praktiškai visada bus emociniai. Visgi, nors praktika rodo, jog emociniai naratyvai gali būti itin sėkmingai pasitelkti kraštutinės dešinės politinėje komunikacijoje, negalima konstatuoti, kad ši priemonė naudotina tik neapykantos kalbai skleisti. Galima teigti, kad emociniai naratyvai – svarbi politinės komunikacijos dedamoji, kuri gali atnešti naudos, siekiant mobilizuoti įvairių politinių pažiūrų elektoratą.

Apibendrinant emocinių naratyvų sąvoką šio darbo rėmuose, galima konstatuoti, jog pasirinktų politikų viešojoje komunikacijoje bus siekiama apčiuopti tokius naratyvus, kuriuose agento kuriamas pasakojimas auditorijai siūlo tam tikrą stiprią emocinę reakciją į COVID-19

²⁸ Tobias Widmann, „How Emotional are Populists Really? Factors Explaining Emotional Appeals in the Communication of Political Parties.“ *Political Psychology*, 42.1, (2021), 163.

²⁹ Ibid, 165.

³⁰ Ibid.

³¹ Ahmed, 4.

pandemiją, ją supančius reiškinius ir (ar) žmones. Emocinių naratyvų įveiklinimas šio darbo rėmuose suprantamas, kaip jų sudedamųjų dalių analizė, ieškant giluminių prasmų, motyvų, kodėl šie naratyvai naudojami pasirinktų lyderių politinėje komunikacijoje.

1.2. Emocinių naratyvų svarba siekiant kontroliuoti populiaciją krizinėse situacijose

Politinėje komunikacijoje pasitelkiami emociniai naratyvai gali atlikti daug reikšmingų vaidmenų. Žvelgiant per S. Ahmed siūlomą teorinę perspektyvą, išskirta, kad visuomenės nuomonės formavimas politikų naudai – viena pagrindinių emocinių naratyvų funkcijų šiuolaikinėje politinėje komunikacijoje³². Tačiau remiantis tomis pačiomis teorinėmis prielaidomis ir atsižvelgiant į minėtus kraštutinės dešinės formuojamų emocinių naratyvų pavyzdžius akademinėje literatūroje, galima užčiuopti dar vieną reikšmingą funkciją – populiacijos kontrolės.

Populiacijos kontrolė taip pat gali atsirasti politikų viešosios komunikacijos prioritetų sąrašė. Mokslinėje literatūroje aiškinama, kad polinkis siekti kontrolės visuomenėje gali tapti išskirtinai aktualus įvairių krizių akivaizdoje, kai nebeužtenka formuoti žmonių nuomonę politikams palankia kryptimi, siekiant politinių tikslų, itin svarbiu tampa ir tiesioginis populiacijos paklusnumas³³. Tariant kitais žodžiais, politikams tampa svarbu, jog jų skleidžiamos žinutės paskatintų visuomenę neabejojant paklusti tam, kas liepiama, ir, esant reikalui, imtis atitinkamų veiksmų. Tuo galėjome įsitikinti Lietuvoje ir visame pasaulyje COVID-19 pandemijos akivaizdoje, kuomet politiniai lyderiai savo komunikuojamu turiniu siekė paskatinti žmones laikytis konkrečių pandeminių nurodymų.

Valdydamos COVID-19 pandemiją, demokratiškas valstybių valdžios naudojo įvairius tiesioginius populiacijos kontrolės metodus, kaip, pavyzdžiui, judėjimo ar socialinių kontaktų ribojimus. Akademinėje literatūroje fiksuojama, kad būtent emociniai naratyvai kaip integrali politinės komunikacijos dalis turėjo efektą tam, kaip visuomenės priėmė minėtus piliečių laisvių ribojimus. Pavlos'as Vasilopoulos'as su kolegomis konstatuoja, jog skleidžiamas baimės dėl COVID-19 pandemijos naratyvas turėjo stiprų pozityvų efektą pandeminių ribojimų palaikymui visuomenėje, kol tuo tarpu pykčiu ar viltimi grįsti naratyvai turėjo tam minimalią įtaką³⁴.

Tokios mokslinių tyrimų išvados suponuoja, jog tarp populiacijos kontrolės priemonių įvedimo bei emocinių naratyvų politikų komunikacijoje gali būti randama koreliacija. T. Widmann'as ištyrė, jog pirmosios COVID-19 pandemijos bangos metu Europos Sąjungos valstybių valdančiosios partijos savo komunikacijoje naudojo daugiau baime įkrautų emocinių naratyvų, kai

³² Ahmed, 10.

³³ Pavlos Vasilopoulos et al., „Emotions, Governmental Trust and Support for the Restriction of Civil Liberties During the Covid-19 Pandemic.“ *Europina Journal of Political Research*, (2022), 11.

³⁴ Vasilopoulos. et al., 11.

įprastais, nepandeminiais laikais politinėje komunikacijoje pastebima daugiau pozityvių emocijų³⁵. Ši ir kitos panašios studijos aktualizuoja baimę grįstų naratyvų svarbą krizių valdymo komunikacijoje.

Šį fenomeną taip pat galima aiškinti remiantis P. M. Sandman'o argumentu, jog viena reikšmingiausių emocijų krizių valdymo komunikacijoje – baimė. Per didelis baimės lygis visuomenėje gali paskatinti perdėtą paniką bei chaosą, tačiau visai nejausdami baimės žmonės linkę neįvertinti krizės atneštų grėsmių bei nepaisyti politikų skleidžiamų krizės valdymo komunikacinių žinučių³⁶. Kitaip tariant, pakankamas baimės lygis visuomenėje gali padėti politikams kontroliuoti populiaciją.

S. Ahmed teorinėje prieigoje baimės naratyvo vaidmuo taip pat itin reikšmingas. Akademikė teigia, kad šio tipo naratyvas politinėje komunikacijoje veikia dvejopai – minėta emocija apriboja visos populiacijos mobilumą, tačiau labiausiai paveikia tas visuomenės grupes, kurios turi mažiau struktūrinės galios³⁷. COVID-19 pandemijos akivaizdoje taip pat buvo galima pastebėti, jog, įvedus mobilumo ribojimus, Vakarų valstybėse baimės naratyvas skleidėsi dviem lygiais. Pirmiausia, egzistavo bendrinis baimės naratyvas dėl pandeminės situacijos rimtumo ir galimų aukų. Antra, sustiprėjusios rasizmo apraiškos, nutaikytos į Azijos tautų asmenis, prisidengiant tuo, jog koronavirusas Vakarų pasaulį pasiekė iš Kinijos. Šie procesai suponuoja, jog tautinės mažumos, kaip struktūriškai mažiau galios visuomenėje turinti grupė, tapo įremintos į politikų formuojamą baimės naratyvą, siekiant bendrinės populiacijos kontrolės krizinės situacijos akivaizdoje³⁸. Šis pavyzdys taip pat gerai iliustruoja, kodėl svarbu politinėje komunikacijoje fiksuoti ne tik konkrečias emocijas ir jų apraiškas, bet analizuoti būtent naratyvus – jie atskleidžia komunikuojamo turinio daugialypiškumą bei struktūrinės galios santykių apraiškas.

Akademinėje literatūroje randama įrodymų, jog emociniai naratyvai gali padėti politikams, siekiant populiacijos kontrolės. Įrodyta, kad krizinėse situacijose būtent baimės naratyvo įveiklinimas skatina žmones imtis konkrečių veiksmų, kuriuos siūlo valdžia. Įvardijant konkrečiai, politikų naudojama baimės retorika, ryškūs kreipiniai, vaizdingi grėsmės apibūdinimai skatina visuomenę paklusti valdžiai ir laikytis nurodymų³⁹. Taigi, ryšį tarp emocinių naratyvų politinėje komunikacijoje ir populiacijos kontrolės galima apibrėžti kaip raginimus elgtis pagal tai, kaip to reikalauja valdžia, tačiau išreiškiant paliepinimus netiesiogiai, o politinės manipuliacijos metodais, įvairiomis kalbinės raiškos priemonėmis, kurios tampa emocinių naratyvų dalimis.

³⁵ Widmann, *Fear, Hope, and COVID-19*, 844.

³⁶ Sandman, 251

³⁷ Ahmed, 68.

³⁸ Ahmed, 69.

³⁹ Sandman, 252.

Apibendrinant galima konstatuoti, jog efektyviai politinėje komunikacijoje naudojami emociniai naratyvai gali padėti politikams, siekiantiems populiacijos kontrolės krizinėse situacijose. Analizuojant COVID-19 pandemijos kontekstus, akademinėje literatūroje pastebima, kad labiausiai paplitę naratyvai formuojami apie baimės emociją. Užtikrinant sistemingą baimės lygį visuomenėje, ši emocija gali tapti įrankiu populiacijos kontrolei pasiekti, o kai kuriais atvejais – ir tam tikrų, marginalizuotų visuomenės grupių kontrolės realizacijai.

1.3. Kultūrinė emocijų politika – galios įrankis politikų komunikacijoje

Apsibrėžus esmines sąvokas, kuriomis remiamasi šiame darbe, ir pristačius pagrindines emocinių naratyvų funkcijas šiuolaikinėje politinėje komunikacijoje, sisteminga pereiti prie savotiško teorinio apibendrinimo, pristatant ir galutinai išskleidžiant esminį šio darbo teorinį žiūros tašką. Pristačius pagrindines teorines prielaidas, pereinama prie tyrimo empirinių tikslų.

Pagrindinė šio tyrimo teorinė atrama – S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos prieiga. Savo teoriją autorė aiškina per tam tikrą akademinį paradoksą – emocijų kolektyvizaciją. Emocijos, anot S. Ahmed – tai įvairios socialinės ir kultūrinės praktikos, o ne tik individualūs psichologiniai reiškiniai⁴⁰. Šiuo atveju gali natūraliai kilti klausimas – kaip asmeninė individo jausena gali tapti visuotine praktika, o kartu ir politinės komunikacijos ar net galios įrankiu?

S. Ahmed šį fenomeną aiškina per „emocijų socialumo“ principą. Psichologiniuose traktatuose įprasta apibrėžti, jog emocijos užsimezga individų viduje ir tuomet reiškiasi į išorę, tačiau ši teoretikė teigia atvirkščiai – emocijos yra kolektyvinės praktikos, gimstančios visuomenėje, sukeltos tam tikrų objektų, asmenų ar įvykių ir tuomet pereinančios į individus⁴¹.

Autorė taip pat akcentuoja, kad kolektyvizacijos proceso metu emocijos gali nusakyti visuomenės būseną ar požiūrio tašką vienu ar kitu svarbiu klausimu viešojoje erdvėje. Nusakant šį reiškinį kitais žodžiais – emocijos gali tapti įrankiu, paskatinančiu populiaciją kolektyviniam veiksmui⁴². Toks mąstymo būdas persidengia su kai kurių XIX-XX a. mąstytojų žiūros taškais.

Verta išskirti, jog emocijų socialumo principas artimas vieno ryškiausių XIX-XX a. galios teoretikų Emile'io Durkheim'o galios sampratai. E. Durkheim'as savo veikaluose nemažai dėmesio skiria religijos tyrinėjimams. Anot autoriaus, būtent religinės apeigos yra pavyzdys, kaip emocijos gali gimti ne individualiame lygyje, o iš kolektyvinės veiklos. Šiuo atveju religinėse apeigose dalyvaujantys individai, apimti ritualo sukeltų emocijų, įgauna galią tolimesniam socialiniam

⁴⁰ Ahmed, 9.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid, 10.

veiksmui. Taigi, anot E. Durkheim'o, emocija – ne iš individo kylanti jausena, o savotiška gija, apjungianti visuomenes ir įgalinanti veikti⁴³.

S. Ahmed taip pat išvelgia galios elementų emocijų apraiškose, tačiau jos kultūrinės emocijų politikos teorija užima tikslesnę poziciją akademiniam lauke: autorė argumentuoja, kad iš kolektyvinių veiksmų kylančios emocijos gali būti suvokiamos kaip skirtingų visuomenės grupių struktūrinės galios išraiška⁴⁴. Dėl tokio funkcionalaus apibrėžimo ši teorinė prieiga tampa savotišku įrankiu tyrinėti, kaip per emocijomis įkrautas komunikacines priemones vystosi galios santykiai tarp skirtingų visuomenės grupių.

Autorė aiškina galios santykių apraiškas emociniuose naratyvuose, išskaidydama jų formuluotes. Anot S. Ahmed, įvairūs politiniai naratyvai dažnu atveju tampa emociniais ar, kitaip tariant, emociškai akcentuotais, kadangi yra reaktyvūs į tam tikrus reiškinius visuomenėje. Tai, į ką reaguojame, naratyvų pagalba įvardijame kaip kažką „kitą“, t. y. kažkokį svetimkūnį, kuris nėra mūsų tapatumo dalis. Ir reaguodami į minėtą „kitą“ jaučiame emocijas, kurių pagrindu politikai kuria naratyvus bei įveiklina juos savo viešojoje komunikacijoje⁴⁵.

Plėtodama emocinių naratyvų kūrimo principus, S. Ahmed itin akcentuoja „mes – jie“ perskyras. Anot autorės, tokiomis skirtimis remtų naratyvų kūrėjai pasitelkia emocijas, siekdami, jog auditorija rinktųsi pusę – išaukštintų tuos, kurie yra naratyvo agento pusėje, ir pažemintų „kitus“, esančius priešingoje pusėje, nors minėtos priešpriešos dažnu atveju kuriamos dirbtinai⁴⁶.

S. Ahmed emocinių naratyvų ieško, pasitelkdama įvairių politinių tekstų diskursyvinę analizę. Autorė pabrėžia, jog, siekiant apčiuopti emocinius naratyvus, ypatingą svarbą įgyja meninės kalbos priemonės – svarbu suvokti, kokiais principais jos emociškai akcentuoja politinę kalbą⁴⁷. Akademikė savo emocinių naratyvų analizę grupuoja į 6 pagrindines dalis, remdamasi dažniausiai jos analizuotuose tekstuose sutiktomis emocijomis, iš kurių konstruojami naratyvai: skausmu, neapykanta, baime, pasišlykštėjimu, gėda prieš kitus ir meile⁴⁸. Atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos kontekstą, Lietuvos politikų viešojoje komunikacijoje taip pat ieškoma S. Ahmed identifikuotų emocinių naratyvų, tačiau jais neapsiribojama. Prie šių naratyvių emocijų apibrėžimų detaliau grįžtama darbo metodologinėje dalyje, kurioje pristatoma, kokios konkrečiai priemonės padeda atpažinti šiomis emocijomis grįstus naratyvus.

⁴³ Émile Durkheim, *The Rules of Sociological Method* (New York: The Macmillan Press, 1982).

⁴⁴ Ibid, p. 12.

⁴⁵ Ahmed, 12.

⁴⁶ Ibid, 13.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid.

Taip pat svarbu pabrėžti, jog didelę dalį savo veikalo S. Ahmed skiria analizei, kaip kultūrinė emocijų politika veikia feminizmą bei LGBT bendruomenes, kokiomis pagrindinėmis emocijomis grįsti naratyvai cirkuliuoja jų diskursuose⁴⁹. Užsiimdama tokį žiūros tašką, autorė argumentuoja, kad emocinių naratyvų kūrimas politinėje komunikacijoje neretai tampa įrankiu skirtingoms visuomenės grupėms pavergti. Žiūrint per kritinės teorijos prizmę, kuriai antrina ir pati S. Ahmed, būtent kultūrinės mažumos dažniausiai tampa tomis grupėmis, kurias siekiama kontroliuoti emocinių naratyvų pagalba. S. Ahmed šį reiškinį iliustruoja per dešiniąją diskriminacinio pobūdžio emociinę retoriką pabėgėlių atžvilgiu⁵⁰.

Apžvelgus kitų akademikų darbus COVID-19 pandemijos kontekste, įvertinus emocinių naratyvų politinėje komunikacijoje intensyvumą pandemiais metais bei populiacijos kontrolės aspektą, kuris politikams tampa itin aktualus krizinėse situacijose, šiame darbe remiamasi S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorinėmis prielaidomis. Tai yra, bandoma įrodyti, jog COVID-19 pandemijos kontekste politikų kuriami emociniai naratyvai tampa galios įrankiu, jiems siekiant kontroliuoti visuomenę. Norint dekonstruoti, kaip konkrečiai šie naratyvai įveiklinami ir kokias paslėpas reikšmes juose koduoja politikai, darbe atliekama viešojo pandemio diskurso analizė, kuria gilinamasi į gausiausiai komunikavusių valstybės politikų pasisakymus COVID-19 pandemijos kontekste.

⁴⁹ Ibid, 145.

⁵⁰ Ahmed, 13.

2. Diskurso analizė kaip prieiga emociniams naratyvams tirti

Remiantis S. Ahmed teorinėmis prielaidomis, galima teigti, kad tarp galios santykių bei emocinių naratyvų yra tam tikras ryšys. Tai yra, emociniai naratyvai gali tapti įrankiu politikų rankose, konstruojant įvairias socialines hierarchijas. COVID-19 pandemijos kontekste šį ryšį geriausiai galima užčiuopti, analizuojant politikų formuojamą viešąjį pandeminių diskursą. Todėl šioje tyrimo dalyje apibrėžiama diskurso sąvoka, taip pat aiškinama, ką reiškia analizuoti diskursą šio darbo rėmuose, išskleidžiama diskurso analizės prieiga, aptariama emocinio diskurso analizės metodologija, derinant ją su S. Ahmed teorinėmis implikacijomis, kuri darbe tampa analitiniu įrankiu emociniams naratyvams tirti. Galiausiai, pristatomi esminės sąvokos bei analizės įrankius, kuriuos šio tyrimo dizainas: pristatomi duomenų atrankos metodai bei tolimesni tyrimo žingsniai.

2.1. Diskurso samprata

Diskurso sąvoka akademiniam žodyne turi itin daug skirtingų reikšmių, priklausomai nuo lauko, kuriame operuojama šia sąvoka. Semiotinių, lingvistinių ar socialinių mokslų atstovai siūlo skirtingas definicijas šiam reiškiniui aiškinti. Todėl prieš pristatant diskurso analizės prieigą šio tyrimo rėmuose, svarbu apibrėžti pačią diskurso sąvoką, tampančią tolimesniu metodologiniu atspirties tašku šiame darbe.

Anot vieno ryškiausių teksto lingvistikos bei diskurso analizės teoretikų Teun'o Adrianus'o Van Dijk'o, diskursą galima apibrėžti kaip tam tikro požiūrio ar pozicijų legitimizaciją viešojoje erdvėje. Kitaip tariant, diskursas artimai siejasi su galia – jame atsispindi visuomenėje vyraujantys galios santykiai per dominuojančias reikšmes kalboje.⁵¹ Šis autorius savo darbuose taip pat akcentuoja, jog analizuoti diskursą reiškia gilintis į kalbą - lingvistinius diskurso ryšius, tekstuose užslėptas reikšmes, tyrinėjant įvairius leksikos, stilistikos ar net gramatikos aspektus⁵².

Tokiai klasikinei sampratai taip pat antrina ir tyrėjai, savo darbuose susitelkę į politinio diskurso analizę. Kenneth'as Hudson'as teigia, jog, analizuodami politikų formuojamą viešąjį diskursą, jų kalbą turime suvokti ne tik kaip tam tikrą komunikacinę priemonę, bet pirmiausia – kaip strateginį resursą, kuriuo naudojamosi, siekiant galios⁵³. Tai reiškia, kad įvairios kalbinės priemonės politinėje komunikacijoje vartojamos ne tik kaip mediumas žinutei perduoti, bet ir kaip būdas stiprinti savo pozicijas politiniame lauke. Toks mąstymo būdas taip pat artimas ir S. Ahmed

⁵¹ Teun A. Van Dijk, „Principles of Critical Discourse Analysis“ *Discourse & Society*, 4(2), (1993), 259.

⁵² Ibid.

⁵³ Kenneth Hudson, *The Language of Modern Politics* (Berlin: Springer, 1978), 17.

kultūrinės emocijų politikos teorijai, kuri argumentuoja, kad diskursyvinės praktikos, remtos emociniais naratyvais, yra įrankis galios struktūroms kurti tarp skirtingų visuomenės grupių⁵⁴.

Siekiant atrasti politinėje komunikacijoje paslėptas reikšmes ir galios santykių ištakas, svarbu pasirinkti tokią metodologinę prieigą, kuri leistų tyrėjui atlikti giluminę kokybinę analizę. Būtent todėl, analizuojant emocijų apraiškas politinėje komunikacijoje, diskursyvinė analizė – viena dažniausiai sutinkamų prieigų. Vienas ryškiausių emocinių naratyvų tyrėjų tarptautinių santykių lauke Simon'as Koschut'as argumentuoja, jog diskurso analizė yra tinkamiausias metodologinis įrankis tiriant emocinius naratyvus, nes leidžia ne tik identifikuoti mechanizmus, kaip tie naratyvai kuriami, bet ir atskleisti jų efektą, inspiracijas visuomenėje⁵⁵.

Dėl panašių priežasčių savo darbuose diskurso analizę kaip metodologinę strategiją yra pasirinkusi ir S. Ahmed. Tyrėja akcentuoja, jog svarbu ne tik dekonstruoti politikų kuriamus naratyvus, bet ir aiškiai įsivardinti, kokią įtaką jie turi struktūriniam galios santykiams visuomenėje. S. Koschut'as taip pat antrina šiam žiūros taškui, atkreipdamas dėmesį į diskursyvinių praktikų ir galios santykių sąsajas – autorius teigia, jog emociniai naratyvai kalbose gali būti vartojami, siekiant konstruoti konkrečias socialines hierarchijas, pavyzdžiui, vartojant pagyrimus ar papeikimus, kurie adresatui siejasi su galios figūros formuojamais identitetais⁵⁶.

Diskurso analizė, kaip metodologinė strategija, turi daug skirtingų prieigų, kaip, pavyzdžiui, kritinė diskurso analizė, Ernesto Laclau ir Chantal Mouffe diskurso teorijos prieiga ar diskursyvinė psichologija⁵⁷. Šio darbo metodologinė strategija – kompleksinė, kadangi tyrime apjungiamą diskurso analizę bei S. Ahmed pasiūlyta kultūrinės emocijų politikos prieiga.

Šio darbo rėmuose diskurso analizė atliekama interpretatyvistinėje paradigmoje. Peregrine Schwartz-Shea ir Dvora Yanow apibrėžė, jog kokybiniuose interpretatyvistiniuose tyrimuose pagrindiniu tyrėjo tikslu tampa interpretuoti paslėptas reikšmes, kontekstą ar metaforas⁵⁸. Būtent diskurso analizė, kaip metodologinė prieiga, yra tinkama, siekiant minėtų tikslų.

Šiame darbe diskursyvinės kalbinės praktikos analizuojamos, išskaidant jas dalimis, identifikuojant svarbiausias menines raiškos priemones, tuomet struktūrizuojant medžiagą, suformuojant politikų bandomus diegti naratyvus ir interpretuojant jų efektą auditorijoms. Konkrečias kalbinės raiškos priemones, kuriomis kalboje gali būti išreiškiamos emocijos, S.

⁵⁴ Ahmed, 12.

⁵⁵ Simon Koschut et al., „Discourse and Emotions in International Relations.“ *International Studies Review* 19.3, (2017), 481.

⁵⁶ Ibid, 489.

⁵⁷ Marianne W. Jørgensen ir Louise J. Phillips. „*Discourse Analysis as Theory and Method*.“ (New York: Sage, 2002), 2.

⁵⁸ Peregrine Schwartz-Shea ir Dvora Yanow, *Interpretive Research Design: Concepts and Processes*. (London: Routledge, 2013), 15.

Koschut'as yra apibrėžęs savo siūlomame emocinio diskurso analizės modelyje⁵⁹. Šiame darbe remiamasi tyrėjo analizės struktūra, kadangi tokia tyrimo logika artima emocinių naratyvų analizei – taip pat galima užčiuopti tiek naratyvų formavimo principus, tiek ir iš jų išeinančias struktūrinės galios apraiškas pandeminiame kontekste.

Remiantis klasikiniai diskurso analizės teoretikais, galima konstatuoti, jog ši metodologinė priemonė leidžia tyrėjui užčiuopti galios santykius visuomenėje, pasireiškiančius diskursyvinėmis praktikomis. Tačiau šiame kontekste galia suvokiama ne kaip tiesioginis pavaldumas, o kaip galimybė kontroliuoti specifines kalbines reikšmes. Taigi, atsižvelgus į teorinius argumentus, šiame darbe remiamasi prielaida, jog COVID-19 pandemijos kontekste politikai siekė kontroliuoti viešąją pandemiją diskursą, pasitelkdami įvairius emocinius naratyvus. Siekiant ištirti, kaip tiksliai jų komunikacijoje buvo įveiklinami emociniai naratyvai, toliau vykdomas diskursyvine analize paremtas tyrimas.

2.2. Diskursinės gairės emociniams naratyvams tirti

Norint tiksliai dekonstruoti politinėje komunikacijoje naudojamus emocinius naratyvus, svarbu turėti aiškią metodologinę strategiją, kuri paaiškintų, kokiais būdais emocijos realizuojasi kalboje. Tiriant emocinį diskursą, svarbu suvokti, kokių tiksliai kalbinių priemonių ieškoma ir kokios galimos jų interpretatyvios reikšmės. Todėl šiame skyriuje metodologija jungiama su teorinėmis implikacijomis ir, remiantis S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorine prieiga, apibrėžiami esminiai skiriamieji ženklai, padedantys atpažinti ir dekonstruoti esminius autorės išskirtus emocinius naratyvus.

Struktūruodama kultūrinės emocijų politikos teorinę prieigą bei formuodama emocinius naratyvus, S. Ahmed atsispiria nuo šešių emocijų: skausmo, neapykantos, baimės, pasišlykštėjimo, gėdos ir meilės. Kiekvienai šių emocijų autorė paskiria knygos skyrių, kuriame išplėtoja, kaip šia emocija grįsta kalba reiškiasi politinėje komunikacijoje ir kokiais būdais iš to formuojami emociniai naratyvai⁶⁰. Remiantis S. Ahmed teorija, toliau šiame skyriuje pristatoma, kaip kiekviena iš šių emocijų metodologiškai pasireiškia kalboje ir kaip atpažinti iš kalbinių priemonių formuojamus emocijomis grįstus naratyvus.

Siekiant įvairialypiškesnio teorinio žiūros taško į siūlomus emocinius naratyvus, metodologijoje taip pat remiamasi Martha Nussbaum – kita žymia akademike, tiriančia emocijas politikoje filosofiniu lygmeniu. Savo politinių emocijų prieigoje autorė taip pat kalba, kaip atpažinti

⁵⁹ Simon Koschut, „Speaking from the Heart: Emotion Discourse Analysis in International Relations,” kn. *Researching Emotions in International Relations: Methodological Perspectives on the Emotional Turn*, sud. Maeva Vlement, Eric Sangar, (Springer International Publishing, 2018) 284.

⁶⁰ Ahmed, 15.

emocijas politikoje, todėl jos išvalgos papildo S. Ahmed darbus⁶¹. Šios autorės politinių emocijų prieigoje taip pat didelę svarbą įgyja tokios emocijos kaip pyktis, pavydas, gėda, todėl metodologinė jų atpažinimo strategija papildo šį darbą.

Skausmas. S. Ahmed skausmo atsiradimą politiniame diskurse glaudžiai sieja su istorija – tai yra, autorė argumentuoja, jog skausmo kalba operacionalizuojasi per konkrečius reiškinius ar ženklus, kurie individui asocijuojasi su praeityje išgyventu skausmu – asmeniniu ar kolektyviniu⁶².

Taigi, neretai individualus skausmas komunikuojant perduodamas dalijantis prisiminimais, istorijomis, kuriose agentas išgyveno skaudžias patirtis. Dalinantis individualiu skausmu, emocija kolektyvizuojasi. Skausmas kalbinėje komunikacijoje stipriausiai atsiskleidžia per intensyvumą, kitaip tariant, per lingvistinius markerius. Siekis pabrėžti, jog kažkas buvo atliekama labai ilgai ar buvo kartojama daug kartų – sustiprina skausmo pojūtį⁶³.

Neapykanta. Anot S. Ahmed, pagrindinis bruožas, leidžiantis atpažinti neapykantos kalbą politinėje komunikacijoje, yra tai, jog pastaroji dažniausiai būna nutaikyta į „kitą“ – asmenį ar objektą, reiškinį. Neapykantos pagrindu formuojami naratyvai yra skirti apibūdinti „kitokiems“ – žmonėms ar reiškiniams – ir transliuojamomis žinutėmis bandoma vaizduoti, jog jie kelia grėsmę tam, kas naratyvo agentui yra „sava“⁶⁴. Galima teigti, kad statomos priešpriešos tarp „savo“ ir „svetimo“ yra esminis bruožas, leidžiantis užčiuopti neapykantos naratyvus politinėje komunikacijoje. Tokios priešpriešos nesąmoningai kviečia subjektus rinktis pusę – tarp „savo“ ir „svetimo“.

S. Ahmed taip pat pabrėžia, jog neapykanta tokiuose naratyvuose yra apsimestinai kildinama iš meilės: neva agentas skatina nekęsti „kitokio“ pastūmėtas didelės meilės „savam“, kuriam „kitas“ gali pakenkti⁶⁵. Neapykantos naratyvuose taip pat atsiranda daug grėsmės motyvų: „kitas“ vaizduojamas kaip grėsmė, kaip priešas, su kuriuo reikia kovoti. Šių naratyvų kalbinėse struktūrose taip pat galima aptikti itin ryškių kovos motyvų.

Galiausiai, neapykanta grįstuose naratyvuose itin svarbūs tiesioginiai kreipiniai į subjektą, skatinantys imtis veiksmų. Anot autorės, neapykantos naratyvų kraštutimumas – realus kvietimas, netgi galimai tiesioginis kreipinys imtis smurtinių veiksmų prieš naratyve sukonstruotą „priešą“⁶⁶.

Baimė. Analizuojant baime grįstus naratyvus, svarbu pastebėti tam tikras paraleles tarp šios emocijos ir neapykantos. Tiek neapykanta, tiek baime grįstuose naratyvuose atsiranda objektas,

⁶¹ Martha C. Nussbaum, *Political emotions* (Cambridge: Harvard University Press, 2013), 315

⁶² Ahmed, 20.

⁶³ Ibid, 39.

⁶⁴ Ibid, 43.

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Ibid, 55.

prieš kurį nukreipta ši emocija. S. Ahmed pabrėžia, jog baime grįstuose naratyvuose taip pat svarbios priešpriešos tarp „savęs“ ir „kito“, kadangi „kito“ bijoma, siekiama įteigti, jog šis žmogus / objektas / reiškinys kelia grėsmę⁶⁷. Baime grįsti naratyvai taip pat yra stipriai orientuoti į ateitį – komunikacijoje nevengiama kalbinių priemonių, kurios nurodo galimas ateities grėsmes, sukeltas vaizduojamo objekto⁶⁸. Ateities baisumų įspūdį taip pat sustiprina lingvistiniai markeriai, pabrėžiantys grėsmės stiprumą ir neišvengiamumą, galybę. M. Nussbaum antrina tokiam S. Ahmed žiūros taškui, papildomai išskirdama baimės neapibrėžtumą: filosofė argumentuoja, jog baime grįstuose naratyvuose auditorijai taip pat nesąmoningai siūloma imtis konkrečių veiksmų, norint užkirsti kelią reiškiniui, kurio bijoma, nors dažnu atveju nėra objektyvių priežasčių, nurodančių, kad minėtas reiškinys apskritai įvyks⁶⁹.

S. Ahmed atskirai apibrėžia, jog baimės naratyvai ypač artimi ir dažniau pastebimi krizinėse situacijose – taip kultūrinės emocijų politikos teorija konceptualizuojasi COVID-19 kontekste. Autorė argumentuoja, kad būtent baime grįsti emociniai naratyvai riboja socialinę erdvę tarp tam tikrų visuomenės grupių krizinėse situacijose⁷⁰. Tokių naratyvų pagalba vienu visuomenės grupių judėjimas tampa labiau apribotas kitų sąskaita – atsiveria niša selektyviai populiacijos kontrolei. Autorė aiškina erdvinę politiką taip, kad, nepaisant to, jog ribojimai taikomi visiems vienodi, toms visuomenės grupėms, kurios engiamos ir įprastomis sąlygomis, efektas jaučiamas stipriau.

Remiantis S. Ahmed teoriniu matymu, galima konstatuoti, jog baime grįstuose naratyvuose taip pat apstu „savęs“ ir „kito“ priešpriešų, gausu kreipinių, paliepiimų, be to, komunikacija talpina daug vaizdingumo, kuriuo siekiama kuo įtaigiau vaizduoti laukiantį pavojų.

Pasišlykštėjimas. Kaip ir dvi prieš tai analizuotos emocijos, S. Ahmed teorijos rėmuose pasišlykštėjimas yra glaudžiai susijęs su „savo“ subjektu. Tariant kitais žodžiais, agentas naratyve aktyviai šlykštisi „kito“ – objektu, reiškiniu ar žmogumi. Autorė taip pat išskiria, kad pasišlykštėjimui būtinas kontaktas – agentas turi patirti kažkokį kontaktą su jam šlykščiu subjektu.⁷¹

Pasišlykštėjimas kalboje randamas per performatyvumą – individas turi išreikšti pasišlykštėjimą, vartodamas vaizdingas menines priemones ar atitinkamus palyginimus. Pasišlykštėjimo emociją politikoje savo darbuose taip pat analizuoja ir M. Nussbaum. Anot filosofės, pasišlykštėjimą individams pirmiausia sukelia tai, kas asocijuojasi su mūsų pačių kūniškumu, o tai yra – laikinumumu, pastebint, jog daugumoje diskursų įvairios rasinės, tautinės ar

⁶⁷ Ahmed, 63.

⁶⁸ Ibid, 65.

⁶⁹ Nussbaum, 321.

⁷⁰ Ibid, 64.

⁷¹ Ibid, 83.

seksualinės mažumos vaizduojamos kaip labiau kūniškos⁷². Tokia samprata artima ir S. Ahmed logikai, kuri iš esmės reziumuoja, jog pasišlykštėjimu grįšti naratyvai – priemonė dominuojančioms visuomenės grupėms išlaikyti struktūrinės galios pozicijas, viešojoje komunikacijoje priskiriant kitiems visuomenės sluoksniams performatyvias „pasišlykštėjimu“ grįstas reikšmes.

Gėda. Analizuodama gėdą, S. Ahmed fokusuojasi į kolektyvinę gėdą, susijusią su nusikaltimais ar amoraliais įvykiais, nutikusiais tautos praeityje. Autorė analizuoja, kaip kolektyvine tautine gėda grįšti naratyvai prisideda prie individų tapatybės formavimosi⁷³. Tokiame kontekste gėda yra glaudžiai susijusi su skausmu, kadangi abi šios emocijos koncentruojasi į praeityje įvykusias skriaudas. Tačiau gėda grįšti emociniai naratyvai išsiskiria tuo, jog, motyvuojant gėda, galima kviesti naratyvo subjektą imtis veiksmų, siekiant ištaisyti praeities neteisybes.

Gėdos naratyvas komunikacijoje pasireiškia švelnesniu, mažiau performatyviu žodynu: vengiama vaizdingų palyginimų, metaforų ar kreipinių, kadangi gėdos jausmo vedamas agentas kalba tarytum siekia sušvelninti nutikusius įvykius⁷⁴. Tačiau pastebima, kad gėdos pagrindu formuojamus naratyvus galima atpažinti iš naratyvo agentų apeliacijų į negatyvią tautos praeitį, kreipinių, neigiamų konotacijų.

Meilė. Anot S. Ahmed, meile grįstus emocinius naratyvus galima apibrėžti taip, jog tam tikros visuomenės grupės imasi veiksmų, prisidengdamos meile kažkam, dėl ko dirba ar ką saugo⁷⁵.

Akademikė taip pat išskyrė keletą kalbinių bruožų, kurie vartojami meile grįstuose naratyvuose: pirmiausia, tokiuose naratyvuose neengiama „mes“ formuluočių – visuomenės grupės vaizduojamos kaip vienis – viena tauta ar viena šeima.

Meilės naratyvui taip pat aktualios metaforos, kurios dažnai atsiremia į moteriškumą – meilės naratyve svarbus moters, mamos paveikslas, neengiama su tuo susijusių palyginimų. Galiausiai, pastebima, kad meilės naratyvas dažnu atveju kviečia vienyti ir telktis dėl kažko – jis iš pažiūros pozityvus, viltingas⁷⁶.

Apibendrinant svarbu pabrėžti, kad nors S. Ahmed savo teorijoje naratyvus kildina iš minėtų emocijų, šis darbas jomis neapsiriboja – tyrinėjant LR Vyriausybės atstovų politinę komunikaciją COVID-19 pandemijos kontekste siekiama atrasti, apibrėžti ir interpretuoti visas emocijas, kurių pagrindu kuriami naratyvai, ieškoma ne tik S. Ahmed išskirtų šešių emocijų. Toliau detaliai

⁷² Nussbaum, 257.

⁷³ Ahmed, 101.

⁷⁴ Ibid, 117.

⁷⁵ Ibid, 123.

⁷⁶ Ibid, 126.

pristatomas šio darbo tyrimo dizainas, kuriame paaiškinama, kaip emocinių naratyvų bus ieškoma naudojant diskurso analizės metodus, kokie numatomi analizės žingsniai.

2.3. Tyrimo dizainas

Siekiant identifikuoti politikų kalboje esančius emocinius naratyvus ir dekonstruoti juose slypinčias reikšmes, tyrimas atliekamas, derinant S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos prieigą bei diskursyvinės analizės įrankius.

Atliekant diskurso analizę, bus naudojami šie medžiagos šaltiniai: 17-osios LR Vyriausybės atstovų – Ministro Pirmininko S. Skvernelio ir sveikatos apsaugos ministro A. Verygos pranešimai spaudai bei įrašai socialiniame tinkle „Facebook“ COVID-19 pandemijos tematika nuo 2020 m. vasario 26 d. iki kovo 26 d. Detalesni medžiagos atrankos kriterijai aptariami toliau šiame skyriuje.

Nors pandeminiame diskurse aktyviai reišėsi didelė dauguma valstybės politikų, į analizę įtraukiama tik dviejų pasirinktų valstybės pareigūnų komunikacija. Toks sprendimas priimtas todėl, kad būtent šiems politikams analizuojamu laikotarpiu teko didžiausia politinė atsakomybė už COVID-19 pandemijos padarinių valdymą šalyje. A. Verygai buvo paskirtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo pareigos, o S. Skvernelis, kaip tuometinis vykdomosios valdžios vadovas Lietuvoje, buvo atsakingas už krizės valdymą aukščiausiu politiniu lygmeniu. Taip pat vienas esminių veiksnių, lėmusių, jog analizei parinkta būtent šių politikų komunikacija, buvo komunikacijos dažnumas. S. Skvernelis ir A. Veryga analizuojamu laikotarpiu buvo daugiausia COVID-19 tema pasisakantys politikai viešajame diskurse.

Atkreipiamas dėmesys, jog, nepaisant to, kad pasirinktas laiko tarpas – ganėtinai trumpas, stebint COVID-19 pandemijos eigą chronologiškai, galima išskirti, jog būtent šiuo metu komunikacija pandeminiame diskurse buvo viena intensyviausių. 2020 m. vasario 26 d. dėl COVID-19 pandemijos grėsmės LR Vyriausybė šalyje pirmą kartą paskelbė ekstremalią situaciją, o kovo 26 d. Lietuvoje buvo pirmą kartą pratęstas karantinas. Pastebima, jog šiuo metu viešojoje erdvėje buvo itin daug informacijos pandeminiams temomis, kadangi ypač svarbiu faktoriumi, planuojant politinę komunikaciją, tapo krizinės situacijos naujumas ir poreikis į ją nedelsiant reaguoti.

Siekiant identifikuoti kuriamus emocinius naratyvus, įvardijami šie analizės žingsniai:

1. *Medžiagos atranka.* Analizuojama medžiaga apima 17-osios LR Vyriausybės atstovų – Ministro Pirmininko S. Skvernelio ir sveikatos apsaugos ministro A. Verygos pranešimus spaudai bei įrašus socialiniame tinkle „Facebook“ COVID-19 pandemijos tema nuo 2020 m. vasario 26 d. iki kovo 26 d.

Analizuojami pranešimai spaudai turi atitikti šiuos kriterijus:

- Pranešimas turi būti publikuotas oficialiais LR Vyriausybės ir (arba) LR sveikatos apsaugos ministerijos kanalais elektroninėje erdvėje nurodytais adresais: <https://lrv.lt/lt/naujienos/pranesimai-spaudai>; <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos>.
- Pranešime spaudai turi figūruoti bent viena S. Skvernelio arba A. Verygos citata.

Pastebima, kad nurodytu laikotarpiu LR Vyriausybės ir LR sveikatos apsaugos ministerijos tinklapiuose galima rasti nemažai informacinio pobūdžio pranešimų spaudai, susijusių su COVID-19 pandemija, kaip, pavyzdžiui, informacija apie užsikrėtimų ar mirčių skaičių. Tokio pobūdžio pranešimai spaudai įtraukiami į analizę tik tokiu atveju, jei juose šalia informacinio turinio taip pat yra S. Skvernelio ir (arba) A. Verygos citatos, suteikiančios pranešimui ne tik informacinį, bet ir politinį pobūdį.

Analizuojami politikų įrašai socialiniame tinkle „Facebook“ turi atitikti šiuos kriterijus:

- Įrašas turi būti paskelbtas oficialiame S. Skvernelio (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100044241978848>) ar A. Verygos (<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga>) socialinio tinklo „Facebook“ profilyje nuo 2020 m. vasario 26 d. iki kovo 26 d.;
- Įrašo tematika turi apimti COVID-19 pandemiją, t. y. įrašė bent kartą turi būti pavartoti žodžiai: „COVID-19“, „pandemija“ bet kokiam linksnyje.

2. *Analizės komponentų klasifikavimas.* Šioje tyrimo dalyje iš atrinktų tekstų surenkami analizei efektą turintys komponentai, tai yra įvairios emocinės kalbos apraiškos: tiesioginiai emociniai posakiai, žodžiai, metaforos, konotacijos, analogijos, palyginimai, „savęs“ ir „kito“ perskyros. Kitais žodžiais tariant, atrinktuose tekstuose ieškoma visų kalbinių konstrukcijų, kurios gali tapti emocinių naratyvų formavimo dalimis, remiantis teorinėmis prielaidomis bei darbo metodologine strategija. Atrenkamos ir susistemintos visos citatos, kuriose pavyko atrasti emocinės kalbos apraiškų. Minėtos kalbinės priemonės analizuojamos, ieškant jose užkoduotų reikšmių, ir visi analizės komponentai su reikšmėmis pateikiami susistemintoje lentelėje.

3. *Emocinių komponentų analizės rezultatų interpretavimas.* Atrinktos citatos, turinčios daugiausia emocinės kalbos ženklų, dar kartą analizuojamos,

siekiant interpretuoti jų emocines reikšmes. Jei antroje empirinio tyrimo dalyje kalbinei priemonei tiesiog priskiriama emocija, šiame darbo skyriuje siekiama kontekstualiau ištirti, koks kalbančiojo tikslas pasitelkti minėtą emociją pandeminiame kontekste.

4. *Emocinių naratyvų struktūrizavimas ir konceptualizavimas.*

Atsižvelgiant į surinktą medžiagą, išskleistas reikšmes, rastas politikų komunikacijoje, dedukciniu metodu ir remiantis S. Ahmed pasiūlytais emocinių naratyvų tipais, išskiriamos kuriamų emocinių naratyvų kategorijos. Išanalizuotos kalbinės priemonės priskiriamos minėtoms naratyvinėms kategorijoms. Suskirstyti emociniai naratyvai išskleidžiami ir pristatomi kaip politikų kuriami pasakojimai pandeminiame diskurse. Naratyvai taip pat konceptualizuojami pandeminiame socialiniame-kultūriniame kontekste, grįžtama prie teorinių prielaidų, reikšmės interpretuojamos, rezultatai analizuojami per struktūrinės galios visuomenėje prizmę. Galiausiai, analizės rezultatai apibendrinami.

Analizėje atsispindi nuo S. Ahmed išskirtų emocijų, iš kurių formuojami naratyvai, tačiau jais neapsiribojama – sudaroma galimybė skleisti ir naujiems, teorijoje dar neužkoduotiems naratyvams.

Apibendrinant tyrimo dizainą, svarbu pastebėti, jog diskurso analizės metodas, kaip ir visi kiti socialinių mokslų tyrimų metodai, turi tam tikrą ribotumą. Pagrindinis ribotumo bruožas, priskiriamas šiam metodui – tyrėjo šališkumas. Kadangi tyrime vadovaujama dedukcine logika, tyrėjui sudėtinga atsiriboti nuo turimų išankstinių implikacijų, todėl svarbu išlaikyti tam tikrą atstumą nuo analizuojamo diskurso.

Išlaikyti nešališkumą taip pat padeda S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos diktuojamos metodologinės gairės. Šioje analizėje vadovaujama emocinės kalbos bruožais, kuriuos savo veikale išskiria S. Ahmed, taip pat konkrečiomis S. Koschut'o aprašytais metodologinėmis normomis. Taigi, galima teigti, jog tam tikri universalūs analizės parametrai padeda minimizuoti tyrėjo šališkumą.

3. Diskurso analizė, ieškant emocijų naratyvų COVID-19 pandemijos kontekste

Ši darbo dalis skirta empiriniam tyrimui, kuris atliekamas pasitelkiant diskurso analizės metodą, derinant jį su S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorine prieiga. Analizė susideda iš keturių esminių etapų, kurie taip pat apibrėžia keturis tyrimo poskyrius: medžiagos atrankos, analizės komponentų klasifikavimo, emocijų komponentų analizės rezultatų interpretavimo ir naratyvų sturktūrizavimo, išskiriant naratyvus, bei minėtų naratyvų konceptualizavimo. Galiausiai, pateikiamos tyrimo išvados, darbo limitacijos bei rekomendacijos tolimesnei akademiniai diskusijai apie emocijų politinėje komunikacijoje tyrimus.

3.1. Medžiagos atranka

Pirmajame empirinės analizės etape atrenkami tekstai, kurie bus naudojami atliekant diskursyvinę analizę. Į tyrimą įtraukiami dviejų tipų tekstai: pranešimai spaudai bei įrašai socialiniame tinkle „Facebook.“ Šiuos du skirtingus tekstų žanrus vienija bendras bruožas – už jų turinį atsakingi patys politikai arba asmenys, dirbantys su jų komunikacija. Taip užtikrinama, jog analizuojami tekstai perteiktų būtent pačių politikų siekiamus kurti naratyvus, o ne antrines interpretacijas ar žiniasklaidos atstovų požiūrį. Dėl tų pačių priežasčių pranešimai spaudai įtraukiami į analizę ne iš pagrindinių žiniasklaidos portalų, o iš oficialių Vyriausybės šaltinių, tai yra Vyriausybės bei Sveikatos apsaugos ministerijos internetinių puslapių.

Grįžtant prie šiame darbe naudojamos M. Patterson ir K. R. Monroe naratyvo definicijos, svarbu dar kartą akcentuoti, jog naratyvui reikalingas agentas, pasakotojas⁷⁷. Analizuojant politinėje komunikacijoje vartojamus naratyvus, agento pozicija tenka politikams – šiuo atveju S. Skverneliui bei A. Verygai. Todėl svarbu, jog analizuojami tekstai ateitų tiesiai iš jų valdomų komunikacinių kanalų.

Priede Nr. 1 pateikiamas darbe analizuojamų tekstų sąrašas chronologine seka nuo seniausių iki naujausių, apjungiant skirtingus tekstų žanrus. Pastebima, jog, rūšiuojant tekstus, publikuotus tą pačią dieną, pirmenybė teikiama tai medžiagai, kuri buvo išleista anksčiau dienos eigoje, tačiau lentelėje publikavimo valandos neatsispindi, kadangi tokia informacija neturi didelės reikšmės atliekamai analizei. *Priedo Nr. 1* fragmentas nurodytas *1 lentelėje*. Lentelėje nurodyta publikacijos data, politikas, paviešinęs aptariamą publikaciją, jei tai įrašas socialiniame tinkle „Facebook“ arba jame minimas politikas, jei tai pranešimas spaudai. Lentelėje taip pat nurodytas publikacijos tipas bei pavadinimas arba pirmasis teksto sakiny.

1 lentelė

⁷⁷ Patterson ir Monroe, *Narrative in Political Science*, 317.

Nr.	Data	Politikas	Teksto tipas	Pavadinimas / pirmas sakiny
1.	2022-02-26	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Norėčiau paprašyti mūsų šalies politikų nepolitikuoti ir nekelti panikos mūsų kraštiečiams dėl koronaviruso“
2.	2022-02-27	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Rekomenduojama nesilankyti masinio susibūrimo vietose“
3.	2022-02-28	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Lietuvoje patvirtintas pirmasis užsikrėtimo koronavirusu atvejis“
4.	2022-02-28	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Operacijų vadovo A. Verygos nurodymai institucijoms ir šalies savivaldybėms“
5.	2022-02-29	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Iš valstybės rezervo ligoninėms papildomai skirta asmens apsaugos priemonių“
6.	2022-02-29	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Ačiū kolegoms už puikią ECDC rekomendacijų vizualizaciją“
7.	2022-03-02	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Su įmonėmis tariamasi dėl skubios dezinfekcinio skysčio gamybos“
8.	2022-03-03	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Saviizoliacijai nedarbingumo pažymėjimas bus išduodamas paprasčiau“
9.	2022-03-03	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Rekomenduojama riboti masinius renginius“
10	2022-03-03	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Ekspertai pateikė COVID-19 diagnostikos ir gydymo rekomendacijas“
11	2022-03-04	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Paskirtas gydymas nuotoliniu būdu galės būti pratęstas daugiau nei kartą“
12	2022-03-04	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Iš valstybės rezervo skirta per 300 tūkst. ekstremaliai situacijai valdyti“

Susisteminius ir atidžiai peržvelgus visą diskurso analizei reikalingą bei naudojamą medžiagą, galima išskirti pirmąsias įžvalgas, kurios remiasi kiekybiniais skaičiavimais. Nuo 2020 m. vasario 26 d. iki kovo 26 d. pagrindiniais S. Skvernelio ir A. Verygos komunikaciniais kanalais iš viso buvo paskleisti 145 komunikaciniai vienetai, atitinkantys šioje analizėje taikomus medžiagos atrankos kriterijus – tai pranešimai spaudai arba įrašai socialiniame tinkle „Facebook“. Iš jų – net 125 yra sugeneruoti A. Verygos arba tokie, kur įtrauktas sveikatos apsaugos ministro pasisakymas. Likę 24 yra arba S. Skvernelio įrašai socialiniame tinkle „Facebook“, arba pranešimai spaudai, kuriuose figūruoja būtent premjero pasisakymai.

Svarbu atkreipti dėmesį į faktą, jog nuo vasario 26 d. iki kovo 12 d. politiniame pandeminiame diskurse itin ryškiai dominavo A. Veryga. Pirmasis S. Skvernelio pasisakymas COVID-19 pandemijos kontekste, tai yra įrašas socialiniame tinkle „Facebook“, pasirodė tik kovo 12 d., iškart po įrašų, skirtų Kovo 11-osios minėjimui.

Pirminis kiekybinis žvilgsnis į duomenis aiškiai nusako, jog analizuojamu laikotarpiu sveikatos apsaugos ministras A. Veryga yra centrinė Vyriausybės formuojamo pandeminio diskurso figūra, kuriai šioje analizėje bus skiriama daugiausia dėmesio, o S. Skvernelis – taip pat pasisakymais svarbus, tačiau tuo metu mažiau ryškus pareigūnas. Svarbu pastebėti, kad analizuojamu laikotarpiu viešojoje erdvėje buvo daug medžiagos, kurioje figūravo S. Skvernelis – laidų įrašų, interviu žiniasklaidoje. Šiame darbe nemandoma teigti, kad premjeras vengė pandeminės komunikacijos, tačiau atkreipiamas dėmesys, jog medžiagos, išeinančios iš S. Skvernelio komandos pirmąjį pandemijos mėnesį, buvo sąlyginai nedaug.

Atrinkus ir susisteminius visą analizei reikalingą medžiagą, pereinama prie kito tyrimo etapo. Iš analizuojamų tekstų atrenkami konkretūs diskursiniai komponentai, kuriuose ieškoma emocinių reikšmių.

3.2. Analizės komponentų klasifikavimas

Diskurso analizė šiame darbe atliekama ieškant giluminių emocinių reikšmių viešojoje politikų komunikacijoje. Siekiant atlikti efektyvią analizę, atrinkti tekstai išskirstomi dalimis arba tiksliau – sakiniais, ieškant juose specifinių analizės komponentų, kuriuose galima užčiuopti įvairias reikšmes, iš kurių konstruojami emociniai naratyvai.

Konkrečias kalbines dalis, tampančias įrankiais emocinių naratyvų paieškoje, konceptualizuoja S. Ahmed. Autorė savo kultūrinės emocijų politikos prieigoje išskiria, kad emocinių naratyvų kūrimui komunikacijoje ypač naudingos meninės priemonės, kadangi būtent per netiesioginę kalbą komunikacijoje geriausiai atsiskleidžia emocijos⁷⁸. Tokiam požiūriui antrina ir S. Koschut'as, savo emocinio diskurso analizės modelyje išskyręs konkrečias kalbinės raiškos priemones, kuriose pravartu ieškoti emocinės kalbos apraiškų. Tai: „savęs“ ir „kito“ priešpriešas išryškinantys posakiai; tiesioginiai emociniai žodžiai; kreipiniai; konotacijos; lingvistiniai markeriai; metaforos; palyginimai⁷⁹. Remiantis S. Ahmed prieiga ir S. Koschut'o metodologinėmis gairėmis, šių konkrečių kalbinių priemonių ieškoma atrinktoje A. Verygos ir S. Skvernelio komunikuojamoje medžiagoje. Siekiant užtikrinti efektyvią analizę, svarbu apibrėžti kiekvieną komponentą detaliau.

„Savęs“ ir „kito“ priešpriešas išryškinantys posakiai. Kalbinės priemonės, konkretūs žodžiai ar žodžių junginiai, kuriais apibūdinamos skirtingos žmonių grupės, išskiriant „savus“ ir „svetimus“, kurie pastatomi į oponentų poziciją; taip pat žodžiai, kuriantys tą priešpriešą tarp įvardintų grupių.

Tiesioginiai emociniai žodžiai. Labiausiai tiesioginė kalbinė priemonė, apibrėžianti žodžius, betarpiškai nusakančius konkrečias emocijas, kaip, pavyzdžiui, „*džiaugsmas*“, „*laimė*“, „*baimė*“, „*liūdesys*“ ir t. t. Pastebima, kad šie žodžiai yra aktualūs analizei visuose linksniuose.

Kreipiniai. Žodžiai ar žodžių junginiai, skirti kreipimuisi į auditoriją įvairiomis formomis; žodžiai, vartojami liepiamąja nuosaka; „*ačiū*“, „*prašau*“ ir panašūs žodžiai. Svarbu pabrėžti, kad ne visi kreipiniai turi emocines konotacijas, tačiau jos randamos dažnai.

⁷⁸ Ahmed, 13.

⁷⁹ Koschut, *Speaking from the Heart*, 284.

Konotacijos. Žodžiai ar žodžių junginiai su aiškiai jaučiamomis pozityviomis arba neigiamomis reikšmėmis.

Lingvistiniai markeriai. Žodžiai, dažnai jungtukai, priedai kalboje, išryškinantys intensyvumą, svarbą arba laiką. Lingvistinių markerių pavyzdžiais galėtų tapti tokie žodžiai ar žodžių junginiai, kaip „*skubiai*“, „*ypatingai*“, „*dabar arba niekada*“ ir t. t.

Metaforos. Stilistinė priemonė, vaizdingas perkeltinės reikšmės posakis, žodžių junginys, kurį galima apibūdinti kaip paslėptą palyginimą. Tai yra, nusakomas tik vienas narys, su kuriuo yra lyginama, o tas, kuris lyginamas, yra nutylimas. Metaforomis įprastai lyginami du atskiri, iš pažiūros nesusiję reiškiniai.

Apibrėžus visus esminius analizės komponentus, naudojamus diskurso analizėje, toliau pateikiama 2 lentelė, kurioje atsispindi trumpas atliktos analizės fragmentas. Visi iš 2 lentelės surinkti analizės komponentai pateikiami Priede Nr. 2. Prieduose galima rasti visus atrinktuose S. Skvernelio ir A. Verygos komunikuojamuose tekstuose rastus analizės komponentus, iš kurių konstruojami emociniai naratyvai. Pastebima, jog ne visuose atrinktuose tekstuose randamos užuominos į emocinius naratyvus, todėl ne visi tekstai įtraukti į analizę – šioje tyrimo dalyje nėra citatų iš tų tekstų, kuriuose nerasta nė vieno iš aukščiau išvardintų analizės komponentų. Peržvelgus visus tekstus, į analizę buvo įtrauktos 95 abiejų politikų citatos, kuriose galima identifikuoti emocinius analizės komponentus.

Analizė vykdoma tokiu būdu, jog, išskyrus konkrečią kalbinę priemonę, jai priskiriama konkreti emocija arba kelios emocijos, kurių pagrindu vėliau formuojamas naratyvas. Įvairios politikų vartojamos kalbinės dalys priskiriamos konkrečioms emocijoms, remiantis S. Ahmed teorinėmis išvalgomis ir pagrindiniais autorės išskirtais emociniais naratyvais, tačiau tuo neapsiriboja.

2 lentelė

Nr.	Cituojamas politikas	Citata	Kalbinė priemonė	Emocija (-os), kuriai (-ioms) priskiriama citata
1.	Aurelijus Veryga	„Norėčiau paprašyti mūsų šalies politikų nepolitikuoti ir nekelti panikos mūsų kraštiečiams dėl koronaviruso.“	Emocinis žodis: „panikos“	Baimė
2.	Aurelijus Veryga	„Todėl, kad šiuo atveju panikos kėlimas veikia neigiamai, klaidina žmones, sėja nerimą, kelia abejones.“	Emociniai žodžiai: „panikos“, „nerimą“, „abejones“	Baimė
3.	Aurelijus Veryga	„Be to, krizinėse situacijose labai svarbu išlaikyti šaltą protą, emocijas palikti nuošalyje ir“	Neigiama konotacija: „emocijas palikti nuošalyje“	Baimė

		teisingai bei tiksliai komunikuoti.”		
4.	Aurelijus Veryga	„Tuo tarpu vakar dienos Vilniaus m. savivaldybės elgesys - labai neatsakingas, pasėjęs nerimą be jokio pagrindo.”	Emocinis žodis: „nerimą“; Priešprieša: „Tuo tarpu <...> Vilniaus m. savivaldybės elgesys“	Baimė, pyktis
5.	Aurelijus Veryga	„Koronaviruso grėsmės akivaizdoje reikia elgtis labai atsakingai!”	Emocinis žodis: „grėsmės”	Baimė
6.	Aurelijus Veryga	„Na, o politikavimas, dar kartą pasikartosiu, ekstremalios situacijos akivaizdoje yra neatsakingas ir nebrandaus elgesio ženklas!”	Lingvistinis markeris: „dar kartą pasikartosiu.” Neigiama konotacija: „neatsakingas ir nebrandaus elgesio ženklas!”	Pyktis
7.	Aurelijus Veryga	„Vietose, kuriose susirenka daugiau žmonių, rizika užsikrėsti ženkliai didėja, todėl gyventojai turėtų tai vertinti.”	Lingvistinis markeris: „ženkliai didėja“	Baimė
8.	Aurelijus Veryga	„Puikiai supratome, kad grėsmė yra, tad šiam scenarijui ruošėmės intensyviai.”	Emocinis žodis: „grėsmė”	Baimė
9.	Aurelijus Veryga	„Tačiau noriu nuraminti ir gyventojus – rūpinamės, kad jus taip pat kaip galima greičiau pasiektų rankų higienai skirtos priemonės.”	Kreipinys: „noriu nuraminti ir gyventojus”; Emocinis žodis: „rūpinamės”	Empatija
10.	Aurelijus Veryga	„Kartu noriu dar kartą paraginti darbdavius būti geranoriškiems, solidarizuotis su pastangomis kovoti prieš infekcijos plitimo grėsmes ir, esant galimybėms, leisti darbuotojams dirbti nuotoliniu būdu.”	Kreipinys: „noriu dar kartą paraginti darbdavius būti geranoriškiems, solidarizuotis”; Emocinis žodis: „kovoti”	Empatija

Siekiant pamatyti bendrą vaizdą, kokios kalbinės priemonės dominuoja politikų komunikacijoje ir kokių emocijų atspindžių surinktuose duomenyse randama dažniausiai, kurie iš jų reikšmingiausi ir įtaigiau tolimesnei analizei, apibendrinti rezultatai pristatomi 3 lentelėje, suskirstant juos pagal identifikuotas menines priemones.

3 lentelė

Kalbinė priemonė	Svarbiausi vartojami žodžiai ir (ar) posakiai
„Savęs” ir „kito” priešpriešas išryškinantys posakiai	„Tačiau tai tikrai nėra ir nebus taikoma tiems piliečiams, kurių „žygdarbiai“ plinta socialiniuose tinkluose ir kitur. Tiems, kuriems nuspėjau tiek į aplinkinius, tiek į policijos pareigūnus, tiek ir į pačią valstybę.”

Tiesioginiai emociniai žodžiai ar posakiai	„Panika“, „nerimas“, „baimė“, „grėsmė“, „liūdna“, „užuojauta“, „saugumas“, „gerovė“
Kreipiniai	„Sėdime vienoje valtyje, turime vieną bendrą priešą. Kovokime su juo, o ne vieni su kitais“, „Už tai dėkoju visiems, kurie prisideda ir dirba neskaičiuodami darbo valandų!“
Teigiamos konotacijos	„Tikrai solidarizuosimės su tais, kurie ne žodžiais, o darbais saugos darbuotojus ir jų darbo vietas.“
Neigiamos konotacijos	„Ir tai jau nebe solidarumo, pilietiškumo, bet rimtos atsakomybės klausimai“
Lingvistiniai markeriai	„Tik taip užkirsime kelią potencialiam viruso išplitimui mūsų šalyje. Kito būdo tiesiog nėra.“
Metaforos	„Stoja į pirmąsias kovos su naujuoju koronavirusu fronto linijas“, „negalime atsipalaiduoti, nes virusas jau kainuoja mūsų žmonių gyvybes“, „Tai yra egzaminas, kurį visi privalome išlaikyti.“

Atlikus detalią atrinktų tekstų emocinio potencialo analizę, iš duomenų lentelių matyti tokios pirminės išvados kiekvienai kalbinei priemonei:

Kalbinių komponentų analizė atskleidė, kad tiek A. Veryga, tiek S. Skvernelis savo komunikacijoje aktyviai naudojo „savęs“ ir „kito“ priešpriešas, siekdami apibūdinti Lietuvos piliečius, kurie laikosi pandeminių nurodymų, ir statydami juos į priešpriešą prieš tuos, kurie jų nesilaiko. Taip pat rasta kurtų priešpriešų tarp minėtų politikų ir kitų politinių jėgų – pavyzdžiui, su R. Šimašiaus vadovaujama Vilniaus miesto savivaldybe. Tačiau dauguma priešpriešų ėjo lygiagrečiai su emociniais žodžiais ir buvo skirtos apibūdinti žmonėms ar verslams, nesilaikantiems pandeminių ribojimų, išskiriant juos, kaip itin neatsakingus ir nesirūpinančius dėl visuomenės gerovės pandeminiomis sąlygomis.

S. Skvernelio bei A. Verygos komunikuojamose žinutėse taip pat netrūko žodžių, tiesiogiai nusakančių vienokias ar kitokias emocijas. Galima konstatuoti, jog žodžių, skirtų neigiamoms emocijoms apibūdinti, rasta daugiau nei tų, kurie lingvistiškai siejami su teigiamomis emocijomis. Daugiausia aptikta tokių tiesiogiai susijusių su emocijomis žodžių ar pasakymų, kurie skirti apibūdinti visuomenės nuotaikoms pandemijos kontekste: „baimė“, „nerimas“, „panika“, „grėsmė“. Tačiau verta pastebėti, kad politikai taip pat vartojo šiuos žodžius kontekstuose, kuriuose ragino žmones nepasiduoti neigiamoms emocijoms.

Su teigiamomis emocijomis labiau sietina kalbinė priemonė šios analizės kontekste – kreipiniai. Atrinktuose tekstuose itin gausu įvairių kreipinių, dauguma jų sietini su tokiomis emocijomis, kaip viltis bei empatija – kviečiantys žmones susitelkti, vienytis. Taip pat abu politikai analizuojamu laikotarpiu savo politinėje komunikacijoje vartojo daug kreipinių, skirtų žmonėms, daugiausia prisidedantiems prie pandeminių situacijos gerinimo: medikams, policijos pareigūnams, ligoninių personalui. Netrūko ir kreipinių visuomenei, maišytų su priešpriešomis: žmonėms,

besilaikantiems pandeminių ribojimų, daug dėkota, o likusiems skirta daug liepiamosios nuosakos, neigiamo tono, drausminančių kreipinių.

Bene dažniausiai minėtų lyderių politinėje komunikacijoje sutikta kalbinės raiškos priemonė – lingvistiniai markeriai. Tiek S. Skvernelis, tiek A. Veryga savo rašytinėje politinėje komunikacijoje vartojo daug žodžių, žodžių junginių ar pasakymų, kurie pabrėžia pandeminės situacijos rimtumą, skubumą bei neišvengiamybę. Analizė atskleidė, kad lingvistinių markerių netrūko ne tik politikų įrašuose socialiniuose tinkluose, bet ir pranešimuose spaudoje, kurie savo žanru suponuoja reikalingą labiau oficialų toną. Tačiau tokie lingvistiniai markeriai kaip „*kito kelio nėra*“, „*laikas tiksi*“ buvo vartojami ir oficialiuose pranešimuose spaudoje.

Galiausiai, paskutinė analizėje ieškota kalbinė priemonė – metaforos – taip pat buvo santykinai gausiai vartota abiejų politikų pasisakymuose. Atrinktoje medžiagoje matyti itin daug metaforų, kurios sąveikauja su karinėms situacijoms būdinga kalba. S. Skvernelio ir A. Verygos viešojoje komunikacijoje medikai lyginami su kariais, kovojančiais priešakinėse fronto linijose, virusas – su priešu, mirtina grėsmė, kuri susivieniję žmonės turi įveikti. Taip pat rasta metaforų, kuriomis koronavirusas sugretinamas su dideliu iššūkiu, egzaminu. Galima daryti išvadą, jog šiai medicininei grėsmei politikai savo komunikacijoje bando suteikti labiau atpažįstamą ir bauginantį veidą.

Apibendrinant pirminius diskursinių komponentų analizės rezultatus, galima konstatuoti, kad analizuojamuoju laikotarpiu oficialioje S. Skvernelio ir A. Verygos viešojoje komunikacijoje pandeminiame diskurse emocinės kalbos apraiškų – apstu. Vadovaujantis S. Ahmed pasiūlytomis emocinių naratyvų identifikavimo gairėmis ir diskurso analizės įrankiais, iš atrinktos tekstinės medžiagos spektro į analizę įtrauktos 95-ios politikų citatos, kuriose identifikuotos kalbinės raiškos priemonės, turinčios emocinio potencialo.

Iš viso analizuotoje politikų kalboje rasta 7 skirtingų emocijų apraiškų: baimės, pykčio, liūdesio, solidarumo, vilties, empatijos ir džiaugsmo. Baimės emocija identifikuota 42 kartus, pykčio – 15, liūdesio – 4, solidarumo – 17, vilties – 10, empatijos – 19, o džiaugsmo – 1. Politikai gausiai vartojo įvairaus tipo kalbines priemones, iš kurių skaitlingiausiai pastebėtos šios: emociniai žodžiai arba tiesioginiai emociniai posakiai, lingvistiniai markeriai bei metaforos. Tolesnė empirinės analizės dalis – emocinės kalbos interpretavimas, išskiriant ne tik politikų transliuojamą emociją, bet ir po ja užkoduotą žinutę visuomenei.

3.3. Emocinių komponentų analizės rezultatų interpretavimas

Išanalizavus kalbines priemones, kuriomis politikų komunikacijoje kuriami emociniai naratyvai, galima pradėti interpretuoti jų siūlomas reikšmes. Interpretuojant duomenis, atspirties taškais tampa S. Ahmed metodologinės gairės, kurios pasiūlo kelią, kaip atpažinti emocijas politinėje kalboje, bei diskurso analizės įrankiai, tai yra paslėptų reikšmių aprašytose kalbinėse priemonėse paieška.

Šioje empirinio tyrimo dalyje chronologine seka analizuojamos iškalbingiausios bei ryškiausios ar dažniausiai pasikartojančios atrinktų tekstų citatos, kuriose rasta emocinės kalbos apraiškų. Tokiu būdu pateikiama savotiška analizuojamo laikotarpio S. Skvernelio bei A. Verygos komunikuojamos medžiagos pandeminiame kontekste genezė bei ieškoma emociniame diskurse paslėptų reikšmių, vedančių į konkrečius emocinius naratyvus.

„Krizinėse situacijose labai svarbu išlaikyti šaltą protą, emocijas palikti nuošalyje ir teisingai bei tiksliai komunikuoti⁸⁰“, – 2020 m. vasario 26 d., pačioje pirmosios COVID-19 bangos pradžioje, savo socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje rašė A. Veryga. Analogiškų LR sveikatos apsaugos ministro citatų yra ir daugiau, jose politikas netiesiogiai smerkia visus, krizinėje situacijoje sėjančius visuomenėje baimę, paniką, nerimą.

Ši A. Verygos citata atspindi pirmųjų dienų su koronavirusu Lietuvos viešąją erdvę – joje buvo itin daug emocinės kalbos ir padrikos komunikacijos. Teigdamas, jog krizinėje situacijoje būtina išlaikyti šaltą protą bei tiksliai komunikuoti, A. Veryga siekia perimti pandemio diskurso kontrolę į savo rankas bei skatinti visuomenę pripažinti jį kaip vieną esminių tinkamos bei patikrintos pandeminės informacijos šaltinių. Nors A. Veryga skatina *„emocijas palikti nuošalyje⁸¹“*, natūralu, jog, vartodamas emocinius žodžius, politikas giluminiame lygyje apeliuoja į šias visuomenės emocijas. Šiuose pasakymuose daug kartų minima baimė, tačiau emocija, kurią lingvistiškai transliuoja pats politikas – tai pyktis. A. Veryga aiškiai demonstruoja rūstumą prieš tuos, kurie visuomenėje sėja paniką ar skleidžia netikslią informaciją, susijusią su pandemija. Pyktį taip pat leidžia užčiuopti politiko vartojami lingvistiniai markeriai: *„dar kartą pasikartosiu⁸²“*, *„Vilniaus m. savivaldybės elgesys - labai neatsakingas⁸³“*. Šie ir panašūs posakiai suponuoja ne tik kalbančiojo pyktį, bet ir situacijos rimtumą.

Pirminiam šokui stabilizavusis ir LR sveikatos apsaugos ministerijai perėmus pagrindinę pandeminę komunikaciją, A. Verygos žinutėse pastebimi tam tikri kreipiniai į visuomenę: *„noriu nuraminti ir gyventojus – rūpinamės, kad jus taip pat kaip galima greičiau pasiektų rankų higienai*

⁸⁰ Aurelijus Veryga, „Norėčiau paprašyti mūsų šalies politikų nepolitikuoti ir nekelti panikos mūsų kraštiečiams dėl koronaviruso“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. vasario 26 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0vJNUGmXYcDUslcvr6NWnJUpMW6uX7yV9gqpjineDu6epXfbLrr2aRyaT7XjWRe6rUl> [žiūrėta 2022 11 21]

⁸¹ Ibid.

⁸² Ibid.

⁸³ Ibid.

skirtos priemonės⁸⁴”; „noriu dar kartą paraginti darbdavius būti geranoriškiems, solidarizuotis su pastangomis kovoti prieš infekcijos plitimo grėsmes⁸⁵.“ Tokiais emociniais kreipiniais A. Veryga pasirenka perduoti esminę informaciją dėl naujai įsigaliojusių pandeminių gyvenimo taisyklių. Verta atkreipti dėmesį, jog šiuose pirmuosiuose kreipiniuose, vartotuose 2020 m. vasario pabaigoje, praktiškai nerandama liepiamosios nuosakos – politikas į visuomenę kreipiasi lengvu tonu, prašydamas susitelkimo, solidarumo bei paklusnumo. Vėliau analizuojamu laikotarpiu toks sprendimas kinta. Emocija, ryškiausiai atsispindinti šiuose kreipiniuose – empatija. Politikas su susirūpinusia visuomene kalba rūpestingai, atidžiai.

Prabėgus pirmajai savaitei, A. Verygos viešojoje komunikacijoje ima daugėti baimės retorikos: „Ateityje neišvengiamai bus susiduriama su iššūkiais⁸⁶“, „didžiulis iššūkis, kaip „perprasti“ ir suvaldyti koronavirusą⁸⁷.“ Koronavirusas ne kartą palyginamas su dideliu iššūkiu, jam suteikiama vis daugiau bauginamų savybių („koronavirusas „nesirenka“ vietos ir laiko⁸⁸“). Įdomu tai, kad pirmaisiais savo pasisakymais panikos nesėti prašęs politikas savo žinutėse vartoja vis daugiau posakių, sietinų su baime. A. Veryga kartu ir toliau nepamiršta viltingų kreipinių į visuomenę, padėkų medikams. Komunikacijoje taip pat pradeda pastebėti karinėms situacijoms būdinga kalba: „Tikiu, kad ir akistatoje su šiuo virusu išliksime vieningi, operatyvūs ir pasiruošę atremti tarpvalstybines grėsmes 24/7⁸⁹.“ Virusą palyginimas su tarpvalstybine grėsme persmelktais lingvistiniais markeriais – aiški indikacija visuomenei apie situacijos rimtumą.

2020 m. kovo 12 d., iškart po Kovo 11-osios minėjimo, politinę-pandeminę komunikaciją pradeda ir Ministras Pirmininkas. Nuo pirmųjų pasisakymų politiko kalboje stipriai jaučiama baimės retorika, pabrėžiama karinėms situacijoms būdinga kalba, vartojama itin daug lingvistinių markerių („atėjo metas“, „neatidėliotinių veiksmų“, „kito būdo tiesiog nėra“, „kuo skubiau⁹⁰“). S. Skvernelio retorikoje išryškėja bandymai įrėminti koronavirusą kaip nacionalinį priešą, taip pat vartojama daug kalbinių priemonių, kurios artimos karo retorikai – komunikuojama, jog medikai

⁸⁴ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Su įmonėmis tariamasi dėl skubios dezinfekcinio skysčio gamybos“, 2020 m. kovo 2 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/su-imonemis-tariamasi-del-skubios-dezinfekcinio-skyscio-gamybos> [žiūrėta 2022 11 21]

⁸⁵ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Saviizoliacijai nedarbingumo pažymėjimas bus išduodamas paprasčiau“, 2020 m. kovo 3 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/saviizoliacijai-nedarbingumo-pazymejimas-bus-isduodamas-paprasciau> [žiūrėta 2022 11 21]

⁸⁶ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Ministras Briuselyje aptars priemonės naujam koronavirusui suvaldyti“, 2020 m. kovo 5 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/ministras-briuselyje-aptars-priemones-naujajam-koronavirusui-suvaldyti> [žiūrėta 2022 11 25]

⁸⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Ekspertai pateikė COVID-19 diagnostikos ir gydymo rekomendacijas“, 2020 m. kovo 3 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/ekspertai-pateike-covid-19-diagnostikos-ir-gydymo-rekomendacijas> [žiūrėta 2022 11 25]

⁸⁸ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Koronavirusas: visos šalies savivaldybės turi pasiruošti izoliavimo patalpas“, 2020 m. kovo 10 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/koronavirusas-visos-salies-savivaldybes-turi-pasiruosti-izoliavimo-patalpas> [žiūrėta 2022 11 29]

⁸⁹ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Baltijos šalys telkiasi kovai su naujuoju koronavirusu“, 2020 m. kovo 12 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/baltijos-salys-telkiasi-kovai-su-naujuoju-koronavirusu> [žiūrėta 2022 11 29]

⁹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Ministro Pirmininko S. Skvernelio kreipimasis“, 2020 m. kovo 12 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/ministro-pirmininko-s-skvernelio-kreipimasis> [žiūrėta 2022 11 29]

dirba „*pirmosiose kovos su virusu fronto linijose*⁹¹“. S. Skvernelis savo komunikacijoje taip pat apeliuoja visuomenei į ateitį, gyvenant su koronavirusu: „*Pavėluotos reakcijos kitose valstybėse rodo, kad reikia imtis veiksmų kuo skubiau*⁹²“. Toks komunikacinis stilius artimas M. Nussbaum ir S. Ahmed teorinėms nuostatomis apie baimės instrumentalizavimą komunikacijoje – autorės papildo viena kitą, argumentuodamos, jog, formuojant baimę grįstus naratyvus, svarbu apeliuoti į ateityje laukiančias nebūtinai iki galo apibrėžtas grėsmes ir motyvuoti auditoriją imtis preventyvių veiksmų, siekiant užkirsti kelią minėtoms grėsmėms⁹³. Analogišką strategiją savo retorikoje taiko ir A. Veryga („*Galbūt muskambės išties žiauriai, bet mūsų senolių gyvybės yra ta kaina, kurią, kaip rodo statistika kitose šalyse, tenka mokėti laiku neįvertintus situacijos rimtumo*⁹⁴“), apeliuodamas į potencialias būsimas vyresnio amžiaus asmenų mirtis, jei nebus klausoma valdžios nurodymų.

Abiejų politikų komunikacija pandeminiame kontekste kovo mėn. įgauna dar vieną naują liniją – pradedamos kurti priešpriešos tarp Lietuvos visuomenės, išskiriant tuos žmones, kurie nesilaiko pandeminių ribojimų („*Šiuo atveju, drastiškų priemonių – besąlyginių draudimų išvykti – imamės dėl tų, kurie vis dar nenori išgirsti ir suprasti, kad rizikuoja ne tik savo sveikata, bet ir savo artimųjų, ypač senyvo amžiaus ir sergančių lėtinėmis ligomis, gyvybėmis*⁹⁵“). Tiek S. Skvernelio, tiek A. Verygos retorikoje tokie pasisakymai persmelkti pykčio emocija. Darant paraleles su S. Ahmed teorija, galima konstatuoti, jog politikų viešojoje komunikacijoje pasireiškia neapykantos apraiškos žmonėms, nesilaikantiems pandeminių ribojimų. Pagal pasiūlytas gaires, kaip atpažinti neapykantą kalboje, S. Ahmed akcentuoja, kad naratyvo agentas ragina imtis konkrečių veiksmų prieš subjektą⁹⁶. Tai atsispindi ir analizuojamų politikų komunikacijoje – kalbama apie bausmes, kurių sulauks nesilaikantieji pandeminių apribojimų („*Ir tai jau nebe solidarumo, pilietiškumo, bet rimtos atsakomybės klausimai*⁹⁷“, „*Jokia savivalė nebus toleruojama – tai aiškiai apibrėžta ir šiuo įstatymu*⁹⁸“). Galima interpretuoti, jog, kalbėdamas apie laukiančią atsakomybę, A. Veryga siekia ne tik sudrausminti neklusnią visuomenės dalį, bet ir parodyti pavyzdį kitiems, iliustruojant, kas nutinka, kai nesilaikoma pandeminio režimo. Tokiomis komunikacinėmis priemonėmis sveikatos apsaugos ministro auditorija yra nesąmoningai skatinama rinktis pusę.

⁹¹ Ibid.

⁹² Ibid.

⁹³ Nussbaum, 321.

⁹⁴ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Koronavirusas: šiuo metu saugotis turime visi, senjorai – labiausiai“, 2020 m. kovo 13 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/koronavirusas-siuo-metu-saugotis-turime-visi-senjorai-labiausiai> [žiūrėta 2022 11 29]

⁹⁵ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Keliauti nerekomenduojama, į 18 šalių – draudžiama“, 2020 m. kovo 14 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/keliauti-nerekomenduojama-i-18-saliu-draudziama> [žiūrėta 2022 11 29]

⁹⁶ Ahmed, 43.

⁹⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Izoliavimasis namuose, grįžusiems iš 18 valstybių – privalomas“, 2020 m. kovo 14 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/izoliavimasis-namuose-grizusiems-is-18-valstybiu-privalomas> [žiūrėta 2022 11 29]

⁹⁸ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Patvirtintos izoliacijos taisyklės, jų nesilaikant – sankcijos (atnaujinta)“, 2020 m. kovo 16 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtintos-izoliacijos-taisykles-ju-nesilaikant-sankcijos-atnaujinta> [žiūrėta 2022 12 02]

Nepaisant to, jog politikų retorikoje dominuoja tokios emocijos, kaip baimė ar pyktis, galima atrasti ir empatijos apraiškų. Kovo viduryje A. Veryga kviečia visuomenę telktis ne tik baimės, bet ir vilties pagrindu: „*Juk esame viena didelė šeima - bendruomenė, turime susitelkti, būti vieningi ir solidarūs*⁹⁹“. Tautos palyginimas su šeima – ryškus pozityvios emocinės kalbos ženklas, kurį būtų galima gretinti su S. Ahmed aprašomu meilės naratyvu. Anot akademikės, būtent meilės naratyve didelę svarbą įgyja kvietimai telktis bendram tikslui, siekiant apginti bendrus motyvus, naudojamos šeimos, bendruomenės ar genties analogijos¹⁰⁰. Politikai savo retorikoje taip pat tiki pozityvia ateitimi („*Mums pavyks, tik darykime tai, kas reikalinga*¹⁰¹“). Kaip ir teorijoje išskyrė S. Ahmed, empatijos kalboje vartojama daug „mes“ formuluočių.

Kovo antroje pusėje abiejų politikų komunikacijoje padaugėjo empatija grįstų žinučių dėl dviejų svarbių įvykių:

- 1) Kovo 16 d. grupė lietuvių užstringa Vokietijos-Lenkijos pasienyje, negali kirsti sienos ir grįžti į Lietuvą, todėl blokuoja kelią;
- 2) Kovo 21 d. Lietuvoje nuo koronaviruso miršta pirmasis žmogus.

Pirmuoju atveju, lyderystės imasi premjeras, jo viešojoje komunikacijoje randama daug tiesioginių emocinių pasakymų: „*Suprantu, kad esate pervargę, nusivylę ir pikti*“, „*Man žmogiškai gaila, kad taip nutiko*“, „*Laukiame Jūsų visų grįžtant*¹⁰²...“ Iki tol S. Skvernelio retorikoje dominavo baime ir pykčiu grįsta komunikacija, todėl būtent šis kreipimasis vertas išsamesnės analizės. Premjeras bando empatiškai tapatintis su tautiečiais, pabrėždamas ir savo asmeninę jauseną, į situaciją reaguoja jautriai ir empatiškai. Galima teigti, jog tokios komunikacijos tikslas – pirmiausia nuraminti nepatogioje situacijoje esančius žmones ir paskatinti juos priimti racionalius sprendimus, paklūstant valdžios propaguojamai kovos su koronaviruso pandemija linijai.

Antruoju atveju, premjeras atvirai deklaruoja savo asmenines jausenas bei vartoja aiškius emociškai įkrautus žodžius: „*Reiškiu nuoširdžią užuojautą šeimai, giminėms, artimiesiems. Šią skausmo valandą mes visi su Jumis. Kiekvienas iš mūsų, taip pat ir aš, slapčia širdyse tikėjomės,*

⁹⁹ Aurelijus Veryga, „Dar kartą primename, kad šiuo metu labai svarbu susilaikyti nuo bet kokių kelionių!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d.

<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02QL59GSsYUbhWUZoiAL65RMshAE5AR9fjP38yHmKX9PrnNbssKQQc8YisFwn4UEI> [žiūrėta 2022 11 29]

¹⁰⁰ Ahmed, p. kažkiek.

¹⁰¹ Saulius Skvernelis, „Ką tik priėmėme griežtus, bet būtinus sprendimus, kuriais siekiame pažaboti viruso plitimą valstybėje.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 14 d.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02HfMpC2zgxhtr9QybjBv4jqGvRYqAGfOrEaNefP4gwWuHwXxPuNekuWZwSokuMC4Vl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 11 29]

¹⁰² Saulius Skvernelis, „Noriu kreiptis į Lietuvos piliečius, kurie yra užstrigę Vokietijos-Lenkijos pasienyje ir blokuoja kelią.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid09h5GFN6rc2yJ6H42zdBTdFDJuEc2NB6Ej56Tav4Hz1wHzpV3nB4ZgwKEy9bos3ktl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 02]

kad taip nenutiks¹⁰³...”; „Kiekvieno žmogaus mirtis sukelia liūdnus jausmus. Tai žmogiška ir pilnai suprantama. Tačiau noriu paprašyti visų - nepasiduokime baimei, nenuleiskime rankų¹⁰⁴.” Šiuose komunikaciniuose fragmentuose taip pat apstu „mes“ formuluočių ir kreipinių, skirtų visuomenei. Taigi, galima interpretuoti šią medžiagą taip, jog politikas, atskleidždamas savo asmenines jausenas, susitapatindamas su visuomene ir aukomis, kartu siekia įkvėpti visuomenę tolimesnei kovai su koronavirusu, laikantis nustatytų reikalavimų.

Apibendrinant galima teigti, kad abi analizuotos situacijos atskleidžia naujo empatija, meile grįsto naratyvo formavimą. S. Skvernelio ir A. Verygos komunikuojamose žinutėse randama daug „mes“ formuluočių, kreipinių, kviečiančių telktis bendram veiksmui, apstu emocinių žodžių, kurie skirti ne tik visuomenės nuotaikoms apibūdinti, bet ir pačių politinių lyderių jausenoms nusakyti, siekiant susitapatinti su auditorija. Visi šie bruožai artimi tam, ką S. Ahmed savo teorinėje prieigoje išskyrė kalbėdama apie meile grįstus naratyvus – pastebima, kad jie gali tapti kolektyvinės galios įrankiu konkrečioms visuomenės grupėms, susivienijusioms dėl bendrų tikslų¹⁰⁵.

Nepaisant poros įvykių, paskatinsiu empatijos retoriką, antroje kovo pusėje S. Skvernelis ir A. Veryga visuomenei toliau transliavo daug pykčiu persmelktų žinučių, nutaikytų į piliečius, nesilaikančius pandeminio režimo: „*Visi matome, jog dalis žmonių karantiną traktuoja kaip netikėtai atėjusias smagias atostogas, per kurias reikia burtis, bendrauti, „siaubti“ prekybos centrus ir pan. Pespėjimai, prašymai, raginimai to nedaryti, deja, atsimuša kaip žirniai į sieną. Teks eiti kitu keliu¹⁰⁶.*” Čia matyti tiek vaizdingų palyginimų, tiek lingvistinių markerių, galiausiai – aiškios užuominos į tai, kad ateityje bus imamasi veiksmų, siekiant sukontroliuoti šiuos žmones. „Priešais“ taip pat tampa Lietuvos piliečiai, grįžę iš užsienio valstybių ir atsisakantys izoliuotis, apie juos A. Veryga atsiliepia taip: „*Parvykusiujų pyktis ir nepasitenkinimas tampa didžiule ir sunkiai pakeliama našta policijos pareigūnams¹⁰⁷.*” Pasirinkdamas tokią neigiamą konotaciją, politikas lingvistiškai sukuria ryškią priešpriešą tarp žmonių, nesilaikančių pandeminių apribojimų, ir policijos pareigūnų. Klausytojas nesąmoningai skatinamas pareigūnams jausti gailėstį, o pažeidėjams – pyktį.

¹⁰³ Saulius Skvernelis, „Mieli Lietuvos žmonės“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 21 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0hArByZm5655mStaNaS2kzSVfh1U3yun3CXDWARVFPnGmJas5QYHZSScfqa7vtG3MI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 14]

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ Ahmed, 122.

¹⁰⁶ Saulius Skvernelis, „Šiek tiek naujienų ir planų.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 23 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid032a3E7CFnorrh9wMchNP5vZesnJBw7RS8xVfeYM5sJKXkGOdH5GLOVYZqK6cYVrRI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 14]

¹⁰⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo, sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos kreipimasis į visuomenę“, 2020 m. kovo 25 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/valstybes-lygio-ekstremaliosios-situacijos-operaciju-vadovo-sveikatos-apsaugos-ministro-aurelijaus-verygos-kreipimasis-i-visuomene> [žiūrėta 2022 12 18]

S. Skvernelis praplečia šią mintį, naudodamas dar ryškesnes neigiamas konotacijas: „*Tačiau tai tikrai nėra ir nebus taikoma tiems piliečiams, kurių „žygdarbiai“ plinta socialiniuose tinkluose ir kitur. Tiems, kuriems nusispjauti tiek į aplinkinius, tiek į policijos pareigūnus, tiek ir į pačią valstybę*¹⁰⁸.“ Tokie kalbiniai motyvai skatina rinktis pusę – neklusnių atvykėlių, keliančių grėsmę ne tik prie pandemijos valdymo prisidedantiems, anksčiau su herojais lygintiems pareigūnams, bet ir valstybei, arba kitą pusę. Galima interpretuoti, jog įvairių profesijų žmonės, savo darbu prisidedantys prie pandemijos padarinių likvidavimo, politikų kalboje netiesiogiai tampa valstybingumo simboliais. Tokią kalbinę priemonę galima traktuoti kaip struktūrinės galios apraišką politinėje komunikacijoje, kurią analizuoja S. Ahmed – tam tikrų visuomenės grupių įgalinimą kitų sąskaita¹⁰⁹.

Apibendrinant galima pastebėti, kad politikų komunikacijoje ryškėja vaizduojamo „*priešo*“ paveikslas: tai Lietuvoje gyvenantis žmogus, nesilaikantis pandeminių ribojimų, traktuojantis karantiną kaip atostogą, arba individas, atvykęs iš užsienio ir atsisakantis izoliuotis. Vaizdingais palyginimais, lingvistiniais markeriais bei „savęs“ ir „kito“ priešpriešomis A. Veryga ir S. Skvernelis transliuoja pykčio kupinas žinutes, nutaikytas į šiuos žmones su aiškiais ženklais, jog netolimoje ateityje dėl neklusnumo bus imamas vis griežtesnių veiksmų. Tokia komunikacinė strategija gali būti traktuojama kaip viena iš priemonių, siekiant populiacijos kontrolės tikslų.

Analizuojamo laikotarpio pabaigoje, kuomet koronaviruso atvejų skaičius Lietuvoje tendencingai kilo ir prasidėjo pirmosios mirtys, S. Skvernelio ir A. Verygos politinėje komunikacijoje vėl padaugėjo baimę grįstos retorikos („*Nesuvaldyta situacija taps baisia sąžinės našta mūsų kartai, nes išplitus ligai taip, kaip ir kitos net labiau išsivysčiusios šalys, nebegalėsime padėti visiems, kam pagalba bus labai reikalinga*“, „*Pagalvokime, kokia yra ir bus praradimų kaina. Ir ar galėsime su tuo gyventi*“, „*Negalime atsipalaiduoti, nes virusas jau kainuoja mūsų žmonių gyvybes*¹¹⁰“). Šiuose fragmentuose pastebimos vaizdingos, baugios metaforos – „*sąžinės našta*“, „*praradimų kaina*¹¹¹“. Taip pat esti nemažai baimės pagrindu sukurtų kreipinių, skirtų mobilizuoti visuomenę kovai. Galima konstatuoti, jog didžiausia dalis baimės retorikos šių politikų komunikacijoje yra susijusi su ateities scenarijais, kurie apima mirčių skaičių. Politikai vartoja skambias metaforas apibūdinti potencialioms mirtims, ir nors deklaratyvus to tikslas – didinti

¹⁰⁸ Saulius Skvernelis, „Šiandien priėmėme sprendimą pratęsti karantiną dar dviem savaitėms.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 25 d.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid033dR67ZhLEFsLUBeQTTsVwnwHkgXrWRrJ5Bp6D3K9jcU8PThk3qjPvia6XS3DDFSHI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 18]

¹⁰⁹ Ahmed, p. 12.

¹¹⁰ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo, sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos kreipimasis į visuomenę“, 2020 m. kovo 25 d.

<https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/valstybes-lygio-ekstremaliosios-situacijos-operaciju-vadovo-sveikatos-apsaugos-ministro-aurelijaus-verygos-kreipimasis-i-visuomene> [žiūrėta 2022 12 18]

¹¹¹ Ibid.

piliečių sąmoningumą apie pavojus, kuriuos gali atnešti COVID-19 virusas, taip pat galima teigti, kad tokia drastiška komunikacija Vyriausybės atstovai taip pat siekia užtikrinti, jog didžioji dalis visuomenės ir toliau laikysis visų pandeminių ribojimų, nekvestionuos valdžios įvedamų priemonių kovoje su koronaviruso pandemija. Šis baimės motyvas – bene ryškiausiai atsispindintis retorikos stilius visoje analizuojamoje medžiagoje. Tačiau S. Skvernelio ir A. Verygos komunikacijoje baimė nėra baigtinė emocija – ji sąveikauja su karo žodynu, kuris kviečia remiantis baime kilti į kovą prieš koronavirusą. Taigi, galima konstatuoti, jog įvardintomis komunikacinėmis struktūromis politikai motyvuoja žmones imtis konkrečių veiksmų „kovoje“ su koronavirusu.

Peržvelgus visas atrinktas citatas, kuriose randama emocinė kalba, galima konstatuoti, kad politikai aktyviai konstravo emocinius naratyvus savo viešojoje komunikacijoje. Jų žinutėse taip pat rasta ir giluminių reikšmių – galima teigti, kad emocinės kalbos pagalba S. Skvernelis ir A. Veryga aktyviai skatino žmones klausyti valdžios nurodymų ir laikytis pandeminių apribojimų. Politikai motyvavo tai daryti pasitelkdami karines analogijas, sutelkdami virusui konkretaus priešo veidą. Kviesdami vienytis ir mobilizuotis prieš bendrą priešą, politikai taip pat siekė įtikinti visuomenę laikytis jų tvirtinamų pandeminių apribojimų. Kita priemonė, skatinanti tokį visuomenės elgesį – atvirai demonstruojamas pyktis, nutaikytas į tuos asmenis, kurie minėtų apribojimų nesilaiko. „*Kitokių*“ asmenų išstūmimas į visuomenės paraštes per pykčio, neapykantos, kaltės emocijas – dar viena strategija, kuria siekiama tiek sugėdinti minėtus asmenis dėl savo elgesio, tiek įbauginti likusią dalį visuomenės. Galiausiai, S. Skvernelis bei A. Veryga taip pat vartojo nemažai empatijos retorikos – šiltais, vienijančiais kreipiniais ir padėkomis jie stengėsi mobilizuoti visuomenę kovoje su koronavirusu. Vartodami pozityvią kalbą, šie politikai pirmiausia atsidėjo tiems visuomenės nariams, kurie laikosi pandeminių ribojimų; medikus ir visus kitus, prisidedančius prie pandemijos valdymo, palygino su „herojais“. Galima daryti išvadą, jog tokia komunikacija skirta palaikyti visuomenės moralę krizinėje situacijoje, paskatinti ir toliau vykdyti valdžios nurodymus bei įgalinti kolektyviniam veiksmui. Analizuoti pavyzdžiai rodo, kad S. Skvernelis ir A. Veryga turėjo kelias skirtingas strategijas vienam tikslui pasiekti – kontroliuoti visuomenę, jog būtų sistemingai laikomasi valdžios patvirtintos kovos su koronavirusu strategijos. Emocinė kalba jų politinėje komunikacijoje tapo įrankiu šiems tikslams pasiekti.

Kaip ir S. Ahmed teorinėje prieigoje, pakreipiant tyrimą link konkrečių emocinių naratyvų, pirmiausia remiamasi išskirtomis emocijomis, kurias bandoma perteikti politikų skleidžiamomis komunikacinėmis žinutėmis. Šios analizės formate išryškėjo trys pagrindinės emocijos, dažiausiai pasireiškusios politikų kalboje, kurių pagrindu gali būti kuriami naratyvai: baimė, pyktis ir empatija. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, jog šios trys emocijos nėra vienetinės, pasireiškiančios kuriamuose naratyvuose, bet centrinės – nurodančios tam tikrą emocinę kryptį. Pavyzdžiui, pastebima, kad kiekybiškai analizuotų tekstų fragmentuose taip pat reikšminga solidarumo emocija,

tačiau, žvelgiant į tekstų visumą, daroma išvada, jog solidarumas emocinėje kalboje daugumoje atvejų yra papildoma emocija, sąveikaujanti su viena iš trijų centrinių naratyvo emocijų. Interpretavus emocinę kalbą atrinktoje medžiagoje ir išskyrus visas naudojamas emocijas, remiantis teorine prieiga, pereinama prie pačių naratyvų formavimo bei konceptualizavimo koronaviruso pandemijos kontekste.

3.4. Emocinių naratyvų struktūravimas ir konceptualizavimas

Sugrupavus visus analizės komponentus pagal jiems priskiriamas emocijas ir detaliai išanalizavus atrinktoje medžiagoje užkoduotas reikšmes, kitas analizės žingsnis – iš jų sudėlioti vientisus emocinius naratyvus bei konceptualizuoti juos koronaviruso pandemijos kontekste. Ištyrus visus analizės komponentus, galima konstatuoti, jog rasti trys pagrindiniai naratyvai, politikų komunikacijoje matyti ryškiausiai. Identifikuojant konkrečius naratyvus, grįžtama prie M. Patterson ir K. R. Monroe pasiūlytos naratyvų definicijos, kuria apibrėžiamos esminės sąlygos, reikalingos naratyvui: agentas, auditorijai teigiantis specifinę pasaulėžiūrą, laike apibrėžtas įvykių siužetas, kuriame jaučiamas priežasties-pasekmės ryšys¹¹².

Atlikus pagrindinių emocinių naratyvų struktūrizaciją, kiekvienas iš jų yra detalai aprašomas bei konceptualizuojamas COVID-19 pandemijos kontekste. Galiausiai, plėtojama, kaip politikų kuriami išskirti pagrindiniai emociniai naratyvai buvo instrumentalizuojami, siekiant kontroliuoti Lietuvos visuomenę kovoje su COVID-19 pandemija, remiantis atliktos diskurso analizės rezultatais bei pagrindine darbo teorine prieiga – S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorija.

Kovos naratyvas. Centrinė emocija – baimė. Šis naratyvas remiasi skaitlingiausiai LR Vyriausybės atstovų komunikacijoje įveiklinta emocija – baime. Naratyvo agentai, kūrėjai S. Skvernelis ir A. Veryga koronavirusą pozicionuoja kaip visuomenės priešą, kuris kelia itin didelę grėsmę žmonių gyvybėms. Agentai, motyvuodami savo veiksmus baime, kviečia visuomenę vienytis prieš šį priešą į kovą. Šiame naratyve svarbius vaidmenis užima visuomenės grupės, besitvarkančios su pandemine situacija: medikai, kiti medicinos sektoriaus darbuotojai, policijos pareigūnai, pasieniečiai. Šie žmonės naratyve prilyginami kariams, o jų darbo vietos – ligoninės, pasienio zona – įvardijamos kaip „priešakinės kovos linijos“. Gausiai naratyve vartojami lingvistiniai markeriai, pabrėžiantys situacijos skubumą, auditorijai komunikuoja, jog laiko „kovai“ su šiuo „priešu“ – nedaug; daug referuojama į ateitį, kuri dėl koronaviruso grėsmės – neapibrėžta. Taigi, S. Skvernelis bei A. Veryga savo politine komunikacija auditorijai kuria paveikslą, kuriame

¹¹² Patterson ir Monroe, 317.

visuomenė tampa kariuomene, turinti kuo greičiau stoti į kovą su nematomu priešu – COVID-19 virusu.

Šis naratyvas politikų komunikacijoje ryškiausiai įveiklinamas per konceptualias metaforas, kildinamas iš karinėms situacijoms būdingos kalbos, taip pat vaizdingas metaforas apie žiaurumus, kuriuos visuomenė patirs, jei nekovos su koronavirusu, emocionalių kreipinių į visuomenę, konkrečius emocinius žodžius, kaip „*baimė*“, „*nerimas*“, situacijos skubumą išryškinančius lingvistinius markerius. Kovos naratyve baimę taip pat papildė solidarumas. Kviesdami visuomenę į metaforinę kovą, politikai pabrėžia vienybės svarbą: „*Tik visi kartu, drauge, susitelkę galime laimėti šią kovą*¹¹³“. Nors baimė – centrinė naratyvo emocija, naratyve užprogramuota pozityvi „kovos“ atomazga – agentai teigia, jog, susivienijus prieš „bendrą priešą“, galima pasiekti pergalę. Analizuotuose tekstuose rastas liūdesio apraiškas taip pat galima priskirti kovos naratyvui – nepaisant to, jog politikai atvirai deklaruoja liūdesį dėl patirtų netekčių, jie išlaiko pozityvią ateities projekciją kovoje su koronavirusu („*Dabar kaip niekad reikalingas susitelkimas, ramybė ir tikėjimas, kad galime įveikti koronaviruso plitimą*¹¹⁴“).

Galima konstatuoti, jog kovos naratyvas politikų kalboje yra itin aiškiai orientuotas į motyvaciją veikti. Šie rezultatai antrina P. M. Sandman'o nustatytoms teorinėms prielaidoms, kuriose pastebima, jog baimė – bene svarbiausia emocija, siekiant populiacijos paklusnumo krizinėse situacijose. Tinkamas baimės lygis motyvuoja žmones perleisti centrinei valdžiai daugiau galios ir pasitikėti priimamais sprendimais, imtis valdžiai palankių veiksmų¹¹⁵. Šias teorines prielaidas papildė empirinės analizės rezultatai, atskleidę, jog baimė – dažniausiai LR Vyriausybės atstovų kalboje naudota emocija. Todėl baimė grįstas naratyvas – priemonė, kuria siekiama efektyvesnės populiacijos kontrolės pandeminiams sąlygoms.

Neklusnumo naratyvas. Pagrindinė emocija – pyktis (S. Ahmed apibrėžta kaip neapykanta). Antrasis naratyvas yra paremtas pykčiu ant tam tikros visuomenės dalies. Jo centre – žmonės, nesilaikantys pandeminių apribojimų ir numanoma žala, kurie ją sukelia likusiai visuomenės daliai. Naratyvo agentai – S. Skvernelis ir A. Vėlyga siekia pademonstruoti, jog piliečiai, nesilaikantys pandeminių ribojimų, kelia didelę žalą visuomenei ir yra kenksminga mažuma, lyginant su visais kitais, paklusniais piliečiais. Jei pirmajame naratyve visa kaltė už pandeminius nuostolius priskiriama koronavirusui, šio pasakojimo centre atsiranda pandeminės

¹¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis reiškia užuojautą dėl koronavirusu užsikrėtusio lietuvių mirties“, 2020 m. kovo 21 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/ministras-pirmininkas-saulius-skvernelis-reiskia-uzuojauta-del-koronavirusu-uzsikretusio-lietuviu-mirties> [žiūrėta 2022 12 11]

¹¹⁴ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

¹¹⁵ Sandman, *Crisis Communication Best Practices*, 258.

tvarkos nesilaikantys piliečiai. Taip pat naratyve aiškiai komunikuojama, jog žmonės, nesilaikantys valdžios įvestos tvarkos, greitai sulaukia nuobaudų.

Neklusnumo naratyvas įveiklinamas LR Vyriausybės atstovų politinėje komunikacijoje per tam tikras kalbinės raiškos priemones: ryškiausiai matomas priešpriešų kūrimas tarp „savų“ ir „svetimų“. Žmonės, nesilaikantys pandeminių apribojimų, kalboje vaizduojami kaip „kiti“ ir auditorijai nesąmoningai siūloma rinktis pusę, palaikant „savus“, o ne „kitus“. Šis modelis artimas S. Ahmed teorinėms gairėms, kuriose apibrėžta, jog neapykanta grįstuose naratyvuose dažnai randama skatinimų imtis konkrečių veiksmų prieš „kitokius“¹¹⁶. Šiuo atveju tai – aiškiai komunikuojama žinia apie pandeminių ribojimų nesilaikantiems žmonėms gresiančias nuobaudas. Taip pat vartojamos konceptualios metaforos, šiems žmonėms apibūdinti skirtos neigiamos konotacijos, konkretūs emociniai žodžiai. Galiausiai, vartojami kreipiniai, skatinantys šiuos žmones pradėti atsakingiau žiūrėti į pandeminę situaciją.

Neklusnumo naratyvą taip pat galima laikyti politikų rankose esančiu įrankiu, kuriuo siekiama didesnės populiacijos kontrolės pandeminiomis sąlygomis. Jis skirtas neigiamame fone pavaizduoti tuos piliečius, kurie nesutinka iki galo paklusti valdžios reikalavimams, ir nustumti juos į paraštes konceptualiais palyginimais. Tokia komunikacija – motyvacija likusiai daliai visuomenės nuosekliai laikytis valdžios nurodymų, siekiant neatsidurti kitoje „savęs“ ir „svetimo“ priešpriešos pusėje.

Vienybės naratyvas. Pagrindinė emocija – empatija (S. Ahmed apibrėžta kaip meilė). Šis naratyvas savo prigimtimi yra šiek tiek artimas pirmajam, kovos naratyvui. Abu jie kviečia telktis visuomenę. Tačiau jei kovos naratyvas žmones ragina telktis kovai *prieš* koronavirusą, vienybės naratyvas skatina burtis *už* visuomenės saugumą. Naratyvo centre – žmonės, daugiausia dirbantys dėl pandeminės situacijos šalyje gerinimo. Tai – gydytojai, kiti svarbūs medicinos darbuotojai, policijos pareigūnai, pasieniečiai. Šio naratyvo rėmuose jų darbas apibūdinamas itin teigiamomis konotacijomis, vaizdingomis metaforomis. Naratyvo agentų tikslas – afišuojant naratyvo „herojų“ pastangas ir gerus darbus paskatinti likusią dalį visuomenės laikytis pandeminių apribojimų. Ateities projekcija šiame naratyve – pozityvi. Vienybės naratyvui taip pat galima priskirti analizuojamoje medžiagoje rastas solidarumo, vilties ir džiaugsmo kalbines apraiškas.

Vienybės naratyvas S. Skvernelio ir A. Vėrygos politinėje komunikacijoje pasireiškia per konkrečias kalbines priemones, kaip: šilti kreipiniai, referuojantys į tai, kad koronaviruso iššūkis bus įveiktas, padėkos medikams, policijos pareigūnams, pasieniečiams, konceptualios metaforos, skirtos apibūdinti medikams („*aukso vertės rankos*“), teigiamomis konotacijomis paryškinti žodžiai, apibūdinantys visuomenės susitelkimą šiuo įtemptu metu. Taip pat pastebėtina, jog šio

¹¹⁶ Ahmed, 43.

naratyvo rėmuose patys agentai siekia visuomenės akyse atrodyti labiau empatiški ir pozityvūs. Apibūdindami savo veiksmus, politikai vartoja daugiau teigiamą konotaciją turinčių emocijų posakių – „*Isiklausėme į bendruomenės prašymą ir padarėme*¹¹⁷.“

Analizuojant šio naratyvo įveiklinimą, siekiant populiacijos kontrolės tikslų, tikslingiausia būtų reziumuoti, jog galia „atiduodama“ iš valdžios atstovų į visuomenės rankas. Grįžtant prie išskirtų teorinių teiginių, konstatuotina, jog šiame naratyve galima identifikuoti E. Durkheim'o konceptualizuotos kolektyvinės galios apraiškų. Mąstytojas argumentuoja, jog tam tikri kolektyviniai ritualai, apjungiantys žmonių grupes, įgalina visuomenę veikti vardan viešojo gėrio¹¹⁸. Bendruomeniškumo akcentavimas komunikacijoje, kvietimas telktis ir nuosekliai laikytis pandeminių apribojimų vardan to, jog būtų apsaugotos silpnesnės visuomenės grupės, gali būti laikomas E. Durkheim'o idėjų atspindžiu LR Vyriausybės atstovų komunikacijoje COVID-19 kontekste.

Apibendrinant galima konstatuoti, jog diskursyvinės analizės rezultatai atskleidžia tris skirtingomis emocijomis įkrautus naratyvus, kurie analizuojamu laikotarpiu buvo įveikinti S. Skvernelio ir A. Verygos viešojoje komunikacijoje pandeminiame diskurse: kovos, neklusnumo ir vienybės. Visi jie turi centrinės emocijas, pasireiškia per tam tikras kalbinės raiškos priemones ir skirtingais būdais tarnauja agentams kaip įrankiai, siekiant mobilizuoti visuomenę ar kontroliuoti populiaciją krizinėje situacijoje.

Taip pat galima daryti išvadą, kad ne visos S. Ahmed teorijoje aprašytos ir konceptualizuotos emocijos išvelgiamos LR Vyriausybės atstovų komunikacijoje koronaviruso pandemijos kontekste. Skausmo, pasišlykštėjimo, gėdos apraiškų S. Skvernelio ir A. Verygos komunikacijoje nebuvo užfiksuota. Pastebėtina, kad šių politikų žinutėse taip pat rasta papildomų emocijų, kurioms neskiria dėmesio S. Ahmed, kaip, pavyzdžiui, solidarumas, džiaugsmas ar viltis. Visgi, pagal atliktos analizės rezultatus, šios emocijos nė viename naratyve nėra centrinės, o veikia – papildančios. Galiausiai, svarbu pastebėti, kad ne visa politikų vartojama emocinė kalba gali būti priskirta šiems naratyvams. Nepaisant to, S. Ahmed pasiūlyta teorinė atrama tapo naudinga prieiga, identifikuojant tris pagrindinius LR Vyriausybės atstovų kuriamus emocinius naratyvus COVID-19 pandemijos kontekste.

¹¹⁷ Aurelijus Veryga, „Nuo šiol visos SAM spaudos konferencijos, kuriose bus skelbiama naujausia informacija apie koronavirusą, bus verčiamos į gestų kalbą.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 9 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02yaiu2o8ZKqaGB86MsvFkKVdBMUYURtKdbXGmNjUzrxmkQCHQnYA6w2CJ3UeW8kBG1> [žiūrėta 2022 11 29]

¹¹⁸ Émile Durkheim, *The Rules of Sociological Method* (New York: The Macmillan Press, 1982).

Išvados

Šiame magistriniame darbe siekta atsakyti į tyrimo klausimą, kaip emociniai naratyvai buvo įveiklinami 17-osios LR Vyriausybės atstovų politinėje komunikacijoje COVID-19 pandemijos kontekste. Toks klausimas keltas, siekiant sužinoti, ar emociniai naratyvai viešojoje komunikacijoje gali tapti įrankiu politikams, siekiant asmeninių politinių tikslų, tokių kaip populiacijos kontrolė kritinėse situacijose.

Darbo metodologinė strategija struktūruota, derinant S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos prieigą ir diskurso analizės įrankius, ieškant S. Skvernelio ir A. Verygos komunikuojamose žinutėse giluminių emocinių reikšmių, identifikuojant, konceptualizuojant politikų kalboje atrastus emocinius naratyvus bei analizuojant, ar jie gali tapti įrankiais struktūrinės galios, populiacijos kontrolės tikslams realizuoti.

Pagrindinė darbo teorinė atrama – S. Ahmed kultūrinės emocijų politikos teorija – leido įgyvendinti tyrime iškeltus tikslus. LR Vyriausybės atstovų politinės komunikacijos analizė atskleidė, jog politikai kūrė ir įveiklino teoriškai panašius emocinius naratyvus į tuos, kuriuos savo teorinėje koncepcijoje išskiria ši akademikė.

Darbo metodologinė prieiga – diskurso analizė – leido išnaluoti komunikuojamą emocinę kalbą iš jos kylančius emocinius naratyvus. Pasirinkta keturių etapų metodologinė strategija leido sėkmingai analizuoti tiek pavienes emocinių naratyvų sudedamąsias dalis ir identifikuoti kalbos emocinį potencialą, tiek ir bendrą komunikuojamos medžiagos poveikslą.

Atrinktų duomenų diskursyvinė analizė leidžia daryti kelias esmines išvadas bei atsakyti į tyrimo klausimą, kaip 17-osios LR Vyriausybės atstovų komunikacijoje buvo kuriami ir įveiklinami emociniai naratyvai COVID-19 pandemijos kontekste:

Kiekybiškai skaitlingiausia emocija LR Vyriausybės atstovų viešojoje komunikacijoje – baimė. Būtent ji tampa centrine emocija politikams formuojant **kovos naratyvą**. Empirinės analizės rezultatai papildė dominuojančias teorines prielaidas, kuriomis teigiama, jog baimės lygis visuomenėje – efektyvus katalizatorius, siekiant efektyvios populiacijos kontrolės kritinėmis sąlygomis. Analizės rezultatai leidžia konstatuoti, jog Lietuvos politiniai lyderiai savo viešojoje komunikacijoje siekė įveiklinti naratyvią baimės emociją, suteikdami jai „kovos“ veidą. Įvairiomis kalbinės raiškos priemonėmis, kaip metaforos, konotacijos ar tiesioginiai emociniai posakiai, įtaigiai vaizduodami COVID-19 viruso sukeltas ir potencialas grėsmes, politikai kūrė pasakojimą, kuriame efektyviai realizavo karo retoriką. Galima konstatuoti, jog paviršutinis naratyvo tikslas – mobilizuoti visuomenę metaforinei kovai *prieš* „bendrą priešą,“ tačiau giluminė auditorijai

įteigiama reikšmė – kvietimas nuodugniai sekti valdžios nurodymus ir paklusti pandeminio režimo taisyklėms.

Visgi, paklusimas valdžios nustatytai tvarkai detaliau išplėtojamas antrajame – pykčiu grįstame naratyve, kurį galima vadinti **neklusnumo** naratyvu. Šio politikų-agentų pasakojimo centre – nebe koronavirusas, o piliečiai, nepaklūstantys bendrai, valdžios nustatytai pandeminei tvarkai. Šis naratyvas ryškiausiai įveiklinamas per vaizdingas priešpriešas tarp „savęs“ ir „kito“, itin neigiamas konotacijas, skirtas apibūdinti daliai Lietuvos visuomenės. Jei pirmajame naratyve siekis kontroliuoti visuomenę atsispindi per karui būdingą retoriką, šis naratyvas talpina savyje labiau giluminį sumanymą: emocinė kalba, skirta sumenkinti ir sugėdinti žmones, nesilaikančius pandeminio režimo, kartu tampa motyvacija likusiai visuomenės daliai toliau paklusti valdžios strategijai, nenorint „atsidurti“ kitoje priešpriešos pusėje. Šiame naratyve kartu išryškėja mokslininkų aptartos struktūrinės galios apraiškos – kalbinėmis struktūromis, konceptualiais palyginimais ir priešpriešomis LR Vyriausybės atstovai įgalina vienas visuomenės grupes (sveikatos apsaugos darbuotojus, policijos pareigūnus), pabrėždami kitų trūkumus. Reziumuojant šiuos duomenis, analizės rezultatai leidžia teigti, jog neklusnumo naratyvas politikų viešojoje komunikacijoje naudojamas kaip įrankis siekti populiacijos kontrolės tikslų, išskiriant žmonių grupes, nepaklūstančias siūlomai tvarkai.

Galiausiai, analizės rezultatai diktuoja trečiąjį – empatija grįstą naratyvą, kurį galima vadinti **vienybės** naratyvu. Kaip ir pirmieji du, šis naratyvas yra orientuotas į veiksmą, tačiau esminis skirtumas pasireiškia kvietimo veikti ištakose. Pirmiesiems dviem emociniams naratyvams kviečiant visuomenę mobilizuotis *prieš* kažką, pastarasis kviečia vienytis dėl bendrojo gėrio – visuomenės saugumo COVID-19 pandemijos kontekste. Naratyvo centre – žmonės, daugiausia prisidedantys prie pandemijos valdymo, kurie kalboje apibūdinami vartojant itin teigiamas konotacijas, vaizdingas metaforas ir palyginimus. Naratyvo turinyje taip pat gausu emociškai šiltų kreipinių, analogijų į kolektyvą – šeimą, bendruomenę, posakių, nusakančių pozityvius ateities scenarijus, koronavirusui pasitraukus. Remiantis šiuo aspektu, galima daryti išvadą, jog šiame naratyve įžvelgtinos ir kolektyvinės galios apraiškos. Analizės rezultatai leidžia teigti, jog šiame naratyve valdžios siekis kontroliuoti visuomenę reiškiamas kitaip: naratyvo agentai kviečia auditoriją susitelkti vardan bendro tikslo ir sistemingai laikytis pandeminių apribojimų. Taigi, vienybės naratyvo turinyje visuomenė įgalina save pozityviam kolektyviniam veiksmui, kartu pakludama valdžios priimtai tvarkai.

Analizės rezultatai leidžia teigti, kad S. Skvernelis ir A. Veryga turėjo kelias skirtingas strategijas vienam tikslui pasiekti – sukontroliuoti visuomenę, jog būtų sistemingai laikomasi valdžios patvirtintos kovos su koronavirusu strategijos. Pandeminiam atvejui konceptualizuotos

teorinės implikacijos ir diskursyvinės analizės rezultatai patvirtino, kad emocinė kalba jų politinėje komunikacijoje tapo įrankiu šiems tikslams pasiekti.

Aptariant šio darbo limitacijas, svarbu išskirti keletą aspektų. Pirmiausia, svarbu pastebėti, jog pasirinkta atraminė teorija ir metodologinė strategija nepasiūlo analizės gairių platesniam emocijų spektrui, kas užtikrintų gilesnius ir labiau konceptuales tyrimo rezultatus. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog pasirinktas analizuojamas laikotarpis – mėnesio trukmės – yra sąlyginai trumpas. Siekiant dar detalesnės naratyvų analizės, ateities tyrimams būtų naudinga išsirinkti ilgesnį analizės laikotarpį.

Pereinant prie rekomendacijų ateities tyrimams šioje srityje, manytina, jog, analizuojant emocinius naratyvus, naujų žiūros taškų analizei galėtų suteikti vaizdinės medžiagos tyrimas. Būtų prasminga į tyrimą įtraukti ir spaudos konferencijų ar televizijų laidų įrašus ir ištirti, kaip minėti emociniai naratyvai buvo kuriami ir instrumentalizuojami politikams komunikuojant ne tik raštu, bet ir žodžiu.

Rekomendacijos ateities tyrimams taip pat apima darbo metodologinę strategiją: siekiant dar aktualesnių analizės rezultatų tiriant struktūrinės galios apraiškas per emocinius naratyvus, būtų prasminga atrinktai medžiagai vykdyti kritinę diskurso analizę – toks metodologinis įrankis padėtų labiau suvokti galios santykių visuomenėje bei emocijų naratyvų komunikacijoje ryšius.

Apibendrinant galima konstatuoti, kad darbo tikslas ir uždaviniai pasiekti ir į tyrimo klausimą – kaip emociniai naratyvai buvo įveiklinami 17-osios LR Vyriausybės atstovų politinėje komunikacijoje COVID-19 pandemijos kontekste – atsakyta. Tačiau erdvė rekomendacijoms aiškiai suponuoja, jog emocijų naratyvų reikšmės politinėje komunikacijoje niša išlieka atvira, ir ją prasmingai papildytų darbai, analizuojantys mažiau akademinėje literatūroje tirtų emocijų naratyvų archetipus bei jų poveikį politikų ir visuomenės sąveikai.

Literatūros ir šaltinių sąrašas

Naudota literatūra

1. Ahmed, Sara. *The Cultural Politics of Emotion*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2014.
2. Bielinis, Lauras. *Prezidento Rinkimų Anatomija: 2002 Metų Prezidento Rinkimai Lietuvoje*. Vilnius: Versus Aureus, 2003.
3. Blasetti, Eugenia, and Emma Garzonio. „The Social Representation of Migrants During the Covid-19 Pandemic. An Italian Case Study on Hostile Narratives and Visual Political Communication.“ *Perspectivas de la Comunicación*, 15.2, 2022, 139-185.
4. Bortkevičiūtė, Rasa et al. *Nuo Greitų Pergalių prie Skaudžių Sralaimėjimų: Lietuvos Viešosios Politikos Atsakas į COVID-19 Pandemiją ir šios Krizės Valdymas*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2020.
5. Cabestan, Philippe. „What is it to Move Oneself Emotionally? Emotion and Affectivity According to Jean-Paul Sartre.“ *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 3.1, 2004, 81-96.
6. Chou, Wen-Ying Sylvia, and Alexandra Budenz. „Considering Emotion in COVID-19 Vaccine Communication: Addressing Vaccine Hesitancy and Fostering Vaccine Confidence.“ *Health communication*, 35.14, 2020, 1718-1722.
7. Lovari, Alessandro, Lucia D'Ambrosi and Shannon A Bowen. „Re-connecting Voices. The (New) Strategic Role of Public Sector Communication After Covid-19 Crisis.“ *Partecipazione e Conflitto*, 13(2), 2020, 970-989.
8. Coombs, W. Timothy. „Situational Theory of Crisis: Situational Crisis Communication Theory and Corporate Reputation.“ kn. *The Handbook of Communication and Corporate Reputation*, sud. Carrol E. Craig, Hoboken: John Wiley & Sons, 2013, 262-272.
9. Coombs, W. Timothy ir Sherry J. Holladay. „An Exploratory Study of Stakeholder Emotions: Affect and Crises,“ kn. *The effect of affect in organizational settings*. Bingley: Emerald Group Publishing Limited, 2005, 263-280.
10. De Martini Ugolotti, Nicola. „We Are in This Together”: Covid-19, the Politics of Emotions and the Borders of Humanity.” *Discover Society*, 2020.
11. Durkheim, Émile. *The Rules of Sociological Method*. New York: The Macmillan Press, 1982.
12. Edwards, Derek. *Discourse and Cognition*. London: Sage, 1997.
13. Hudson, Kenneth. *The Language of Modern Politics*. Berlin: Springer, 1978.

14. Hutchison, Emma, and Roland Bleiker. „Emotions, discourse and power in world politics.” *International Studies Review*, 19.3, 2017, 501-508.
15. Jørgensen, Marianne W. ir Louise J. Phillips. „*Discourse Analysis as Theory and Method*.” New York: Sage, 2002.
16. Jurkevičienė, Jurgita ir Raminta Bičkutė. „Politikos lyderio krizių komunikacija socialiniuose tinkluose COVID-19 pandemijos laikotarpiu.” *Public Policy and Administration*, 21.3, 2022, 236-248.
17. Kalinauskaitė, Danguolė, ir Austė Aleksandravičiūtė-Šviažienė. „Antraštės COVID-19 pandemijos kontekste: erzūlio komunikacija.“ *Darbai ir dienos*, 74, 2020, 181-199.
18. Keller, Reiner. „Analysing discourse. An approach from the sociology of knowledge.” *Historical Social Research/Historische Sozialforschung*, 2006, 223-242.
19. Simon Koschut, „Speaking from the Heart: Emotion Discourse Analysis in International Relations,” kn. *Researching Emotions in International Relations: Methodological Perspectives on the Emotional Turn*, sud. Maeva Vlement, Eric Sangar, Springer International Publishing, 2018, 277-301.
20. Koschut, Simon, et al. „Discourse and emotions in international relations.” *International Studies Review*, 19.3, 2017, 481-508.
21. Lovari, Alessandro, Lucia D'Ambrosi, and Shannon A Bowen. „Re-connecting Voices. The (New) Strategic Role of Public Sector Communication After Covid-19 Crisis,” 2020, 970-989.
22. Marcus, George E. „Emotions in Politics.” *Annual review of political science*, 3.1, 2000, 221-250.
23. Metzler, Hannah, et al. „Collective Emotions During the COVID-19 Outbreak.” *Emotion*, 2022.
24. Moisander, Johanna K., Heidi Hirsto, and Kathryn M. Fahy. „Emotions in Institutional Work: A Discursive Perspective.” *Organization Studies*, 37.7, 2016, 963-990.
25. Nussbaum, Martha C. „*Political emotions*.” Cambridge: Harvard University Press, 2013.
26. Olsson, Eva-Karin. „Crisis Communication in Public Organisations: Dimensions of Crisis Communication Revisited.” *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 22.2, 2014, 113-125.
27. Šuminas, Andrius. „Manipuliacija Politinėje Komunikacijoje” (Magistro darbas, Vilniaus universitetas, Komunikacijos fakultetas, 2010), 89.
28. Van Dijk, T. A. „Principles of Critical Discourse Analysis.” *Discourse & Society*, 4(2), 1993, 249-283.

29. Vasilopoulos, Pavlos, et al. „Emotions, Governmental Trust and Support for the Restriction of Civil Liberties During the Covid-19 Pandemic.” *European Journal of Political Research*, 2022.
30. Widmann, Tobias. „Fear, Hope, and COVID-19: Emotional Elite Rhetoric and Its Impact on the Public During the First Wave of the COVID-19 Pandemic.” *Political Psychology*, 43.5, 2022, 827-850.

Naudoti šaltiniai

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „225 tonos dezinfekcinio skysčio jau pasiekė rinką“, 2020 m. kovo 19 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/225-tonos-dezinfekcinio-skyscio-jau-pasieke-rinka> [žiūrėta 2022 12 05]
2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Baltijos šalys telkiasi kovai su naujuoju koronavirusu“, 2020 m. kovo 12 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/baltijos-salys-telkiasi-kovai-su-naujuoju-koronavirusu> [žiūrėta 2022 11 29]
3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Bus testuojami visi medikai ir simptomus pajutę vyresni nei 65-erių metų“, 2020 m. kovo 23 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/bus-testuojami-visi-medikai-ir-simptomus-pajute-vyresni-nei-65-eriu-metu> [žiūrėta 2022 12 14]
4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Darbdaviams rekomenduojama organizuoti veiklas nuotoliniu būdu“, 2020 m. kovo 10 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/darbdaviams-rekomenduojama-organizuoti-veiklas-nuotoliniu-budu> [žiūrėta 2022 11 29]
5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Didelė siunta apsaugos priemonių medikams į Lietuvą atkeliauja šią savaitę“, 2020 m. kovo 23 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/didele-siunta-apsaugos-priemoniu-medikams-i-lietuva-atkeliauja-sia-savaite> [žiūrėta 2022 12 14]
6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Didesnės socialinės garantijos – ir medikams, ir specialistams, dirbantiems COVID-19 židiniuose“, 2020 m. kovo 18 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/didesnes-socialines-garantijos-ir-medikams-ir-specialistams-dirbantiems-covid-19-zidiniuose> [žiūrėta 2022 12 05]
7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Ekspertai pateikė COVID-19 diagnostikos ir gydymo rekomendacijas“, 2020 m. kovo 3 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/ekspertai-pateike-covid-19-diagnostikos-ir-gydymo-rekomendacijas> [žiūrėta 2022 11 25]
8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Ekstremalių situacijų metu masiniai renginiai uždaroje patalpose nevyks“, 2020 m. kovo 12 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/ekstremaliu-situaciju-metu-masiniai-renginiai-uzdarose-patalpose-nevyks> [žiūrėta 2022 11 29]
9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Į naujai rizikingomis paskelbtas šalis bus rekomenduojama nevykti“, 2020 m. kovo 10 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/i-naujai-rizikingomis-paskelbtas-salis-bus-rekomenduojama-nevykti> [žiūrėta 2022 11 29]

10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Iš valstybės rezervo ligoninėms papildomai skirta asmens apsaugos priemonių“, 2020 m. vasario 29 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/is-valstybes-rezervo-ligoninems-papildomai-skirta-asmens-apsaugos-priemoniu> [žiūrėta 2022 11 21]
11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Iš valstybės rezervo skirta per 300 tūkst. ekstremaliai situacijai valdyti“, 2020 m. kovo 4 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/is-valstybes-rezervo-skirta-per-300-tukst-ekstremaliai-situacijai-valdyti> [žiūrėta 2022 11 25]
12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Izoliavimasis namuose, grįžusiems iš 18 valstybių – privalomas“, 2020 m. kovo 14 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/izoliavimasis-namuose-grizusiems-is-18-valstybiu-privalomas> [žiūrėta 2022 11 29]
13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Kaip apsisaugoti nuo naujojo koronaviruso įspėjama ir bažnyčiose“, 2020 m. kovo 9 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/kaip-apsisaugoti-nuo-naujojo-koronaviruso-ispejama-ir-baznyciose> [žiūrėta 2022 11 26]
14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Karantino metu psichologinė pagalba bus teikiama nuotoliniu būdu“, 2020 m. kovo 19 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/karantino-metu-psichologine-pagalba-bus-teikiama-nuotoliniu-budu> [žiūrėta 2022 12 05]
15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Karštąją koronos liniją sustiprins gydytojų komanda“, 2020 m. kovo 25 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/karstaja-koronos-linija-sustiprins-gydytoju-komanda> [žiūrėta 2022 12 18]
16. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Keliauti nerekomenduojama, į 18 šalių – draudžiama“, 2020 m. kovo 14 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/keliauti-nerekomenduojama-i-18-saliu-draudžiama> [žiūrėta 2022 11 29]
17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Koronavirusas: visos šalies savivaldybės turi pasiruošti izoliavimo patalpas“, 2020 m. kovo 10 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/koronavirusas-visos-salies-savivaldybes-turi-pasiruosti-izoliavimo-patalpas> [žiūrėta 2022 11 29]
18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Koronavirusas: šiuo metu saugotis turime visi, senjorai – labiausiai“, 2020 m. kovo 13 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/koronavirusas-siuo-metu-saugotis-turime-visi-senjorai-labiausiai> [žiūrėta 2022 11 29]
19. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Koronavirusinė infekcija nustatyta NVSC darbuotojui“, 2020 m. kovo 25 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/koronavirusine-infekcija-nustatyta-nvsc-darbuotojui> [žiūrėta 2022 12 18]

20. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Licencijos patalpų dezinfekavimui – skubos tvarka“, 2020 m. kovo 15 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/licencijos-patalpu-dezinfekavimui-skubos-tvarka> [žiūrėta 2022 11 29]
21. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Lietuvą jau šiandien pasieks koronaviruso infekcijai nustatyti reikalingų reagentų papildymas“, 2020 m. kovo 17 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/lietuva-jau-siandien-pasieks-koronaviruso-infekcijai-nustatyti-reikalingu-reagentu-papildymas> [žiūrėta 2022 12 02]
22. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Lietuva perka apsaugos priemones medikams, jos – pakeliui“, 2020 m. kovo 20 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/lietuva-perka-apsaugos-priemones-medikams-jos-pakeliui> [žiūrėta 2022 12 05]
23. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Lietuvoje mirė pirmasis koronavirusu užsikrėtęs žmogus“, 2020 m. kovo 21 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/lietuvoje-mire-pirmasis-koronavirusu-uzsikretes-zmogus> [žiūrėta 2022 12 11]
24. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Lietuvoje patvirtintas pirmasis užsikrėtimo koronavirusu atvejis“, 2020 m. vasario 28 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/lietuvoje-patvirtintas-pirmasis-uzsikretimo-koronavirusu-atvejis> [žiūrėta 2022 11 21]
25. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Lietuvoje pradės veikti karščiavimo klinikos“, 2020 m. kovo 25 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/lietuvoje-prades-veikti-karsciavimo-klinikos> [žiūrėta 2022 12 18]
26. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Ministras Briuselyje aptars priemones naujam koronavirusui suvaldyti“, 2020 m. kovo 5 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/ministras-briuselyje-aptars-priemones-naujajam-koronavirusui-suvaldyti> [žiūrėta 2022 11 25]
27. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Naujojo koronaviruso prevencijai savivaldybėms nurodyta paskelbti gripo epidemijas“, 2020 m. kovo 5 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/naujojo-koronaviruso-prevencijai-savivaldybems-nurodyta-paskelbti-gripo-epidemijas> [žiūrėta 2022 11 25]
28. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Nuo koronaviruso infekcijos mirė antras žmogus“, 2020 m. kovo 24 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/nuo-koronaviruso-infekcijos-mire-antras-zmogus> [žiūrėta 2022 12 18]
29. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Nustatyta laikina ligoninių darbo organizavimo tvarka“, 2020 m. kovo 5 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/nustatyta-laikina-ligoniniu-darbo-organizavimo-tvarka> [žiūrėta 2022 11 25]

30. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Operacijų vadovo A. Verygos nurodymai institucijoms ir šalies savivaldybėms“, 2020 m. vasario 28 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/operaciju-vadovo-a-verygos-nurodymai-institucijoms-ir-salies-savivaldybems> [žiūrėta 2022 11 21]
31. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Pacientai, kuriems diagnozuota lengva koronavirusinės infekcijos forma, bus gydomi namuose“, 2020 m. kovo 19 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/pacientai-kuriems-diagnozuota-lengva-koronavirusines-infekcijos-forma-bus-gydomi-namuose> [žiūrėta 2022 12 05]
32. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Paskirtas gydymas nuotoliniu būdu galės būti pratęstas daugiau nei kartą“, 2020 m. kovo 4 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/paskirtas-gydymas-nuotoliniu-budu-gales-buti-pratestas-daugiau-nei-karta> [žiūrėta 2022 11 25]
33. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Patvirtintas antras šiandien koronaviruso infekcijos atvejis Lietuvoje“, 2020 m. kovo 14 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtintas-antras-siandien-koronaviruso-infekcijos-atvejis-lietuvoje> [žiūrėta 2022 11 29]
34. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Patvirtinti trys nauji koronaviruso infekcijos atvejai Lietuvoje“, 2020 m. kovo 13 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtinti-trys-nauji-koronaviruso-infekcijos-atvejai-lietuvoje> [žiūrėta 2022 11 29]
35. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Patvirtintos izoliacijos taisyklės, jų nesilaikant – sankcijos (atnaujinta)“, 2020 m. kovo 16 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtintos-izoliacijos-taisykles-ju-nesilaikant-sankcijos-atnaujinta> [žiūrėta 2022 12 02]
36. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Penki tūkstančiai reagentų – jau Vilniuje“, 2020 m. kovo 22 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/penki-tukstanciai-reagentu-jau-vilniuje> [žiūrėta 2022 12 14]
37. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Pradedama veikti Koronos karštoji linija 1808“, 2020 m. kovo 13 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/pradedama-veikti-koronos-karstoji-linija-1808> [žiūrėta 2022 11 29]
38. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Rekomenduojama riboti masinius renginius“, 2020 m. kovo 3 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/rekomenduojama-riboti-masinius-renginius> [žiūrėta 2022 11 25]
39. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „SAM dėkoja atsakingiems verslininkams už pagalbą kovoje su koronavirusu“, 2020 m. kovo 23 d.

- <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/sam-dekoja-atsakingiems-verslininkams-uz-pagalba-kovoje-su-koronavirusu> [žiūrėta 2022 12 14]
40. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „SAM parengė rekomendacijas savanoriams, padedantiems gyventojams“, 2020 m. kovo 26 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/sam-parengė-rekomendacijas-savanoriams-padedantiems-gyventojams> [žiūrėta 2022 12 22]
41. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „SAM spaudos konferencijos vers į gestų kalbą“, 2020 m. kovo 9 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/sam-spaudos-konferencijos-vers-i-gestu-kalba> [žiūrėta 2022 11 26]
42. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Saviizoliacijai nedarbingumo pažymėjimas bus išduodamas paprasčiau“, 2020 m. kovo 3 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/saviizoliacijai-nedarbingumo-pazymejimas-bus-isduodamas-paprasciau> [žiūrėta 2022 11 21]
43. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Siekiant suvaldyti grėsmes, keičiasi tvarka parkuose ir kitose viešose erdvėse“, 2020 m. kovo 19 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/siekiant-suvaldyti-gresmes-keiciasi-tvarka-parkuose-ir-kitose-viesose-erdvесе> [žiūrėta 2022 12 05]
44. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Siekiant užtikrinti vaistų prieinamumą, jų vienu kartu bus galima įsigyti mažiau“, 2020 m. kovo 24 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/siekiant-uztikrinti-vaistu-prieinamuma-ju-vienu-kartu-bus-galima-isiigyti-maziau> [žiūrėta 2022 12 18]
45. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Su įmonėmis tariamasi dėl skubios dezinfekcinio skysčio gamybos“, 2020 m. kovo 2 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/su-imonemis-tariamasi-del-skubios-dezinfekcinio-skyscio-gamybos> [žiūrėta 2022 11 21]
46. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Suburta ekspertų komanda koordinuos verslo paramą ir pasiūlymus“, 2020 m. kovo 26 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/suburta-ekspertu-komanda-koordinuos-verslo-parama-ir-pasiulymus> [žiūrėta 2022 12 22]
47. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Svarstoma atšaukti visus skrydžius į Italiją ir iš jos“, 2020 m. kovo 10 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/svarstoma-atsaukti-visus-skrydzius-i-italija-ir-is-jos> [žiūrėta 2022 11 29]
48. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Šalies GMP medikams – papildomos apsaugos priemonės“, 2020 m. kovo 15 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/salies-gmp-medikams-papildomos-apsaugos-priemones> [žiūrėta 2022 12 02]

49. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Šiandien Lietuvą pasiekė virš 10 tūkst. reagentų“, 2020 m. kovo 25 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/siandien-lietuva-pasieke-virs-10-tukst-reagentu> [žiūrėta 2022 12 18]
50. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Turintiems klausimų dėl koronaviruso – dar viena konsultavimosi galimybė“, 2020 m. kovo 5 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/turintiems-klausimu-del-koronaviruso-dar-viena-konsultavimosi-galimybe> [žiūrėta 2022 11 25]
51. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Už žmonių saugumą ir gerovę atsakingiems pareigūnams – rezervinės apsaugos priemonės“, 2020 m. kovo 15 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/uz-zmoniu-sauguma-ir-gerove-atsakingiems-pareigunams-rezervines-apsaugos-priemones> [žiūrėta 2022 12 02]
52. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Vaikus prižiūrintys tėvai nedarbingumo pažymėjimus galės gauti atbuline tvarka“, 2020 m. kovo 16 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/vaikus-priziurintys-tevai-nedarbingumo-pazymejimus-gales-gauti-atbuline-tvarka> [žiūrėta 2022 12 02]
53. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo, sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos kreipimasis į visuomenę“, 2020 m. kovo 25 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/valstybes-lygio-ekstremaliosios-situacijos-operaciju-vadovo-sveikatos-apsaugos-ministro-aurelijaus-verygos-kreipimasis-i-visuomene> [žiūrėta 2022 12 18]
54. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, „Žalia šviesa: pradės veikti mobilios tyrimų dėl COVID-19 paėmimo vietos“, 2020 m. kovo 16 d. <https://sam.lrv.lt/lt/naujienos/zalia-sviesa-prades-veikti-mobilios-tyrimu-del-covid-19-paemimo-vietos> [žiūrėta 2022 12 02]
55. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis reiškia užuojautą dėl koronavirusu užsikrėtusio lietuviio mirties“, 2020 m. kovo 21 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/ministras-pirmininkas-saulius-skvernelis-reiskia-uzuojauta-del-koronavirusu-uzsikretusio-lietuviio-mirties> [žiūrėta 2022 12 11]
56. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Ministro Pirmininko S. Skvernelio kreipimasis“, 2020 m. kovo 12 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/ministro-pirmininko-s-skvernelio-kreipimasis> [žiūrėta 2022 11 29]
57. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Paskelbta valstybės lygio ekstremalioji padėtis dėl koronaviruso grėsmės“, 2020 m. vasario 26 d., <https://lrv.lt/lt/naujienos/paskelbta-valstybes-lygio-ekstremalioji-padetis-del-koronaviruso-gresmes> [žiūrėta 2022 11 21]

58. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Pirmajame Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto posėdyje – sprendimai, susiję su Ukmerge“, 2020 m. kovo 26 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/pirmajame-vyriausybes-covid-19-sukeltos-situacijos-valdymo-komiteto-posedyje-sprendimai-susije-su-ukmerge> [žiūrėta 2022 12 22]
59. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Premjeras S. Skvernelis: pasirašėme sutartį dėl testų ir reagentų tiekimo Lietuvai“, 2020 m. kovo 23 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/premjeras-s-skvernelis-pasiraseme-sutarti-del-testu-ir-reagentu-tiekimo-lietuvai> [žiūrėta 2022 12 14]
60. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Rekomenduojama nesilankyti masinio susibūrimo vietose“, 2020 m. vasario 27 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/rekomenduojama-nesilankyti-masinio-susiburimo-vietose> [žiūrėta 2022 11 21]
61. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Vyriausybė nusprendė: karantinas tęsiamas iki balandžio 13 dienos“, 2020 m. kovo 25 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybe-nusprende-karantinas-tesiamas-iki-balandzio-13-dienos> [žiūrėta 2022 12 18]
62. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, „Visuomenės sveikatos apsaugai ir šalies ekonomikai – 5 mlrd. eurų“, 2020 m. kovo 16 d. <https://lrv.lt/lt/naujienos/visuomenes-sveikatos-apsaugai-ir-salies-ekonomikai-5-mlrd-euru> [žiūrėta 2022 12 02]
63. Skvernelis, Saulius, „Dar viena svarbi naujiena.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 23 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0kFWvF8WMuBbbufoNbH3m3ddhQsvRS67yhjDYEW7W4fm843yFUQVRDFkM9zoHEVUFI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 14]
64. Skvernelis, Saulius, „Dar vienas svarbus momentas.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d. <https://www.facebook.com/watch/?v=197745498195074> [žiūrėta 2022 12 02]
65. Skvernelis, Saulius, „Daugiau nei 300 tūkstančių.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 26 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02cU3LG5Xtawy2KA6eZe6L4c2ChbHcYnm76ebi9NuYWbcDQE75MWuSwVKjDkhTbH6UI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 22]
66. Skvernelis, Saulius, „Dirbame toliau.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02tKhWrkA2PN91NbmeV9yaY4XiNsVhF9SCoakjsAeThge3uc7HT8bv5chxunCTauC3l&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 02]
67. Skvernelis, Saulius, „Iki karantino įsigaliojimo beliko valandos.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 15 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02DqLPWmymk9jrp7nDdAu3Pz3hmFUJvuBZB4iAHgdyLcwtA5Lr69mnVmfoWME6DVuel&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 02]

68. Skvernelis, Saulius, „Judame į priekį.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 15 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02uSnh1XyhhJZ26b4UhzUFp1vZgSZ2oarRgqPENZcnmgssHnskkUej26t5n2KYUKXdl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 02]
69. Skvernelis, Saulius, „Ką tik iš Lježo oro uosto Belgijoje pakilo mūsų kariuomenės Spartanas.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 22 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02awUJoiSfgR3Zto1HpyCVg2YpWmBVRyqPhxW1WqUCzqo88vrCegWr1e7J7wk1mEsgl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 14]
70. Skvernelis, Saulius, „Ką tik iš susitikimo su didžiųjų prekybos tinklų vadovais.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 19 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02s3SGYvwH6e5z2onnt8adQGp8fQtebHPuEyrfHMTfQq5EWtj4eRwkN4qNFBYyt4pQl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 05]
71. Skvernelis, Saulius, „Ką tik priėmėme griežtus, bet būtinus sprendimus, kuriais siekiame pažaboti viruso plitimą valstybėje.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 14 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02HfMpC2zgxhtr9QybjBv4jqGvRYqAGfQrEaNefP4gwWuHWXxPuNekuWZwSokuMC4VI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 11 29]
72. Skvernelis, Saulius, „Mieli Lietuvos žmonės, Ką tik sužinojome, kad Lietuvoje mirė pirmasis žmogus, kuriam buvo nustatytas COVID-19 virusas...“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 21 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0hArByZm5655mStaNaS2kzSVfh1U3yun3CXDWARVFpnGmJas5QYHZSScfqa7vtG3MI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 14]
73. Skvernelis, Saulius, „Neseniai baigėsi pirmasis vakar Vyriausybės įkurto COVID-19 valdymo komiteto posėdis.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 26 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02wnkkbrd7X1XmjYqLhnu5PiCNTdXUyJRxW21KbQXhisFYoreeR2qRLcCfW67xhNQVI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 22]
74. Skvernelis, Saulius, „Noriu kreiptis į Lietuvos piliečius, kurie yra užstrigę Vokietijos-Lenkijos pasienyje ir blokuoja kelią.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid09h5GFN6rc2yJ6H42zdBTdFDJuEc2NB6Ej56Tav4Hz1wHzpV3nB4ZgwKEy9bos3ktl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 02]

75. Skvernelis, Saulius, „Pasiennyje su Lenkija eilių nebeliko.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 19 d.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0VyhnaucgrmfWcaPdH1dhF55dLenDuRaedovyuiA8MkCH5eZEyjb4kuRveNxmW9El&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 05]
76. Skvernelis, Saulius, „Ši savaitė tikrai nebuvo iš lengvųjų, o ir ji dar tikrai nesibaigia.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 20 d.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0wTPokDcfjLkYu9GuMLsbjF971MEM4n1LpragAeMtz3c2Az8RtNsSuHapMuht9vhl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 11]
77. Skvernelis, Saulius, „Šiandien priėmėme sprendimą pratęsti karantiną dar dviem savaitėms.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 25 d.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid033dR67ZhLEFsLUBeQTTsVwnwHkgXrWRrJ5Bp6D3K9jcU8PThk3qjPvia6XS3DDFSHI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 18]
78. Skvernelis, Saulius, „Šiek tiek naujienų ir planų.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 23 d.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid032a3E7CFnorruh9wMchNP5vZesnJBw7RS8xVfeYM5sJKXkGQdH5GLQVYZqK6cYVrRl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 14]
79. Skvernelis, Saulius, „Trumpai apie kelias aktualijas.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 18 d.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0wD1YnTJv5iaLXe8BGRBF3MjJav6Ty73Nhyqmkg38htiriBQVg2fdSxP7hP2U681TI&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 05]
80. Skvernelis, Saulius, „Turime dar vieną reagentų siuntą.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 25 d.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid035FSOGptBicFJCSO2bronCpCiGgedyktS5DbeER7bsWnycotfn91nirAKnpxfaDfvl&id=814777171988967 [žiūrėta 2022 12 18]
81. Veryga, Aurelijus, „#likite_namuose“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 15 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid031d78ZFd9qSzbrpWAAGb9NGhU7XXJx1nrG6di2TvUHYkweikzmKU4TdBgkMtHKPEVl> [žiūrėta 2022 12 02]
82. Veryga, Aurelijus, „#socialinė_izoliacija“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 15 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0WT7ffn47sw6esV2prjE8MFjbJpay6K9C26VAjhwSQLqUyJ6Ay2qie73fPNPhDwcAl> [žiūrėta 2022 12 02]

83. Veryga, Aurelijus, „Ačiū kolegoms už puikią ECDC rekomendacijų vizualizaciją.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. vasario 29 m. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02YL78EpP2xYFV5BdH5ucWP8bTDjqhTWZwyiGjnMSwjfSNc36isNxU8vdvxpPu8it8l> [žiūrėta 2022 11 21]
84. Veryga, Aurelijus, „Ačiū mūsų medikams už operatyvumą ir konstruktyvų darbą, rengiant naujaisiais moksliniais tyrimais pagrįstą diagnostikos ir gydymo algoritmą suaugusiesiems ir vaikams dėl koronaviruso.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 4 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0Q4M73ijG4k7kWsM9eDhA1ffGfcXapqEqLhcHvoBiBTvqdPPhiBem46DQxW62Tpi5l> [žiūrėta 2022 11 25]
85. Veryga, Aurelijus, „Atkreipiame dėmesį, kad nedarbingumo pažymėjimai izoliavimuisi namuose (saviizoliacijai) 14-likos dienų laikotarpiui ir toliau bus išduodami žmonėms, grįžusiems iš paveiktų teritorijų ar turėjusiems sąlytį su patvirtintu naujojo koronaviruso (COVID-19) atveju.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02CJDiadkn2xiJLJMdvUsinhACfDEvmGLYkLcyUmvd7unyvNzD4Ngmhb4Aq4WKYbASI> [žiūrėta 2022 11 29]
86. Veryga, Aurelijus, „Dalinuosi ir čia aktualia naujausia informacija, kad saviizoliacijai nedarbingumo pažymėjimas išduodamas paprasčiau.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 4 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid024NZ8Mc5NXZ5ErWCCkh7dMChtTSE418VXPXbhfERWELpvFve67TETxtuWtjYKuMpxql> [žiūrėta 2022 11 25]
87. Veryga, Aurelijus, „Dalinuosi svarbia informacija.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02kR8GtK2NAWNJa3K7tKqWJGmu2vkbG7BoqpTtrH64X7ywWCgd2NYwKrfj7ukLNk2Gl> [žiūrėta 2022 11 29]
88. Veryga, Aurelijus, „Dalinuosi trumpomis naujienomis iš ES Sveikatos ministrų tarybos, kuri skirta aptarti, kaip galima spręsti pasaulyje plintančio naujo koronaviruso (COVID-19) sukeltas problemas spręsti.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 6 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02jpWL7VmosRwq7VqCrwg59g6SVHHhFWDKPLgLzb3cDjrBidQ2y9qWMgD9Laf53Pwl> [žiūrėta 2022 11 25]
89. Veryga, Aurelijus, „Dar kartą primename, kad šiuo metu labai svarbu susilaikyti nuo bet kokių kelionių!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02QL59GSsYUbhWUZoiAL65RMshAE5AR9fjP38yHmKX9PrnNbssKQQQc8YisFwn4UEl> [žiūrėta 2022 11 29]
90. Veryga, Aurelijus, „Dar viena svarbi žinia. Reaguojant į naujojo koronaviruso (COVID-19) keliamas grėsmes, visos šalies savivaldybės privalo pasirūpinti specialiomis izoliavimo ir gydymo patalpomis.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 10 d.

- <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid028DtYC4WV3VwEwkeFm9LxYGKjPy7Rx9vpZHgSyWqnGZmGiB5HZ6jTCufPYGTw3bTBI> [žiūrėta 2022 11 29]
91. Veryga, Aurelijus, „Gladžiai bendradarbiaujame su Bažnyčiomis, siekdami užtikrinti, kad svarbiausia informacija apie būtinas prevencijos priemones, kaip apsaugoti save ir kitus nuo naujojo koronaviruso grėsmės, pasiektų kuo daugiau Lietuvos gyventojų.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 10 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid034Rq6NTpSwvfjyVjGcTCtaZpuReiXMgfMA9KsoCz86sxmffzTLhfaQyzcdZRmnJI> [žiūrėta 2022 11 29]
92. Veryga, Aurelijus, „Greitosios medicinos pagalbos (GMP) medikus, kurie pirmiausia susiduria su galimai naujuoju koronavirusu (COVID-19) užsikrėtusiais pacientais, jau greitai iš aktyvuoto Valstybės rezervo pasieks papildomai skirtos apsaugos priemonės – respiratoriai, akiniai, kombinezonai, pirštinės, avalynės apdangalai.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 15 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0Escwj78dUcffKBVbSCbuS1SAXQMWtPMPzgXvFBBMPAYrRzEeZCqQyrfXT7ujfgGil> [žiūrėta 2022 12 02]
93. Veryga, Aurelijus, „Griežtinami higienos reikalavimai prekybos vietoms.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 25 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0V6GPHT8qbd5Sf4WEg6s4LXw6R6fwTxCPojhCRFiy3NKGzwTMGnRSZF1ut3L5Po2LI> [žiūrėta 2022 12 18]
94. Veryga, Aurelijus, „Kaip jau buvo skelbta, šiandien Lietuvą pasiekė virš 10 tūkst. reagentų.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 25 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0TG1DpFn8HsdfsmiGtbY2JWLvs mMfjZKuHEhLNcY8HoqgnYJqy6ZQyt5ckdAmGt7wl> [žiūrėta 2022 12 18]
95. Veryga, Aurelijus, „Kyla nemažai klausimų, kaip reikės elgtis, norint patekti į mobilius punktus, kur bus galima paimti mėginius dėl koronaviruso.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid023E9vB9ZJExLUmrF64tQ3Mr8P1qgaQR4KZnyFe6791x6YUqKgLvmmuVfYw8Qm4F93I> [žiūrėta 2022 12 02]
96. Veryga, Aurelijus, „Labai svarbi informacija - suburta ekspertų komanda nuo šiol koordinuos verslo paramą ir pasiūlymus!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 26 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0YR2DwAF4AjC6EVyWvnCmAjiZgUtQapFC1vs6PaCDXwTdA4rS9oBDiY8wDc8Qubtrl> [žiūrėta 2022 12 22]
97. Veryga, Aurelijus, „Labai svarbi žinia senjorams ir šeimoms su vaikais!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d.

- <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid034LG3r8KwbmYfKqF9G8K3zQYVUkyo1MRbJ9PyQ9wrQcvvwTkxTMFMiFhqMjCUGz1yl> [žiūrėta 2022 11 29]
98. Veryga, Aurelijus, „Labai svarbi žinia!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 19 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02HQqNH5cfVHsyi71VH7DqWttaKffVq2YnsWfWXg9Yj84RUKUfGW71gqXQins43CzTI> [žiūrėta 2022 12 05]
99. Veryga, Aurelijus, „Labai teisingi medikės pastebėjimai.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 22 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02oRrxx1bmZCrTu8oLwTJxLWpVRuLvafu7L5Q3AS2hoHQJodq3RdJwAyV4n1cGVMbWl> [žiūrėta 2022 12 14]
100. Veryga, Aurelijus, „Lietuvą šiandien pasiekė dar 10 000 reagentų iš Pietų Korėjos.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 26 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0zGUBqknkgdtwP974AtHiWq7uuYWyVUmq7Cz46GwVF7M4VmqEgRaoK4AS9o7RgCsHI> [žiūrėta 2022 12 22]
101. Veryga, Aurelijus, „Lietuva, kaip Europa ir kitos pasaulio šalys, susiduria su panašiais iššūkiais, siekiant suvaldyti koronaviruso plitimą kaip Europa bei pasaulio šalys.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02iBiEQM2LD3KMGCQR7S3D6PpVBihtFHSUx3gkEyGJ7zU4tKeEC6o8vLSqthqscj8dl> [žiūrėta 2022 12 02]
102. Veryga, Aurelijus, „Lietuvoje paskelbus karantiną ir taikant itin griežtas priemones grįžusiems iš užsienio šalių, kai 14 dienų nuo paskutinės buvimo užsienio valstybėje dienos privaloma likti namuose, daugeliui gyventojų kyla klausimų, ar galima, ar saugu eiti į lauką?“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0p2UxmUkVH8F3xYZkDCRB3DP7C1bo9R6K7wJpAGpfVSHgB3LsuyHAJeFvKdVpYcL5l> [žiūrėta 2022 12 02]
103. Veryga, Aurelijus, „Lietuvoje paskelbus karantiną, gydymo įstaigos galimai suteiks mažiau Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto lėšomis apmokamų paslaugų.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0B1dWACXmYw8TFqP9cwMPs6J11KsBUJZ2SdtBjx7BjP6fqFEbxmE3xByGo1nna1eFl> [žiūrėta 2022 12 02]
104. Veryga, Aurelijus, „Ministrų kabinetas pritarė, kad iš Vyriausybės rezervo būtų skirta 303,5 tūkst. eurų situacijai dėl koronaviruso plitimo valdyti.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 4 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02WAWnaWo7VfVeKgQjrNoRfL2BFapRZJxQktPYo2oTaKZJjaWfvtZyjbVVu9Nbaofol> [žiūrėta 2022 11 25]

105. Veryga, Aurelijus, „Naudingi patarimai, kaip palaikyti gerą emocinę savijautą!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 20 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid027G5maVqeeYUj64oFJfWfbSBnxtGufVs8TXALaGYcnJo6KTM4rrHriGuie5Vxx2fl> [žiūrėta 2022 12 05]
106. Veryga, Aurelijus, „Naujausia informacija apie tai, kad keliolika mūsų šalies įmonių, gavusių trūkstantį leidimą, jau gali gaminti dezinfekcinį skystį rankoms ir jį tiekti tiek komercinei rinkai, tiek valstybei.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 10 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid023aFQcSRq4Xdh5HhYZZV9K946TDoVChMjQqafRdDq9mJFaJPngAyBVJdsgmXZFNasI> [žiūrėta 2022 11 29]
107. Veryga, Aurelijus, „Norėčiau paprašyti mūsų šalies politikų nepolitikuoti ir nekelti panikos mūsų kraštiečiams dėl koronaviruso.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. vasario 26 d., <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0vJNUGmXYcDUslcvr6NWNjJUpMW6uX7yV9gqpjneDu6epXfbLrr2aRyaT7XjWRe6rUI> [žiūrėta 2022 11 21]
108. Veryga, Aurelijus, „Nors Lietuvoje paskelbus karantiną visose gydymo įstaigose atšauktos planinės konsultacijos, operacijos ir kitos procedūros, onkologinėmis ligomis sergančiųjų gydymui šios sąlygos negalioja.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02zAaUGPTbH4JN15Sxxk84Z3uvguMwkSAeszWyFhpoZb5RCi49nSzBX77L3sWgcKqMI> [žiūrėta 2022 12 02]
109. Veryga, Aurelijus, „Nuo šiandien trumpuoju numeriu 1808 pradeda veikti Koronaviruso karštoji linija, į kurią galima skambinti visą parą nemokamai iš visų tinklų!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0264BtanotVQgGJRPxz8b7RvwLa6jSPd1tySkPP3p9U3BvVDfSGmAjiofayPu9Mm2DI> [žiūrėta 2022 11 29]
110. Veryga, Aurelijus, „Nuo šiandien, suderinus su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, visi nedarbingumai, susiję su karantino metu taikomomis priemonėmis, galės būti išduodami ir atgaline data.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid05uztLp6xHxokUKu6HeaauBYDDKE4AaoSegdmjfKVmFbJc7DJRuZfb8tgCnk2jKgHI> [žiūrėta 2022 12 02]
111. Veryga, Aurelijus, „Nuo šiandien, t.y. nuo kovo 13 d., rekomenduojama, o nuo kovo 16 d. iki kovo 27 d. privalomai stabdomas ugdymo, mokymo ir studijų procesas visose švietimo įstaigose, t.y. universitetuose, kolegijose ir mokyklose, taip pat dienos ir užimtumo centruose, neveiks darželiai, neformaliojo švietimo įstaigos.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02xZCmQLoPN4kR7y3eY3do32s1GxD5mNYSaVUvpnzQfa2aXgid3JEqoSyzPj8TT3qpl> [žiūrėta 2022 11 29]

112. Veryga, Aurelijus, „Nuo šiol visos SAM spaudos konferencijos, kuriose bus skelbiama naujausia informacija apie koronavirusą, bus verčiamos į gestų kalbą.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 9 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02yau2o8ZKqaGB86MsvFkKVdBMYURtKdbXGmNJIuZrxmkQCHQnYA6w2CJ3UeW8kBGI> [žiūrėta 2022 11 29]
113. Veryga, Aurelijus, „Pareigūnai pasidalijo jautria žinute: siunčia išpėjimą ir prašo vieno svarbaus dalyko“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 21 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02S2MwE5morCMjDmgTgaVSorrsK6FdRST4sPj4rHdAf6hU1Wq4DaY3MemdruUchEPel> [žiūrėta 2022 12 14]
114. Veryga, Aurelijus, „Paskelbto karantino metu visiems pacientams, kuriems reikalingos dializės procedūros, turi būti užtikrintas šių paslaugų teikimas, o šias paslaugas teikiantis medicinos personalas turėtų būti apmokytas apie koronaviruso (COVID-19) epidemiją ir prevencines priemones.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 23 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0PwaPK9wEWKzspiKkQ8Tf5sCCvSv2od581XajojodXpsNQMjdgqrc8TJvWqVDt89cl> [žiūrėta 2022 12 14]
115. Veryga, Aurelijus, „Patvirtintos izoliacijos taisyklės, kurių privalu laikytis karantino metu visiems. Izoliacija - viena svarbiausių priemonių, siekiant užtikrinti, kad neplistų koronavirusas.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02NgJ5ywcJ8tNPjFUdpdEFZR541rRDLW8LiRzPBaje6ZtEKPaZW1G5w3gHCoqzUQUvml> [žiūrėta 2022 12 02]
116. Veryga, Aurelijus, „Per 10 tūkstančių reagentų šią savaitę ir dar 20 tūkstančių per ateinančią, skirtų koronaviruso infekcijai (COVID-19) nustatyti, pasieks Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją (NVSPL).“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02zZBfwaL3HmBUVCvCzEwGsQBjAgz6Bvb8wqAP5uXwTqMSdJfG9PptjH3qvDKq5huVI> [žiūrėta 2022 12 02]
117. Veryga, Aurelijus, „Pirmiausia didžiulis AČIŪ!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 18 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02E6QXmymmhdGzWUDxeRvmaPWajCUFeyeWryPxcGzhKGCC1As4PbfcMLJt5hngQMval> [žiūrėta 2022 12 05]
118. Veryga, Aurelijus, „Policijos pareigūnams, ugniagesiams gelbėtojams, taip pat besirūpinantiems socialine žmonių gerove bei Kalėjų departamento darbuotojams iš aktyvuoto Valstybės rezervo skirta daugiau nei pusšesto tūkstančio respiratorių.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 15 d.

- <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0mm6wFfocTBgoN8rPakTVvug8dAfcX44udvw3TDrsSBcTUkpYCZH84dTgbQdfVcAwI> [žiūrėta 2022 12 02]
119. Veryga, Aurelijus, „Praplėstas atvejo apibrėžimas.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0uTt4sYnWaDaVFcwYKtBGEkUHwxgQZnrYv4VvxKrwr3BaW5B1m8Z9k4CU1ikt17rFl> [žiūrėta 2022 12 02]
120. Veryga, Aurelijus, „Prie šalių, kurios priklauso rizikos zonoms dėl koronaviruso plitimo grėsmės, nuo šiandien priskiriama daugiau šalių.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02tjBLj5nU9YS5xnHn3bB1whb8W55YdLD5fTEmd6y5dCd7G1vZL9YA5MYwwqfVntP4I> [žiūrėta 2022 11 29]
121. Veryga, Aurelijus, „Primename, kad Vyriausybei paskelbus karantiną, šalyje draudžiamas beveik visų paslaugų teikimas, o grįžusieji iš užsienio 14 dienų privalo likti namuose.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 18 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02xvcGS4jDKdH3cLoJkTJgpEAfPCiWTjPptZk8qWJkgVaShmbuNW8aoPmyPmNsQjZUI> [žiūrėta 2022 12 05]
122. Veryga, Aurelijus, „Pripažinus koronavirusinę infekciją (COVID-19) ypač pavojinga liga, papildomos socialinės garantijos dėl koronavirusinės infekcijos padarinių sveikatai priklausys ne tik medikams.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 18 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02bYJtV8ZfzWBqwjowKcB8ebJouVmy7JUHYqmV8qdPj3BuBbGShyEtBZWjXYrFn21wl> [žiūrėta 2022 12 05]
123. Veryga, Aurelijus, „Reaguojant į sparčiai besikeičiančią naujojo koronaviruso (COVID-19) situaciją pasaulyje, keičiamas atvejo apibrėžimas.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 10 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid027zg6sYBki9UVwY3XvZmLoMrNzzovQk2vDkC3sxXSzKZ7nHFVTtstYYvbk1v6o6wsl> [žiūrėta 2022 11 29]
124. Veryga, Aurelijus, „Rytoj darbą pradės mobilieji punktai dar keliuose miestuose: Šiauliuose, Marijampolėje, Alytuje ir Telšiuose.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 23 d.
<https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0iv5yqSQ9gh4aJ7Sf8SosdCVayMJJxxmDJ9XwnQNRvGSFNLioheLwTk3HCTNeT6oQI> [žiūrėta 2022 12 14]
125. Veryga, Aurelijus, „Siekiant išvengti galimų infekcijų ir komplikacijų, akušerijos ir ginekologijos specialistai ragina nėsčiasias bei karantino metu besiruošiančias gimdyti moteris atsakingai laikytis visų joms šiuo laikotarpiu teikiamų rekomendacijų.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 25 d.

- <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02fqqAp2NvPLmdvfeuFCAGXGw54U369fJnTykMdipxf2y1yGAxe3w1Uq7sgcjHanWzl> [žiūrėta 2022 12 18]
126. Veryga, Aurelijus, „Siekiant suvaldyti naujojo koronaviruso infekcijos plitimo grėsmes, keičiasi kai kurių gydymo įstaigų darbo organizavimo tvarka.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 5 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02n5ffRfa318xbcZRS2F67mPcJQnWQtbCWkXnES63fYf1SCNvByXC54ZVKkRQ8zXJVI> [žiūrėta 2022 11 25]
127. Veryga, Aurelijus, „Siekiant užkirsti kelią koronaviruso (COVID-19) plitimui, rekomenduojama apsipirkti internetu, o jei nėra galimybių, nesigrūsti eilėse, išlaikyti atstumą nuo kitų žmonių, laikytis rankų higienos, čiaudėjimo, kosėjimo etiketo.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0WFDEwngngo6n4xTsgm1bvvnNhTTi1EhUdmLXjyxjpHCQyz2ThoUDCXZxwmrgjGjLI> [žiūrėta 2022 11 29]
128. Veryga, Aurelijus, „Sprendimas paskelbti savivaldybėse gripo epidemiją įjungia kai kuriuos prevencinius mechanizmus.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 5 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02iRUN57m329dgpFuyiSPoZ9kprXx6tvTCn235VhAHQbVyA2tTXRJMUNnBbeuRaHI> [žiūrėta 2022 11 25]
129. Veryga, Aurelijus, „Startuoja dar viena priemonė, norintiems pasikonsultuoti dėl koronaviruso situacijos.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 5 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02wSDvdkjUyzD1QtRn8xewtd5ooaottvHcc4kt9UaMC3ut4TnmeC1nztQMEosbzyB6l> [žiūrėta 2022 11 25]
130. Veryga, Aurelijus, „Svarbi naujiena.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 18 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02UvePTyz7saRBf2QoUFgG4vLEdNTLMBrYh7vJxm4sCXpZPPakWLTWq9yq9xSj1gBjl> [žiūrėta 2022 12 05]
131. Veryga, Aurelijus, „Svarbi SAM informacija apie saviizoliaciją!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 8 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0sS9pD5BTnqq3YSu4jjLFqH7dCrgNg4YqrcxwRzCEbzske1zYM46isptFZbeVmmrBI> [žiūrėta 2022 11 25]
132. Veryga, Aurelijus, „Svarbi žinia šių dienų aktualijų kontekste!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 4 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02MZ6Z1iPk4WfSo1XxoNGj9Y5UZiqoaReFB1wy24HgNmqi3KD4qxKtF39ZudgGhN8fl> [žiūrėta 2022 11 25]
133. Veryga, Aurelijus, „Svarbi žinia!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 19 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0nMiu39hGavNcF1ivkSHvgdHePoWaeEshsqTJpJx4KNCwpvUxCs7zQY6GHYwn8AJI> [žiūrėta 2022 12 05]

134. Veryga, Aurelijus, „Svarbi žinia!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 23 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0R9UGJrxzfJJ3AnrwipypzX7SPS3qXwLLoDJqAw9toDErmcEsswuiquyqjkyypfei3l> [žiūrėta 2022 12 14]
135. Veryga, Aurelijus, „Svarbiausi kontaktiniai telefonai, kuriais galima skambinti konsultuotis!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 15 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0oH1xQpNBnj6E45ZsB9tG2msqr9HfUL7JeGQDziMHAA2x9LWiTQHhFZLNgZ3YvCycl> [žiūrėta 2022 12 02]
136. Veryga, Aurelijus, „Sveikatos apsaugos ministerija (SAM), numatydamą galimas netektis dėl COVID-19, ką rodo ir skaudi Europos bei viso pasaulio patirtis, taip pat siekdama išvengti koronaviruso plitimo, parengė rekomendacijas, kaip tvarkyti ir šarvoti žmones, mirusius nuo šios pavojingos infekcijos.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02um2UW9NxtsJ5zYppWbTph9DQmG3VMaXksB4DvEPx8gWJd6qZLKBiMgXkeuiJSnRLl> [žiūrėta 2022 12 02]
137. Veryga, Aurelijus, „Šį vakarą į Lietuvą atgabenta dar 300 tūkst. reagentų!“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 26 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0279rikwpVjNpLwPAZ9LthS9gYxAPt9vpifxMnZKK9A64TBUYLZtLCqvz3mENw1Geol> [žiūrėta 2022 12 22]
138. Veryga, Aurelijus, „Šį ryt pasirašiau dokumentus, kurie leidžia dešimtyje savivaldybių – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės, Tauragės, Telšių, Alytaus, Utenos – įkurti mobilius punktus, kuriuose savarankiškai atvykusiems pacientams bus atliekami tyrimai dėl koronaviruso (COVID-19).“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 16 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0Gsbpq72BZh8KXgg4erh8RngCp9PegisN6jo3RZTSMxdreF3ooQQHMKb6QHdwdqtjl> [žiūrėta 2022 12 02]
139. Veryga, Aurelijus, „Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (VESOC) pavedė Susisiekimo ministerijai pateikti informaciją dėl galimybių ir veiksmų atšaukti tiesioginius ir jungiamuosius skrydžius į/iš Kinijos, Honkongo, Irano, Japonijos, Pietų Korėjos, Singapūro, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 10 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0ZCtZH3bJFA1dwbsvEVFVM86y1X96ZxCzG6LDUP9DTXLejiKe7EUmjLHqD9GynuhFl> [žiūrėta 2022 11 29]
140. Veryga, Aurelijus, „Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (VESOC) visiems darbdaviams rekomenduoja organizuoti darbuotojų darbą pasitelkiant telekomunikacijos priemones, kad būtų galima išvengti žmonių artimo kontakto, siekiant išvengti koronaviruso (COVID-19) plitimo.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 10 d.

- <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02859n8cVQw7bAeL4kEnhBEAi1dt619TrkayVS2nnhsT8i94tqjEYTsTh1CmQEYyoqql> [žiūrėta 2022 11 29]
141. Veryga, Aurelijus, „Vėlų šios dienos vakarą viceministras Algirdas Šešelgis ir Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos (NVSPL) vadovas Vytautas Zimnickas iš Vilniaus oro uosto parsiveš 5000 reagentų, kurie leis atlikti dar daugiau tyrimų, nustatant koronavirusą.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 22 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02iXNQk4Ws9ontGz3R64DWVPuVqLczAoyCqmDVpjcNGD4jtQdbDSy3UbKL3TuzFzQdl> [žiūrėta 2022 12 14]
142. Veryga, Aurelijus, „Visiems restoranams, kavinėms, valgykloms ir kitoms viešojo maitinimo paslaugas teikiančioms įstaigoms, reaguojant į sparčiai besikeičiančią naujojo koronaviruso (COVID-19) situaciją, rekomenduojama imtis aktyvių prevencinių veiksmų.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 13 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0q4z5QXEXkvTpeXEgMhLmKq8e7LUTqAAkVZswni6QJExafhmiTFry9LxwCz329qNSl> [žiūrėta 2022 11 29]
143. Veryga, Aurelijus, „Visuomenės sveikatos specialistų rekomendacijos, kaip organizuoti laidotuves karantino metu.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid0qqenQeZTJUUVZA4q8ErD8VncGi2YMBwCG9KdhQbgN4SQihUSnzCdWkrYQRGhUrLSl> [žiūrėta 2022 12 02]
144. Veryga, Aurelijus, „Visuomenės sveikatos specialistų rekomendacijos dėl asmeninių švenčių karantino metu.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid02Efc6iMaA5u1mwLZ7JoHsYiVjqz5Yh96UH2PLrcRnxEhsF8SYrvSQ3t5LjLxLJajwl> [žiūrėta 2022 12 02]
145. Veryga, Aurelijus, „Visuomenės sveikatos specialistų rekomendacijos viešbučiams ir apgyvendinimo paslaugų teikėjams.“ „Facebook“ įrašas, 2020 m. kovo 17 d. <https://www.facebook.com/aurelijus.veryga/posts/pfbid03pZGfSqZx2rEw6zg2AHH2viWnfqMatbqjWftdphajiSXvgQ3tJWPqbthwsss6SDkl> [žiūrėta 2022 12 02]

Priedai

Priedas Nr. 1: Analizuojamų tekstų sąrašas chronologine seka

Nr.	Data	Politikas	Teksto tipas	Pavadinimas / pirmas sakiny
1.	2022-02-26	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Norėčiau paprašyti mūsų šalies politikų nepolitikuoti ir nekelti panikos mūsų kraštiečiams dėl koronaviruso.“
2.	2022-02-27	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Rekomenduojama nesilankyti masinio susibūrimo vietose“
3.	2022-02-28	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Lietuvoje patvirtintas pirmasis užsikrėtimo koronavirusu atvejis“
4.	2022-02-28	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Operacijų vadovo A. Verygos nurodymai institucijoms ir šalies savivaldybėms“
5.	2022-02-29	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Iš valstybės rezervo ligoninėms papildomai skirta asmens apsaugos priemonių“
6.	2022-02-29	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Ačiū kolegoms už puikią ECDC rekomendacijų vizualizaciją.“
7.	2022-03-02	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Su įmonėmis tariamasi dėl skubios dezinfekcinio skysčio gamybos“
8.	2022-03-03	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Saviizoliacijai nedarbingumo pažymėjimas bus išduodamas paprasčiau“
9.	2022-03-03	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Rekomenduojama riboti masinius renginius“
10.	2022-03-03	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	“Ekspertai pateikė COVID-19 diagnostikos ir gydymo rekomendacijas”
11.	2022-03-04	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Paskirtas gydymas nuotoliniu būdu galės būti pratęstas daugiau nei kartą“
12.	2022-03-04	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Iš valstybės rezervo skirta per 300 tūkst. ekstremaliai situacijai valdyti“
13.	2022-03-04	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Svarbi žinia šių dienų aktualijų kontekste!“
14.	2022-03-04	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Dalinuosi ir čia aktualia naujausia informacija, kad saviizoliacijai nedarbingumo pažymėjimas išduodamas paprasčiau.“
15.	2022-03-04	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Ačiū mūsų medikams už operatyvumą ir konstruktyvų darbą, rengiant naujaisiais moksliniais tyrimais pagrįstą diagnostikos ir gydymo algoritmą suaugusiems ir vaikams dėl koronaviruso!“
16.	2022-03-04	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Ministrų kabinetas pritarė, kad iš Vyriausybės rezervo būtų skirta 303,5 tūkst. eurų situacijai dėl koronaviruso plitimo valdyti.“
17.	2022-03-05	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Nustatyta laikina ligoninių darbo organizavimo tvarka“
18.	2022-03-05	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Turintiems klausimų dėl koronaviruso – dar viena konsultavimosi galimybė“
19.	2022-03-05	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Naujojo koronaviruso prevencijai savivaldybėms nurodyta paskelbti gripo epidemijas“
20.	2022-03-05	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Ministras Briuselyje aptars priemones naujam koronavirusui suvaldyti“
21.	2022-03-05	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Siekiant suvaldyti naujojo koronaviruso infekcijos plitimo grėsmes, keičiasi kai kurių gydymo įstaigų darbo organizavimo tvarka!“
22.	2022-03-05	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Startuoja dar viena priemonė, norintiems pasikonsultuoti dėl koronaviruso situacijos!“
23.	2022-03-05	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Sprendimas paskelbti savivaldybėse gripo epidemiją įjungia kai kuriuos prevencinius mechanizmus.“
24.	2022-03-06	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Dalinuosi trumpomis naujienomis iš ES Sveikatos ministrų tarybos, kuri skirta aptarti, kaip galima spręsti pasaulyje plintančio naujo koronaviruso (COVID-19) sukeltas problemas spręsti!“
25.	2022-03-08	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Svarbi SAM informacija apie saviizoliaciją.“
26.	2022-03-09	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„SAM spaudos konferencijas vers į gestų kalbą“
27.	2022-03-09	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Kaip apsaugoti nuo naujojo koronaviruso įspėjama ir bažnyčiose“

28.	2022-03-09	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Nuo šiol visos SAM spaudos konferencijos, kuriose bus skelbiama naujausia informacija apie koronavirusą, bus verčiamos į gestų kalbą.“
29.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Darbdaviams rekomenduojama organizuoti veiklas nuotoliniu būdu“
30.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Į naujai rizikingomis paskelbtas šalis bus rekomenduojama nevykti“
31.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Koronavirusas: visos šalies savivaldybės turi pasiruošti izoliavimo patalpas“
32.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Svarstoma atšaukti visus skrydžius į Italiją ir iš jos“
33.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Naujausia informacija apie tai, kad keliolika mūsų šalies įmonių, gavusių trūkstamą leidimą, jau gali gaminti dezinfekcinį skystį rankoms ir jį tiekti tiek komercinei rinkai, tiek valstybei.“
34.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Glaudžiai bendradarbiaujame su Bažnyčiomis, siekdami užtikrinti, kad svarbiausia informacija apie būtinas prevencijos priemones, kaip apsaugoti save ir kitus nuo naujojo koronaviruso grėsmės, pasiektų kuo daugiau Lietuvos gyventojų.“
35.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Reaguojant į sparčiai besikeičiančią naujojo koronaviruso (COVID-19) situaciją pasaulyje, keičiamas atvejo apibrėžimas.“
36.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (VESOC) pavedė Susisiekimo ministerijai pateikti informaciją dėl galimybių ir veiksmų atšaukti tiesioginius ir jungiamuosius skrydžius į/iš Kinijos, Honkongo, Irano, Japonijos, Pietų Korėjos, Singapūro, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos.“
37.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (VESOC) visiems darbdaviams rekomenduoja organizuoti darbuotojų darbą pasitelkiant telekomunikacijos priemones, kad būtų galima išvengti žmonių artimo kontakto, siekiant išvengti koronaviruso (COVID-19) plitimo.“
38.	2022-03-10	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Dar viena svarbi žinia.“
39.	2022-03-12	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Baltijos šalys telkiasi kovai su naujuoju koronavirusu“
40.	2022-03-12	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Ekstremalių situacijų metu masiniai renginiai uždaroje patalpose nevyks“
41.	2022-03-12	Saulius Skvernelis	Pranešimas spaudai, „Facebook“ įrašas	„Ministro Pirmininko S. Skvernelio kreipimasis“
42.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Koronavirusas: šiuo metu saugotis turime visi, senjorai – labiausiai“
43.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Patvirtinti trys nauji koronaviruso infekcijos atvejai Lietuvoje“
44.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Pradeda veikti Koronos karštoji linija 1808“
45.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Dalinuosi svarbia informacija.“
46.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Nuo šiandien, t.y. nuo kovo 13 d., rekomenduojama, o nuo kovo 16 d. iki kovo 27 d. privalomai stabdomas ugdymo, mokymo ir studijų procesas visose švietimo įstaigose, t.y. universitetuose, kolegijose ir mokyklose, taip pat dienos ir užimtumo centruose, neveiks darželiai, neformaliojo švietimo įstaigos.“
47.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Atkreipiame dėmesį, kad nedarbingumo pažymėjimai izoliavimuisi namuose (saviizoliacijai) 14-likos dienų laikotarpiui ir toliau bus išduodami žmonėms, grįžusiems iš paveiktų teritorijų ar turėjusiems sąlytį su patvirtintu naujojo koronaviruso (COVID-19) atveju.“
48.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Dar kartą primename, kad šiuo metu labai svarbu susilaikyti nuo bet kokių kelionių!“
49.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Labai svarbi žinia senjorams ir šeimoms su vaikais!“
50.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Nuo šiandien trumpuoju numeriu 1808 pradeda veikti Koronaviruso karštoji linija, į kurią galima skambinti visą parą nemokamai iš visų tinklų!“

51.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Prie šalių, kurios priklauso rizikos zonoms dėl koronaviruso plitimo grėsmės, nuo šiandien priskiriama daugiau šalių.“
52.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Visiems restoranams, kavinėms, valgykloms ir kitoms viešojo maitinimo paslaugas teikiančioms įstaigoms, reaguojant į sparčiai besikeičiančią naujojo koronaviruso (COVID-19) situaciją, rekomenduojama imtis aktyvių prevencinių veiksmų.“
53.	2022-03-13	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Siekiant užkirsti kelią koronaviruso (COVID-19) plitimui, rekomenduojama apsipirkti internetu, o jei nėra galimybių, nesigristi eilėse, išlaikyti atstumą nuo kitų žmonių, laikytis rankų higienos, čiaudėjimo, kosėjimo etiketo.“
54.	2022-03-14	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Patvirtintas antras šiandien koronaviruso infekcijos atvejais Lietuvoje“
55.	2022-03-14	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Keliauti nerekomenduojama, į 18 šalių – draudžiama“
56.	2022-03-14	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Izoliavimas namuose, grįžusiems iš 18 valstybių – privalomas“
57.	2022-03-14	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Ką tik priėmėme griežtus, bet būtinus sprendimus, kuriais siekiame pažaboti viruso plitimą valstybėje.“
58.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Licencijos patalpų dezinfekavimui – skubos tvarka“
59.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Šalies GMP medikams – papildomos apsaugos priemonės“
60.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Už žmonių saugumą ir gerovę atsakingiems pareigūnams – rezervinės apsaugos priemonės“
61.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„#likite_namuose“
62.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Svarbiausi kontaktiniai telefonai, kuriais galima skambinti konsultuotis!“
63.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Greitosios medicinos pagalbos (GMP) medikus, kurie pirmiausia susiduria su galimai naujuoju koronavirusu (COVID-19) užsikrėtusiais pacientais, jau greitai iš aktyvuoto Valstybės rezervo pasieks papildomai skirtos apsaugos priemonės – respiratoriai, akiniai, kombinezonai, pirštinės, avalynės apdangalai.“
64.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Policijos pareigūnams, ugniagesiams gelbėtojams, taip pat besirūpinantiems socialine žmonių gerove bei Kalėjimų departamento darbuotojams iš aktyvuoto Valstybės rezervo skirta daugiau nei pusšesto tūkstančio respiratorių.“
65.	2022-03-15	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„#socialinė_izoliacija“
66.	2022-03-15	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Iki karantino įsigaliojimo beliko valandos. Primenu – jau nuo vidurnakčio.“
67.	2022-03-15	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Judame į priekį.“
68.	2022-03-16	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Žalia šviesa: pradės veikti mobilios tyrimų dėl COVID-19 paėmimo vietos“
69.	2022-03-16	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Patvirtintos izoliacijos taisyklės, jų nesilaikant – sankcijos (atnaujinta)“
70.	2022-03-16	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Vaikus prižiūrintys tėvai nedarbingumo pažymėjimus galės gauti atbuline tvarka“
71.	2022-03-16	Saulius Skvernelis	Pranešimas spaudai	„Visuomenės sveikatos apsaugai ir šalies ekonomikai – 5 mlrd. Eurų“
72.	2022-03-16	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Šįryt pasirašiau dokumentus, kurie leidžia dešimtyje savivaldybių – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės, Tauragės, Telšių, Alytaus, Utenos – įkurti mobilius punktus, kuriuose savarankiškai atvykusiems pacientams bus atliekami tyrimai dėl koronaviruso (COVID-19).“
73.	2022-03-16	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Patvirtintos izoliacijos taisyklės, kurių privalu laikytis karantino metu visiems. Izoliacija - viena svarbiausių priemonių, siekiant užtikrinti, kad neplistų koronavirusas.“
74.	2022-03-16	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Nuo šiandien, suderinus su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, visi nedarbingumai, susiję su karantino metu taikomomis priemonėmis, galės būti išduodami ir atgaline data.“

75.	2022-03-16	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Praplėstas atvejo apibrėžimas.“
76.	2022-03-16	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Dirbame toliau.“
77.	2022-03-16	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Dar vienas svarbus momentas.“
78.	2022-03-16	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Noriu kreiptis į Lietuvos piliečius, kurie yra užstrigę Vokietijos-Lenkijos pasienyje ir blokuoja kelią.“
79.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Lietuvą jau šiandien pasieks koronaviruso infekcijai nustatyti reikalingų reagentų papildymas“
80.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Lietuva, kaip Europa ir kitos pasaulio šalys, susiduria su panašiais iššūkiais, siekiant suvaldyti koronaviruso plitimą kaip Europa bei pasaulio šalys.“
81.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Per 10 tūkstančių reagentų šią savaitę ir dar 20 tūkstančių per ateinančią, skirtų koronaviruso infekcijai (COVID-19) nustatyti, pasieks Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją (NVSPL).“
82.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Visuomenės sveikatos specialistų rekomendacijos, kaip organizuoti laidotuves karantino metu.“
83.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Visuomenės sveikatos specialistų rekomendacijos dėl asmeninių švenčių karantino metu.“
84.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Visuomenės sveikatos specialistų rekomendacijos viešbučiams ir apgyvendinimo paslaugų teikėjams.“
85.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Nors Lietuvoje paskelbus karantiną visose gydymo įstaigose atšauktos planinės konsultacijos, operacijos ir kitos procedūros, onkologinėmis ligomis sergančiųjų gydymui šios sąlygos negalioja.“
86.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Sveikatos apsaugos ministerija (SAM), numatydamą galimas netektis dėl COVID-19, ką rodo ir skaudi Europos bei viso pasaulio patirtis, taip pat siekdama išvengti koronaviruso plitimo, parengė rekomendacijas, kaip tvarkyti ir šarvoti žmones, mirusius nuo šios pavojingos infekcijos.“
87.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Lietuvoje paskelbus karantiną ir taikant itin griežtas priemones grįžusiems iš užsienio šalių, kai 14 dienų nuo paskutinės buvimo užsienio valstybėje dienos privaloma likti namuose, daugeliui gyventojų kyla klausimų, ar galima, ar saugu eiti į lauką?“
88.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Lietuvoje paskelbus karantiną, gydymo įstaigos galimai suteiks mažiau Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto lėšomis apmokamų paslaugų.“
89.	2022-03-17	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Kyla nemažai klausimų, kaip reikės elgtis, norint patekti į mobilius punktus, kur bus galima paimti mėginius dėl koronaviruso.“
90.	2022-03-18	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Didesnės socialinės garantijos – ir medikams, ir specialistams, dirbantiems COVID-19 židiniuose“
91.	2022-03-18	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Pirmiausia didžiulis AČIŪ!“
92.	2022-03-18	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Pripažinus koronavirusinę infekciją (COVID-19) ypač pavojinga liga, papildomos socialinės garantijos dėl koronavirusinės infekcijos padarinių sveikatai priklausys ne tik medikams“
93.	2022-03-18	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Primename, kad Vyriausybei paskelbus karantiną, šalyje draudžiamas beveik visų paslaugų teikimas, o grįžusieji iš užsienio 14 dienų privalo likti namuose.“
94.	2022-03-18	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Svarbi naujiena.“
95.	2022-03-18	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Trumpai apie kelias aktualijas.“
96.	2022-03-19	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Pacientai, kuriems diagnozuota lengva koronavirusinės infekcijos forma, bus gydomi namuose“
97.	2022-03-19	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„225 tonos dezinfekcinio skysčio jau pasiekė rinką“
98.	2022-03-19	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Karantino metu psichologinė pagalba bus teikiama nuotoliniu būdu“

99.	2022-03-19	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Siekiant suvaldyti grėsmes, keičiasi tvarka parkuose ir kitose viešose erdvėse“
100.	2022-03-19	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Labai svarbi žinia!“
101.	2022-03-19	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Svarbi žinia!“
102.	2022-03-19	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Pasienyje su Lenkija eilių nebeliko.“
103.	2022-03-19	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Ką tik iš susitikimo su didžiųjų prekybos tinklų vadovais.“
104.	2022-03-20	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Lietuva perka apsaugos priemonės medikams, jos – pakeliui“
105.	2022-03-20	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Naudingi patarimai, kaip palaikyti gerą emocinę savijautą!“
106.	2022-03-20	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Ši savaitė tikrai nebuvo iš lengvųjų, o ir ji dar tikrai nesibaigia.“
107.	2022-03-21	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Lietuvoje mirė pirmasis koronavirusu užsikrėtęs žmogus“
108.	2022-03-21	Saulius Skvernelis	Pranešimas spaudai	„Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis reiškia užuojautą dėl koronavirusu užsikrėtusio lietuvių mirties“
109.	2022-03-21	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Pareigūnai pasidalijo jautria žinute: siunčia įspėjimą ir prašo vieno svarbaus dalyko“
110.	2022-03-21	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Mieli Lietuvos žmonės, Ką tik sužinojome, kad Lietuvoje mirė pirmasis žmogus, kuriam buvo nustatytas COVID-19 virusas...“
111.	2022-03-22	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Penki tūkstančiai reagentų – jau Vilniuje“
112.	2022-03-22	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Labai teisingi medikės pastebėjimai.“
113.	2022-03-22	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Vėlų šios dienos vakarą viceministras Algirdas Šešgelis ir Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos (NVSPL) vadovas Vytautas Zimnickas iš Vilniaus oro uosto parsiveš 5000 reagentų, kurie leis atlikti dar daugiau tyrimų, nustatant koronavirusą.“
114.	2022-03-22	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Ką tik iš Lježo oro uosto Belgijoje pakilo mūsų kariuomenės Spartanas.“
115.	2022-03-23	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„SAM dėkoja atsakingiems verslininkams už pagalbą kovoje su koronavirusu“
116.	2022-03-23	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Bus testuojami visi medikai ir simptomus pajutę vyresni nei 65-erių metų“
117.	2022-03-23	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Didelė siunta apsaugos priemonių medikams į Lietuvą atkeliauja šią savaitę“
118.	2022-03-23	Saulius Skvernelis	Pranešimas spaudai	„Premjeras S. Skvernelis: pasirašė sutartį dėl testų ir reagentų tiekimo Lietuvai“
119.	2022-03-23	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Paskelbto karantino metu visiems pacientams, kuriems reikalingos dializės procedūros, turi būti užtikrintas šių paslaugų teikimas, o šias paslaugas teikiantis medicinos personalas turėtų būti apmokytas apie koronaviruso (COVID-19) epidemiją ir prevencines priemones.“
120.	2022-03-23	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Rytoj darbą pradės mobilieji punktai dar keliuose miestuose: Šiauliuose, Marijampolėje, Alytuje ir Telšiuose.“
121.	2022-03-23	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Svarbi žinia!“
122.	2022-03-23	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Siek tiek naujienų ir planų.“
123.	2022-03-23	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Dar viena svarbi naujiena.“
124.	2022-03-24	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Siekiant užtikrinti vaistų prieinamumą, jų vienu kartu bus galima įsigyti mažiau“
125.	2022-03-24	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Nuo koronaviruso infekcijos mirė antras žmogus“
126.	2022-03-24	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Šįvakar mus pasiekė labai liūdna žinia - nuo koronaviruso infekcijos mūsų šalyje mirė antras žmogus.“
127.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Lietuvoje pradės veikti karščiavimo klinikos“
128.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai, „Facebook“ įrašas	„Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo, sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos kreipimasis į visuomenę“
129.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Karštąją koronos liniją sustiprins gydytojų komanda“
130.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Koronavirusinė infekcija nustatyta NVSC darbuotojui“
131.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Šiandien Lietuvą pasiekė virš 10 tūkst. reagentų“
132.	2022-03-25	Saulius Skvernelis	Pranešimas spaudai	„Vyriausybė nusprendė: karantinas tęsiamas iki balandžio 13 dienos“

133.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Griežtinami higienos reikalavimai prekybos vietoms.“
134.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Siekiant išvengti galimų infekcijų ir komplikacijų, akušerijos ir ginekologijos specialistai ragina nėščiąsias bei karantino metu besiruošiančias gimdyti moteris atsakingai laikytis visų joms šiuo laikotarpiu teikiamų rekomendacijų.“
135.	2022-03-25	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Kaip jau buvo skelbta, šiandien Lietuvą pasiekė virš 10 tūkst. reagentų.“
136.	2022-03-25	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Turime dar vieną reagentų siuntą.“
137.	2022-03-25	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Šiandien priėmėme sprendimą pratęsti karantiną dar dviem savaitėms.“
138.	2022-03-26	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„Suburta ekspertų komanda koordinuos verslo paramą ir pasiūlymus“
139.	2022-03-26	Aurelijus Veryga	Pranešimas spaudai	„SAM parengė rekomendacijas savanoriams, padedantiems gyventojams“
140.	2022-03-26	Saulius Skvernelis	Pranešimas spaudai	„Pirmajame Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto posėdyje – sprendimai, susiję su Ukmerge“
141.	2022-03-26	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Labai svarbi informacija - suburta ekspertų komanda nuo šiol koordinuos verslo paramą ir pasiūlymus!“
142.	2022-03-26	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Lietuvą šiandien pasiekė dar 10 000 reagentų iš Pietų Korėjos.“
143.	2022-03-26	Aurelijus Veryga	„Facebook“ įrašas	„Šį vakarą į Lietuvą atgabenta dar 300 tūkst. reagentų!“
144.	2022-03-26	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Daugiau nei 300 tūkstančių.“
145.	2022-03-26	Saulius Skvernelis	„Facebook“ įrašas	„Neseniai baigėsi pirmasis vakar Vyriausybės įkurto COVID-19 valdymo komiteto posėdis.“

Priedas Nr. 2: Analizės komponentų lentelė

Nr.	Cituojamas politikas	Citata	Kalbinė priemonė	Emocija (-os), kuriai (-ioms) priskiriama citata
1.	Aurelijus Veryga	„Norėčiau paprašyti mūsų šalies politikų nepolitikuoti ir nekelti panikos mūsų kraštiečiams dėl koronaviruso.“	Emocinis žodis: „panikos“	Baimė
2.	Aurelijus Veryga	„Todėl, kad šiuo atveju panikos kėlimas veikia neigiamai, klaidina žmones, sėja nerimą, kelia abejones.“	Emociniai žodžiai: „panikos“, „nerimą“, „abejones“	Baimė
3.	Aurelijus Veryga	„Be to, krizinėse situacijose labai svarbu išlaikyti šaltą protą, emocijas palikti nuošalyje ir teisingai bei tiksliai komunikuoti.“	Neigiama konotacija: „emocijas palikti nuošalyje“	Baimė
4.	Aurelijus Veryga	„Tuo tarpu vakar dienos Vilniaus m. savivaldybės elgesys - labai neatsakingas, pasėjęs nerimą be jokio pagrindo.“	Emocinis žodis: „nerimą“; Priešprieša: „Tuo tarpu <...> Vilniaus m. savivaldybės elgesys“	Baimė, pyktis
5.	Aurelijus Veryga	„Koronaviruso grėsmės akivaizdoje reikia elgtis labai atsakingai!“	Emocinis žodis: „grėsmės“	Baimė
6.	Aurelijus Veryga	„Na, o politikavimas, dar kartą pasikartosiu, ekstremalios situacijos akivaizdoje yra neatsakingas ir nebrandaus elgesio ženklas!“	Lingvistinis markeris: „dar kartą pasikartosiu“; Neigiama konotacija: „neatsakingas ir nebrandaus elgesio ženklas!“	Pyktis
7.	Aurelijus Veryga	„Vietose, kuriuose susirenka daugiau žmonių, rizika užsikrėsti ženkliai didėja, todėl gyventojai turėtų tai vertinti.“	Lingvistinis markeris: „ženkliai didėja“	Baimė
8.	Aurelijus Veryga	„Puikiai supratome, kad grėsmė yra, tad šiam scenarijui ruošėmės intensyviai“	Emocinis žodis: „grėsmė“	Baimė
9.	Aurelijus Veryga	„Tačiau noriu nuraminti ir gyventojus – rūpinamės, kad jus taip pat kaip galima greičiau pasiektų rankų higienai skirtos priemonės.“	Emocinis pasakymas: „noriu nuraminti ir gyventojus“	Empatija
10.	Aurelijus Veryga	„Kartu noriu dar kartą paraginti darbdavius būti geranoriškiems, solidarizuotis su pastangomis kovoti prieš infekcijos plitimo grėsmes ir, esant galimybėms, leisti darbuotojams dirbti nuotoliniu būdu.“	Kreipinys: „noriu dar kartą paraginti darbdavius būti geranoriškiems, solidarizuotis“; Emocinis žodis: „kovoti“	Empatija

11.	Aurelijus Veryga	„Kaip rodo dabartinė situacija, nustatant ir gydant užsikrėtusiuosius COVID-19, svarbi kiekviena diena ir valanda.”	Lingvistinis markeris: „svarbi kiekviena diena ir valanda”	Baimė
12.	Aurelijus Veryga	„Visam pasauliui yra didžiulis iššūkis, kaip „perprasti“ ir suvaldyti koronavirusą”	Neigiama konotacija: „didžiulis iššūkis“	Baimė
13.	Aurelijus Veryga	„Šiuo metu Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) bei Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos (NVSPL) specialistai dirba nenutrūkstamai, tiek įstaigų darbo metu, tiek po darbo valandų”	Lingvistinis markeris: „dirba nenutrūkstamai”,	Baimė
14.	Aurelijus Veryga	„Tad stipriname pajėgumus, kviečiame žmones nepasiduoti panikai”	Tiesioginis pasakymas: „, kviečiame žmones nepasiduoti panikai”	Baimė
15.	Aurelijus Veryga	„Dar kartą raginu netikėti iš lūpų į lūpas sklindančia neteisinga informacija, kuri tik sėja niekuo nepagrįstas baimes“	Emocinis žodis: „baimės”	Baimė
16.	Aurelijus Veryga	„Ateityje neišvengiamai bus susiduriama su iššūkiais”	Lingvistinis markeris: „, neišvengiamai”	Baimė
17.	Saulius Skvernelis	„Ministras Pirmininkas akcentavo, kad Vyriausybė niekada neliks nuošalyje”	Metafora: „, neliks nuošalyje”	Empatija
18.	Aurelijus Veryga	„Už tai dėkoju visiems, kurie prisideda ir dirba nesikaičiuodami darbo valandų!”	Kreipinys: “dėkoju visiems”	Empatija
19.	Aurelijus Veryga	„Kad kaip galima labiau apsaugotume mūsų žmones nuo šios infekcijos plitimo”	Tiesioginis pasakymas: “apsaugotume”	Viltis
20.	Aurelijus Veryga	„Įsiklausėme į bendruomenės prašymą ir padarėme”	Tiesioginis pasakymas: „, įsiklausėme”	Empatija
21.	Aurelijus Veryga	„Asmeniškai kviečiu žmones itin atsakingai rinktis, ar tikrai verta rizikuoti sveikata ir vykti į paveiktas teritorijas”	Neigiama konotacija: „, ar tikrai verta rizikuoti”	Baimė
22.	Aurelijus Veryga	„Koronavirusas „, nesirenka“ vietas ir laiko”	Metafora: „, nesirenka“ vietas ir laiko”	Baimė
23.	Aurelijus Veryga	„Kiekviena šalies savivaldybė turi būti pasirengusi 24/7 pasirūpinti savo žmonėmis, jei kiltų būtinybė skubiai izoliuoti galimai užsikrėtusįjį šia pavojinga infekcija ir taip apsaugoti kitus šeimos bei visuomenės narius“	Lingvistinis markeris: „, 24/7“	Baimė
24.	Aurelijus Veryga	„Nuoširdžiai dėkoju bažnyčios atstovams ir vyskupams!”	Kreipinys: „, Nuoširdžiai dėkoju”	Empatija

25.	Aurelijus Veryga	„Tikiu, kad ir akistatoje su šiuo virusu išliksime vieningi, operatyvūs ir pasiruošę atremti tarpvalstybines grėsmes 24/7“	Metaforos: „akistatoje su šiuo virusu“, „atremti tarpvalstybines grėsmes 24/7“	Solidarumas
26.	Aurelijus Veryga	„To nepadarę dabar, vėliau galime ir pavėluoti, tad privalomi reikalavimai galios visiems, be jokių išimčių“	Tiesioginiai emociniai pasakymai: „galime ir pavėluoti“, „be jokių išimčių“	Baimė
27.	Saulius Skvernelis	„Atėjo metas, kai privalome imtis neatidėliotinių veiksmų. Negalime sau leisti atsainumo ir neatsakingumo.“	Lingvistiniai markeriai: „atėjo metas“, „neatidėliotinių“. Kreipinys: „negalime sau leisti“	Baimė
28.	Saulius Skvernelis	„Tik taip užkirsime kelią potencialiam viruso išplitimui mūsų šalyje. Kito būdo tiesiog nėra.“	Lingvistiniai markeriai: „tik taip“, „kito būdo tiesiog nėra“.	Baimė
29.	Saulius Skvernelis	„Pavėluotos reakcijos kitose valstybėse rodo, kad reikia imtis veiksmų kuo skubiau.“	Lingvistiniai markeriai: „pavėluotos reakcijos“, „kuo skubiau“	Baimė
30.	Saulius Skvernelis	„Ypatingas AČIŪ – medikams, pareigūnams, kariams, savanoriams ir kitiems, kurie stovi pirmosiose kovos su virusu fronto linijose.“	Kreipinys: „AČIŪ“; metafora: „pirmosiose kovos su virusu fronto linijose“	Solidarumas
31.	Saulius Skvernelis	„Užtikrinu Jus – esame pasirengę ir visi kartu įveiksime šį iššūkį.“	Palyginimas: „šį iššūkį“	Solidarumas, viltis
32.	Aurelijus Veryga	„Galbūt nuskambės ištis žiauriai, bet mūsų senolių gyvybės yra ta kaina, kurią, kaip rodo statistika kitose šalyse, tenka mokėti laiku neįvertinus situacijos rimtumo.“	Metafora: „mūsų senolių gyvybės yra ta kaina, kurią, kaip rodo statistika kitose šalyse, tenka mokėti laiku neįvertinus situacijos rimtumo.“	Baimė
33.	Aurelijus Veryga	„Vienareikšmiškai ir griežtai – seneliai nėra tie pagalbininkai, į kuriuos būtų galima kreiptis pagalbos, jei neseniai pargrįžote iš paveiktų teritorijų.“	Lingvistinis markeris: „Vienareikšmiškai ir griežtai“ Palyginimas: „seneliai nėra tie pagalbininkai“	Baimė
34.	Aurelijus Veryga	„Turime suprasti, jog tik nuo mūsų visų priklausys tolesnis koronaviruso plitimas Lietuvoje.“	Kreipinys: „turime suprasti“	Baimė
35.	Aurelijus Veryga	„Dar kartą raginu netikėti iš lūpų į lūpas sklindančia informacija, sėjančią niekuo nepagrįstas baimes, o trumpuoju numeriu 1808 kreiptis į specialistus, kurie turi žinių ir kompetencijų jums atsakyti aiškiai ir tiksliai“	Emocinis žodis: „baimes“	Baimė
36.	Aurelijus Veryga	„Prašome būti pilietiškais, elgtis atsakingai, saugoti save ir kitus!“	Kreipinys	Solidarumas
37.	Aurelijus Veryga	„Žinoma, tai nuostoliai, bet	Neigiama konotacija:	Baimė

		sveikata yra neįkainojama!”	„sveikata yra neįkainojama”	
38.	Aurelijus Veryga	„Juk esame viena didelė šeima - bendruomenė, turime susitelkti, būti vieningi ir solidarūs”	Teigama konotacija: „viena didelė šeima”	Solidarumas, empatija
39.	Aurelijus Veryga	„Situacijoje, kurioje atsidūrė Lietuva, tiesiog negalima asmeninių interesų kelti aukščiau visuomenės sveikatos ir saugumo“	Priešprieša: „negalima asmeninių interesų kelti aukščiau visuomenės sveikatos ir saugumo“	Pyktis
40.	Aurelijus Veryga	„Šiuo atveju, drastiškų priemonių – besąlyginių draudimų išvykti – imamės dėl tų, kurie vis dar nenori išgirsti ir suprasti, kad rizikuoja ne tik savo sveikata, bet ir savo artimųjų, ypač senyvo amžiaus ir sergančių lėtinėmis ligomis, gyvybėmis“	Priešprieša	Pyktis
41.	Aurelijus Veryga	„Ir tai jau nebe solidarumo, pilietiškumo, bet rimtos atsakomybės klausimai“	Neigiama konotacija: „rimtos atsakomybės klausimai”	Pyktis
42.	Saulius Skvernelis	„Deja, Lietuvoje ir aplink mus situacija negerėja - todėl negalime delsti nė minutės.”	Lingvistinis markeris: „negalime delsti nė minutės.”	Baimė
43.	Saulius Skvernelis	„Daryk akcentuaju: kito kelio nėra.”	Lingvistinis markeris	Baimė
44.	Saulius Skvernelis	„Čia ne valdžios išsigalvojimai, ne noras kažką varžyti ar drausti – čia mūsų medicinos srities ekspertų ir profesionalų primygtiniai patarimai.”	Neigiama konotacija: „čia ne valdžios išsigalvojimai”	Pyktis
45.	Saulius Skvernelis	„Mums pavyks, tik darykime tai, kas reikalinga.”	Kreipinys: „darykime tai, kas reikalinga”	Viltis
46.	Aurelijus Veryga	„Medikai yra tie žmonės, kurių visų iki vieno žinių, įgūdžių šioje situacijoje reikia labiausiai, tad dedamos pastangos, kad apsaugos priemonėmis jie būtų aprūpinti tinkamai.”	Teigiama konotacija: „medikai yra tie žmonės, kurių visų iki vieno žinių, įgūdžių šioje situacijoje reikia labiausiai”	Solidarumas
47.	Aurelijus Veryga	„Visi šių įstaigų darbuotojai vienaip ar kitaip yra atsakingi už mūsų saugumą ir gerovę.”	Emociniai žodžiai: „saugumą ir gerovę”	Solidarumas
48.	Aurelijus Veryga	„Nuo šito egzaminų rezultatų priklausys mūsų artimųjų, mūsų tautiečių sveikata.”	Metafora	Baimė
49.	Aurelijus Veryga	„Padarykime viską, kad į įprastą gyvenimą sugrįžtume be praradimų.”	Kreipinys	Baimė
50.	Aurelijus Veryga	„Turim šansą išvengti blogiausio scenarijaus.”	Neigiama konotacija: „blogiausio scenarijaus”	Baimė, viltis
51.	Saulius Skvernelis	„Norėjau asmeniškai pasikalbėti su tais, kurie dirbs – jau dirba -	Metafora: „pirmosiose linijose”	Solidarumas

		pirmosiose linijose.”		
52.	Saulius Skvernelis	„Dar kartą ačiū visiems, kurie dirba neskaičiuodami valandų, kurie stengiasi dėl mūsų visų.”	Kreipinys	Solidarumas, empatija
53.	Aurelijus Veryga	„Neturi būti jokių asmeninių interpretacijų, išimčių ar svyravimų.”	Neigiama konotacija: „asmeninių interpretacijų, išimčių ar svyravimų.”	Pyktis
54.	Aurelijus Veryga	„Jokia savivalė nebus toleruojama – tai aiškiai apibrėžta ir šiuo įstatymu“	Neigiama konotacija: „savivalė nebus toleruojama”	Pyktis
55.	Aurelijus Veryga	„Prašau visų kantrybės.”	Kreipinys	Empatija
56.	Saulius Skvernelis	„Dirbkime kartu ir mums pavyks.”	Kreipinys	Solidarumas, viltis
57.	Saulius Skvernelis	„Verslui, beje, dabar kaip niekad gera proga ne žodžiais, o konkrečiais darbais įrodyti, kad jiems tikrai rūpi žmonės.”	Emocinis žodis: „rūpi”	Empatija
58.	Saulius Skvernelis	„Tikrai solidarizuosimės su tais, kurie ne žodžiais, o darbais saugos darbuotojus ir jų darbo vietas.”	Teigiama konotacija: „ne žodžiais, o darbais”	Solidarumas
59.	Saulius Skvernelis	„Suprantu, kad esate pervargę, nusivylę ir pikti.”	Emociniai žodžiai: „pervargę, nusivylę ir pikti.”	Empatija
60.	Saulius Skvernelis	„Man žmogiškai gaila, kad taip nutiko.”	Emocinis žodis: „gaila”.	Empatija
61.	Saulius Skvernelis	„Laukiame Jūsų visų grįžtant...”	Kreipinys	Empatija
62.	Aurelijus Veryga	„Gydytojų darbas labai svarbus, jie stovi pirmose barikadų pusėse kovoje su naujuoju virusu.”	Metafora: „stovi pirmose barikadų pusėse”	Solidarumas,
63.	Aurelijus Veryga	„Jos labai griežtos ir aiškios, bet jų bus privalu laikytis, siekiant suvaldyti šio viruso plitimą mūsų šalyje!”	Neigiama konotacija: „griežtos ir aiškios”	Baimė
64.	Aurelijus Veryga	„Neabejotinai – medikai yra tie žmonės, kurių pasiaukojimas yra niekaip neįvertinamas ir niekaip nenusakomas.”	Teigiama konotacija	Empatija
65.	Aurelijus Veryga	„Jūsų indėlis neįkainojamas.”	Teigiama konotacija	Empatija
66.	Saulius Skvernelis	„Taip pat noriu perspėti: nesąžiningas kai kurių įmonių elgesys neliks be atsako.”	Neigiama konotacija: „kai kurių įmonių elgesys neliks be atsako.”	Baimė
67.	Saulius Skvernelis	„Valstybės siūlomos mokesčių atidėjimo ir kitos priemonės tikrai nebus taikomos tiems, kurie šiandienine situacija bando pasinaudoti. Kartais – itin grubiai, įžūliai ir netgi ciniškai.”	Neigiama konotacija: „grubiai, įžūliai ir netgi ciniškai”	Pyktis
68.	Aurelijus Veryga	„Šiandien yra labai svarbu, kad visi dirbtume vieningai ir matome, kad tai tikrai galima padaryti“	Teigiama konotacija: „matome, kad tai tikrai galima padaryti“	Solidarumas, viltis

69.	Aurelijus Veryga	„Matant, kad net ir paskelbus karantiną vyresnio amžiaus žmonės negirdi mūsų prašymų likti namuose ir taip apsaugoti save, užuot rinkusis laisvalaikį leisti žaidžiant šaškėmis ar šachmatais būreliais parkuose, o šeimos su vaikais ir toliau aktyviai bendrauja vaikų žaidimų aikštelės, matome tik vieną išeitį – riboti. Antraip nėra jokių galimybių išvengti viruso plitimo ir pačių blogiausių scenarijų.”	Neigiama konotacija: „viruso plitimo ir pačių blogiausių scenarijų”	Baimė
70.	Saulius Skvernelis	„Dirbam toliau, ačiū prisidedantiems ir padedantiems.”	Kreipinys: „ačiū prisidedantiems ir padedantiems.”	Empatija
71.	Saulius Skvernelis	„Galiu tvirtai pasakyti, kad: šiandien nerimauti dėl maisto bei kitų produktų tiekimo sutrikimo nėra jokio pagrindo.”	Emocinis žodis: „nerimauti”	Solidarumas, empatija
72.	Saulius Skvernelis	„Nenoriu dabar švaistytis ultimatumais ar grasinimais, to nedariau ir susitikime. Ne laikas ir ne vieta. Sėdime vienoje valtyje, turime vieną bendrą priešą. Kovokime su juo, o ne vieni su kitais.”	Metafora: „sėdime vienoje valtyje, turime vieną bendrą priešą”	Solidarumas
73.	Aurelijus Veryga	„Kiekvienas medikas šiandien yra aukso vertės, kiekvienas iš jų – viltis, kad mes su mažiausiais įmanomais praradimais įveiksime šią pasaulinę koronaviruso grėsmę. Mūsų tikslas – maksimaliai juos apsaugoti, nes medikai, rizikuodami savo sveikata ir net gyvybe, stoja į pirmąsias kovos su naujuoju koronavirusu fronto linijas. Be jokios abejonės, jie yra šių dienų mūsų didžiausi herojai“	Emocinis žodis: „viltis”; Teigiama konotacija: „medikas šiandien yra aukso vertės” Metafora: „stoja į pirmąsias kovos su naujuoju koronavirusu fronto linijas”	Empatija, viltis.
74.	Saulius Skvernelis	„Tai yra egzaminas, kurį visi privalome išlaikyti.”	Palyginimas	Baimė, solidarumas
75.	Aurelijus Veryga	„Su liūdesiu pranešu, kad nuo naujojo koronaviruso Lietuvoje mirė pirmasis žmogus.”	Tiesioginis emocinis pasakymas: „su liūdesiu pranešu”	Liūdesys
76.	Saulius Skvernelis	„Reiškiu nuoširdžią užuojautą šeimai, giminėms, artimiesiems. Šią skausmo valandą mes visi su Jumis. Kiekvienas iš mūsų, taip pat ir aš, slapčia širdyse tikėjomės, kad taip nenutiks...”	Emociniai žodžiai: „užuojauta”, „skausmas”	Liūdesys, empatija
77.	Saulius Skvernelis	„Tik visi kartu, drauge, susitelkę	Metafora: „laimėti šią	Solidarumas

		galime laimėti šią kovą“	kovą”	
78.	Saulius Skvernelis	„Kiekvieno žmogaus mirtis sukelia liūdnus jausmus. Tai žmogiška ir pilnai suprantama. Tačiau noriu paprašyti visų - nepasiduokime baimei, nenuleiskime rankų.”	Emociniai žodžiai: „liūdnus jausmus”, „baimei”	Liūdesys, viltis
79.	Aurelijus Veryga	„Jei jau nenorite klausytis politikų ir pareigūnų, išgirskite bent jau tuos, kuriems teks Jus gelbėti.”	Neigiama konotacija: „jei jau nenorite klausytis”	Baimė, pyktis
80.	Aurelijus Veryga	„Tai yra labai svarbu ir dar kartą parodo, kad bendromis jėgomis galime įveikti šiandieninę krizę ir pavojų žmonių gyvybėms“	Emocinis pasakymas: „pavojų žmonių gyvybėms”	Baimė, viltis
81.	Saulius Skvernelis	„Visi matome, jog dalis žmonių karantiną traktuoja kaip netikėtai atėjusias smagias atostogas, per kurias reikia burtis, bendrauti, „siaubti“ prekybos centrus ir pan. Pespėjimai, prašymai, raginimai to nedaryti, deja, atsimuša kaip žirniai į sieną. Teks eiti kitu keliu.”	Palyginimas: „atsimuša kaip žirniai į sieną”; Priešprieša: „dalis žmonių”	Pyktis, baimė
82.	Aurelijus Veryga	„Labai liūdna, kad mirtys nuo koronaviruso infekcijos neaplenkė ir Lietuvos.”	Emocinis pasakymas: „labai liūdna”	Liūdesys
83.	Aurelijus Veryga	„Parvykusiųjų pyktis ir nepasitenkinimas tampa didžiule ir sunkiai pakeliama našta policijos pareigūnams.”	Emociniai žodžiai: „pyktis”, „nepasitenkinimas”; Priešprieša: „nepakeliama našta policijos pareigūnams”	Pyktis
84.	Aurelijus Veryga	„Nesuvaldyta situacija taps baisia sąžinės našta mūsų kartai, nes išplitus ligai taip, kaip ir kitos net labiau išsivysčiusios šalys, nebegalėsime padėti visiems, kam pagalba bus labai reikalinga.”	Metafora: „sąžinės našta mūsų kartai”	Baimė
85.	Aurelijus Veryga	„Pagalvokime, kokia yra ir bus praradimų kaina. Ir ar galėsime su tuo gyventi.”	Metafora: „praradimų kaina”	Baimė
86.	Aurelijus Veryga	„Izoliuojami gyventojai jau dabar piktinasi, kad negali grįžti namo, kad šeimos yra priverstos būti tame pačiame pastate su chuliganiškai besielgiančiais tautiečiais ir t. t.”	Emocinis žodis: „piktinasi”	Pyktis
87.	Aurelijus Veryga	„Dabar kaip niekad reikalingas susitelkimas, ramybė ir tikėjimas, kad galime įveikti koronaviruso	Emociniai žodžiai: „susitelkimas, ramybė ir tikėjimas”	Viltis

		plitimą.”		
88.	Aurelijus Veryga	„Jie greta medikų dirba priešakinėse linijose vardan visų mūsų sėkmės šioje sudėtingoje situacijoje.”	Metafora: „priešakinėse linijose”	Baimė, kova
89.	Aurelijus Veryga	„Nekartokime kitų šalių klaidų, kurios kainuoja gyvybes“	Metafora: „kainuoja gyvybes”	Baimė
90.	Aurelijus Veryga	„Džiaugiamės, kad bendromis jėgomis pavyko išspręsti logistines problemas, kurių buvo kilę.”	Emocinis žodis: „džiaugiamės”	Džiaugsmas, viltis
91.	Saulius Skvernelis	„Negalime atsipalaiduoti, nes virusas jau kainuoja mūsų žmonių gyvybes.”	Metafora: „kainuoja gyvybes”	Baimė
92.	Aurelijus Veryga	„Dabar visiems mums sudėtingas metas, tad laikykimės drauge.”	Neigiama konotacija: „sudėtingas metas”, kreipinys	Empatija
93.	Saulius Skvernelis	„Tačiau tai tikrai nėra ir nebus taikoma tiems piliečiams, kurių „žygdarbiai“ plinta socialiniuose tinkluose ir kitur. Tiems, kuriems nusispjauti tiek į aplinkinius, tiek į policijos pareigūnus, tiek ir į pačią valstybę.”	Priešprieša: „tiems piliečiams”; neigiama konotacija: „nusispjauti”	Pyktis
94.	Saulius Skvernelis	„Piktybiškai to nepaisantiems ar ignoruojantiems bus taikoma atsakomybė“	Emocinis žodis: „piktybiškai”, priešprieša: „to nepaisantiems ar ignoruojantiems”	Pyktis, baimė
95.	Saulius Skvernelis	„Taip pat ir kitus mūsų žmones, kurie dirba priešakinėse karo su koronavirusu linijose.	Metafora: „priešakinėse karo su koronavirusu linijose”	Solidarumas

Summary

The master thesis *Emotional Narratives in Political Communication in the Time of COVID-19 Pandemic* analyzes emotional narratives created and enabled in public political communication of representatives of the Lithuanian government in time of the first wave of the COVID-19 pandemic. As the role of emotions in political communication becomes more important in recent academic research, this paper raises a question of how Lithuanian politicians created and enabled emotional narratives in the time of COVID-19 pandemic and whether they can be an effective tool for politicians to control population and seek structural power.

Combining the theory of cultural politics of emotion by Sara Ahmed with the methodological tools of discourse analysis, this paper offers an in depth analysis of the public communication of the Prime Minister of Lithuania Saulius Skvernelis and Minister of Health Aurelijus Veryga of the time of the first wave of COVID-19 pandemic. Various press releases and social media posts are taken into analysis. The empirical research begins by identifying specific discourse components with emotional potential, moving on to interpreting their means with the help of various linguistic tools and finally, based on theoretical implications and methodological tools structuring three main emotional narratives, produced by the representatives of the government. The narratives are as follows: the war, the disobedience and the unity narratives. The results of conducted analysis also disclose that all three of the emotional narratives can be used as a tool to control population in times of crisis, only by different means.

This study contributes to the research field of emotions in political communication by presenting an in depth case analysis of how specific emotional narratives can be used in political communication in a public health crisis. The research can be further developed by including additional theories with clearly identified emotional narratives, bigger data samples, prolonging period of time of analysis or introducing different approaches of discourse analysis.